

การศึกษามรรคภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญาานิพนธ์
ของ
ทิพวรรณ เดชสงค์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา

ตุลาคม 2554

การศึกษาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา

ตุลาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา

ตุลาคม 2554

ทิพวรรณ เดชสงค์. (2554). การศึกษาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ สุธรรมรักษ์, อาจารย์ ดร.อรรณพ โพธิ์สุข.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านมโนทัศน์ ด้านเทคนิค ด้านบริบท ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการบูรณาการ และด้านการปรับตัว และ 2) เปรียบเทียบสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม เพศ คณะวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน และทัศนคติต่อวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) ชั้นปีที่ 5 ที่ลงทะเบียนเรียนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 รวมทั้งสิ้น 221 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 62 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.971 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเซฟเฟ่

ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. นิสิตชายและนิสิตหญิงมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. นิสิตที่เรียนในคณะวิชาต่างกันมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านมโนทัศน์ แตกต่างจากนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง
4. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านมโนทัศน์ ด้านเทคนิค ด้านการบูรณาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

5. นิสิตที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนต่างกัันมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวมและเป็นรายด้าน แตกต่างกัันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. นิสิตที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูต่างกัันมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวมแตกต่างกัันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูต่างกัันมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านมโนทัศน์ ด้านบริบท ด้านการบูรณาการ และด้านการปรับตัว แตกต่างกัันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านเทคนิค และด้านการติดต่อสื่อสาร ไม่พบความแตกต่าง

A STUDY OF PROFESSIONAL COMPETENCY OF BACHELOR EDUCATION
STUDENTS (B.Ed. 5 YEARS) AT SRINAKARINWIROT UNIVERSITY

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University

October 2011

Tippawan Datesong. (2011). *A Study of Professional Competency of Bachelor Education Students (B.Ed. 5 years) at Srinakharinwirot University*. Master Thesis, M.Ed. (Higher Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Dr. Suchada Suthummaraksa, Dr. Annop Phothisuk.

The purposes of this research were 1) to study professional competency of Bachelor of Education students (B.Ed. 5 years) at Srinakharinwirot University in overall and each of six aspects namely; conception, technical, context, interpersonal and communication, integration, and adaptation and 2) to compare professional competency of Bachelor of Education students (B.Ed.5 years) in overall and each of six aspects as perceived by students with different gender, faculty, academic achievement, learning achievement motive and attitude towards teaching profession. The sample used in this research consisted of 221 students in the Bachelor of Education (B.Ed.5 years) program who registered in the second semester of the academic year 2011. The instrument used for collecting data was a Likert-type five-point rating scale questionnaire of 62 items with an alpha reliability co-efficient of .971. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, arithmetic means., standard deviation , t-test, one - way analysis of variances and Scheffe's test.

The results of this study were as follows:

- 1) Professional competency of students in the Bachelor of Education (B.Ed. 5 years) program in overall and each of six aspects were at the high level.
- 2) Male and female students in the Bachelor of Education (B.Ed. 5 years) program had no significant difference in overall and each of six aspects of professional competency.
- 3) There was no significant difference in overall aspect of professional competency among students studying in different faculty. When comparing professional competency in each of six aspects of students from different faculty, there was a statistically significant difference in professional competency in the aspect of conception between students from the Faculty of Humanities and the Faculty of Arts at .05 level.
- 4) Students with different academic achievement held a statistically significant difference in overall aspect of professional competency at .05 level. When comparing professional competency in each of six aspects of students with different academic

achievement, there was a statistically significant difference in professional competency in the aspect of conception, technical, and integration at .05 level.

5) There was a statistically significant difference among students with different learning achievement motive in overall and each of six aspects of professional competency at .05 level.

6) Students with different attitude towards teaching profession held a statistically significant difference in overall aspect of professional competency at .05 level. When comparing professional competency in each of six aspects among students with different attitude towards teaching profession, there was a statistically significant difference in professional competency in the aspect of conception, context, integration, and adaptation at .05 level.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ของ

ทิพวรรณ เดชสงค์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่ เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2554

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์)

(อาจารย์ ดร.สุวพร ตั้งสมวรพงษ์)

.....กรรมการ

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. อรรณพ โพธิสุข)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. อรรณพ โพธิสุข)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. สมสุข ธีระพีจิตร)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี เพราะความเมตตาและความกรุณาอย่างยิ่ง จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติดา สุธรรมรักษ์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.อรรณพ โพธิสุข กรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้ คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำงานวิจัยนี้ทุกขั้นตอน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพรัก เป็นอย่างยิ่งไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สุวพร ตั้งสมรพงษ์ และ อาจารย์ ดร.สมสุข ธีระพิจิตร กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติมในการสอบปากเปล่า ที่ให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อให้ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนานรงค์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สนั่น มีขันหมาก อาจารย์ ดร.ราชัน บุญธิมา ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความ เทียบตรงของเครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งข้อเสนอแนะของท่านเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย อย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในสาขาวิชาอุดมศึกษา ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ และประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

ขอขอบคุณนิสิตหลักสูตรการศึกษาด้านจิต (กศ.บ. 5 ปี) ชั้นปีที่ 5 มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ที่ให้ความกรุณาตอบแบบสอบถามและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อนๆ นิสิตปริญญาโท ปริญญาเอกทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และเป็นกำลังใจในการทำปริญญาานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีจากปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ แต่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ช่วยอบรมและชี้แนะทางการศึกษา ตลอดจนสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ทิพวรรณ เดชสงค์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	7
ความสำคัญของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
สมมติฐานของการวิจัย.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ความหมายของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ.....	11
องค์ประกอบของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของคุณ.....	19
มาตรฐานวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครู.....	19
สมรรถภาพเชิงวิชาชีพครู.....	23
สมรรถภาพเชิงวิชาชีพครู.....	28
หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5ปี) หมวดวิชาชีพครู (หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	34
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	37
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	71
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	71
วิธีดำเนินการวิจัย.....	71
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
สรุปผลการวิจัย.....	72
การอภิปรายผล.....	73
ข้อเสนอแนะ.....	82
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	82
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	83
บรรณานุกรม	84
ภาคผนวก	93
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม.....	94
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	96
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับและค่าอำนาจจำแนก รายชื่อของแบบสอบถาม.....	108
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	111

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะวิชา.....	37
2 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....	44
3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน ของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายชื่อ.....	46
4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติต่อวิชาชีพครู ของนิสิต หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายชื่อ.....	48
5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ของนิสิต หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน.....	49
6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ของนิสิต หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านมนุษยศาสตร์ เป็นรายชื่อ.....	50
7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ของนิสิต หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านเทคนิค เป็นรายชื่อ.....	51
8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ของนิสิต หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านบริหาร เป็นรายชื่อ.....	52
9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ของนิสิต หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการติดต่อสื่อสาร เป็นรายชื่อ.....	53
10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ของนิสิต หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบูรณาการ เป็นรายชื่อ.....	54

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ของนิสิต หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการปรับตัว เป็นรายชื่อ.....	55
12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิต หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ.....	56
13 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน.....	57
14 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามทัศนคติต่อวิชาชีพครู.....	58
15 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามคณะวิชา.....	59
16 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ในการเรียน.....	60
17 การเปรียบเทียบสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ.....	61
18 การเปรียบเทียบสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน.....	62
19 การเปรียบเทียบสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามทัศนคติต่อวิชาชีพครู.....	63

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
20	การเปรียบเทียบสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามคณะวิชา.....	64
21	การทดสอบความแตกต่างของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตร การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านมโนทัศน์ จำแนกตามคณะวิชา เป็นรายคู่.....	65
22	การเปรียบเทียบสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต(กศ.บ 5ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	66
23	การทดสอบความแตกต่างของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตร การศึกษาระดับบัณฑิต(กศ.บ 5ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านมโนทัศน์ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายคู่.....	67
24	การทดสอบความแตกต่างของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตร การศึกษาระดับบัณฑิต(กศ.บ 5ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านเทคนิค จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายคู่.....	68
25	การทดสอบความแตกต่างของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตร การศึกษาระดับบัณฑิต(กศ.บ 5ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบูรณาการ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายคู่.....	69
26	การทดสอบความแตกต่างของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตร การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ 5ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายคู่.....	70

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการแข่งขันในแต่ละประเทศ บ่งชี้ให้เห็นว่าหากประเทศใดมีสมรรถนะและขีดความสามารถสูงย่อมได้เปรียบ และเป็นผู้นำอันโดดเด่นในเวทีการแข่งขันทุกประเภทของโลก การที่จะให้ประชาชนมีศักยภาพสูงสามารถแข่งขันได้นั้น การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจะเป็นทุนทางสมองและทุนของความสามารถ ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ การแก้ปัญหา และการพัฒนาในด้านต่างๆ ของมนุษย์ เป็นบทบาทที่ทำให้มนุษย์เกิดการพัฒนาคูณภาพของตนเอง นอกจากนั้น การศึกษายังเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาสังคม อีกทั้งเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเอง ตั้งแต่วางรากฐานพัฒนาการของชีวิตแรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่าง ๆ ในอันที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรวมทั้งเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540) แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำคัญประการหนึ่งคือ การพัฒนาครู เนื่องจากครูเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณภาพของการเรียนรู้และคุณภาพของคน ดังนั้นการจัดการศึกษาจะมีประสิทธิภาพและบังเกิดผลสมบูรณ์ในการพัฒนาคนและพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าจึงขึ้นอยู่กับครูเป็นสำคัญ (วิทยากร เชียงกูล. 2543: 48)

ในสังคมไทยครูได้รับการยกย่องว่าเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติ เป็นผู้ให้ความรู้ วิทยากร เพื่อความเจริญของบุคคลและสังคม ผู้ประกอบวิชาชีพครูจึงได้รับการยกย่องว่าเป็นปฐุนีบุคคคลดังพระราโชวาทของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครู เมื่อ 18 พฤษภาคม 2526 ตอนหนึ่งว่า

“.. อาชีพครูถือว่าสำคัญยิ่ง เพราะครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญมั่นคง และก่อนที่จะพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญมั่นคงได้นั้น จะต้องพัฒนาคน ซึ่งได้แก่เยาวชนของชาติเสียก่อน เพื่อให้เยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณค่าทุกด้าน จึงสามารถสร้างความเจริญให้แก่ชาติต่อไปได้ ”

(สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2549: 327)

แม้ว่าวิชาชีพครูจะได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพของคนแต่การจัดการศึกษายังขาดคุณภาพ ซึ่งพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานปีการศึกษา 2548 ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ วิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา และวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาหลักและเป็นกลไกเพิ่มความสามารถ

ในการแข่งขันต่ำกว่าร้อยละ 50 ทุกวิชา โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ต่ำกว่าร้อยละ 35 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2548: 19 - 20) สอดคล้องกับการรายงานผลการเรียนรู้จาก PISA 2003 (Program for International Student Assessment) ซึ่งเป็นการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนที่เน้นประเมินวิชาที่เป็นตัวแทนอันเป็นรากฐานชีวิต ด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตจริง รวมทั้งการคิดวิเคราะห์ สื่อสารและแก้ปัญหาที่สามารถใช้ได้ในชีวิตจริง โดยผลการประเมินพบว่าสมรรถนะของนักเรียนไทยในการเรียนรู้เรื่องคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และการอ่านมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าโดยนักเรียนไทยมากกว่าร้อยละ 50 มีสมรรถนะอยู่ในระดับเริ่มต้นและต่ำกว่าเท่านั้น ซึ่งจัดอยู่ในช่วงอันดับที่ 34 - 36 จากจำนวนประเทศเข้าร่วมโครงการทั้งหมด 41 ประเทศ ผลการประเมินดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงปัญหาของผลลัพธ์ด้านผู้เรียน ซึ่งสะท้อนถึงปัญหาคุณภาพการศึกษาของชาติ ดังคำกล่าวของ เบเบอร์ (Baber. 2009) ที่ว่า “คุณภาพการศึกษาไม่สูงเกินไปกว่าคุณภาพของครู” (The quality of education system cannot exceed the quality of its teacher) นั่นคือหากครูทำหน้าที่ของครูได้อย่างมีคุณภาพ ย่อมเชื่อมั่นได้ว่าการศึกษาของชาติจะมีคุณภาพ แต่การที่คุณภาพการศึกษายังไม่บรรลุผลเป้าหมายดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ปัจจัยที่เป็นสาเหตุสำคัญคือครูผู้ซึ่งมีหน้าที่หลักในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน จึงอาจกล่าวได้ว่าคุณภาพการสอนของครูเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการศึกษา ดังนั้นการพัฒนาการเรียนการสอนเป็นหนทางสู่การพัฒนาผู้เรียน โดยเริ่มจากการพัฒนาครูคุณภาพ ที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ สามารถจัดการเรียน การสอนและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2549) นอกจากนี้ ประธานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้กล่าวเกี่ยวกับความสำคัญของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เนื่องจากกรอบแนวทางการผลิตครูในปัจจุบันยังไม่แตกต่างไปจากเดิม โดยกล่าวว่าการผลิตครูในอนาคต ต้องมีความทันสมัยในเรื่องเทคโนโลยี เพื่อติดตามงานวิชาการ ซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จึงมอบหมายให้คณะทำงานหาแนวทางผลิตครู เพื่อให้ได้ครูที่มีความทันสมัยเชี่ยวชาญ ในรายวิชาที่สอน และต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ รวมทั้ง เลขาธิการ คณะกรรมการการอุดมศึกษากล่าวว่า ปัจจุบันครูต้องทำหน้าที่เป็นผู้บริหาร หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยหาวิธีว่าทำอย่างไรให้ผู้เรียนมีความรู้ครบถ้วนตามหลักสูตร ดังนั้นจะต้องพัฒนากระบวนการผลิตครูให้ตรงกับความต้องการ (มติชน. 2553: 22)

อนึ่ง ชูชีพ อ่อนโคกสูง และอนุสรณ์ อรรถศิริ (2551: 70 - 73) ได้ศึกษาความคาดหวังและสมรรถภาพของครูของนิสิตรุ่นแรกที่เรียนหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าสมรรถภาพของครูโดยรวมที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับค่อนข้างมากเท่านั้น โดยพิจารณารายละเอียด พบว่านิสิตมีความรู้ค่อนข้างน้อยเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการพัฒนา

หลักสูตรสถานศึกษา การบริหารจัดการในห้องเรียน การจัดทำโครงการวิชาการ ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรรวมทั้งการนำหลักสูตรไปใช้ และจากการสำรวจความคิดเห็นของนิสิต พบว่าการเรียนภาษาสำหรับครูทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษยังไม่ได้ผลไม่สามารถนำไปใช้งานได้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านิสิตยังมีปัญหาด้านการบูรณาการความรู้ เพื่อจะนำไปปฏิบัติงาน และด้านการปรับตัวในการทำงานร่วมกับสถานศึกษา และจากการสัมภาษณ์ หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (อลิศรา เจริญวานิช. 2553: สัมภาษณ์) เกี่ยวกับสมรรถภาพเชิงวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับนิสิตวิชาชีพครูว่าสมรรถภาพเชิงวิชาชีพมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อผู้จะประกอบวิชาชีพครูในยุคปัจจุบัน โดยกล่าวถึงสมรรถภาพเชิงวิชาชีพตามแนวคิดของ เอลสัน ว่ามีความสำคัญมากเท่า ๆ กันในทุกด้าน ซึ่งนิสิตควรพัฒนาตนเองให้มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพดังกล่าวให้ครบทุกด้าน โดยเฉพาะสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านบริบท ยังเป็นปัญหว่านิสิตยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการติดตามข่าวสารบ้านเมืองในปัจจุบันที่กำลังประสบปัญหาต่างๆ เท่าที่ควร โดยเฉพาะนิสิตจะต้องออกไปประกอบวิชาชีพในอนาคต ต้องใช้บทบาทหน้าที่ของตนเองในการช่วยกันแก้ปัญหาสังคมที่ประเทศกำลังเผชิญอยู่ สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ อาจารย์ผู้สอนวิชาชีพครู ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. 2553: สัมภาษณ์) มีความเห็นว่าสมรรถภาพเชิงวิชาชีพมีความสำคัญที่นิสิตควรได้รับพัฒนา นอกจากนั้น จากการสัมภาษณ์นิสิตที่เรียนหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) (สัณฑ์ รังสรรค์. 2553: สัมภาษณ์) มีความเห็นเพิ่มเติมว่าสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านการบูรณาการมีปัญหามากที่สุด เพราะการทำงานร่วมกับผู้อื่นต้องอาศัยทักษะด้านการบูรณาการเป็นอย่างมาก และนิสิตที่เรียนหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) ภัทรวดี สระทองตัน (ภัทรวดี สระทองตัน. 2553: สัมภาษณ์) มีปัญหาเกี่ยวกับสมรรถภาพด้านการติดต่อสื่อสาร โดยเฉพาะทักษะการใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารว่าเป็นทักษะ ที่พัฒนาให้เกิดขึ้นได้ยากมากกว่าทักษะด้านอื่น ๆ

โอลิเวอร์ (ชัชวาล ชันติคเสนชาติ. 2548: 1; อ้างอิงจาก Oliver. 1990) ได้อธิบายว่าบุคคลผู้ประกอบวิชาชีพต้องมีความสามารถทางวิชาชีพหรือสมรรถภาพเชิงวิชาชีพเพราะสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้งานที่มีมาตรฐานเหมาะสมยิ่งขึ้น ส่วน ดิเรก พรสีมา (2552: 12) ได้แสดงความคิดเห็นว่าการผลิตครูก็ต้องผลิตให้ได้มาตรฐานสูงเหมาะสมกับเป็นวิชาชีพชั้นสูง นั่นคือทำให้บัณฑิตครูศาสตร์ติดตาม ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ ทั้งความรู้ทางคณิตศาสตร์ ภาษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ คุณธรรม จริยธรรม เศรษฐศาสตร์ ดนตรี สุขภาพอนามัย ฯลฯ ทั้งความรู้ที่เกิดขึ้นในประเทศและที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ ทำให้บัณฑิตครูศาสตร์สร้างความรู้ที่จะนำมาใช้สอนผู้เรียนเพิ่มเติมจากที่มีอยู่หรือเคยใช้อยู่เดิมอย่างต่อเนื่อง ทำให้บัณฑิตครูศาสตร์รู้เนื้อหาสาระที่ตนสอน รู้ถึงที่มาของเนื้อหาสาระ รู้วิธีสร้าง

และเปลี่ยนแปลงเนื้อหาสาระได้ และที่สำคัญเมื่อออกไปประกอบวิชาชีพแล้วก็สามารถทำให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ กฎหมายบัญญัติให้อาชีพครูเป็นวิชาชีพ แต่สามารถผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะ สมรรถนะดังเจตนารมณ์แล้วหรือยัง กระบวนการใช้ครูเอื้อให้ครูรักษาคุณลักษณะ สมรรถนะ หรือพฤติกรรมที่สังคมปรารถนาหรือไม่ คำตอบสำหรับคำถามนี้ยังอยู่ในความสงสัยของหลาย ๆ ฝ่าย

ดังนั้นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการผลิตบัณฑิต คือความสามารถในการประกอบอาชีพ บุคคลต้องมีความสามารถทางวิชาชีพหรือสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ เพราะเป็นทักษะเฉพาะด้านที่สำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญกับวิชาชีพครู พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในฐานะที่เป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาการศึกษาของชาติ ประกอบกับเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551 - 2554) มีเป้าหมายการพัฒนาอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) ดังนี้ 1) มุ่งยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทยเพื่อผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ และมีสมรรถนะสากล สามารถเรียนรู้การใช้ชีวิตในสังคม และปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต 2) มุ่งพัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาไทยในการสร้างความรู้และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศบนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการแข่งขันในระดับสากล รวมทั้งเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนและท้องถิ่นบนพื้นฐานของเสรีภาพทางวิชาการ และเอกภาพเชิงระบบ โดยใช้กลไกธรรมาภิบาล เครือข่ายอุดมศึกษาทั่วประเทศ 3) มุ่งแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีส่วนช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนจากวิกฤติด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะเรื่องการว่างงาน 4) มุ่งปฏิรูปอุดมศึกษาทุกด้าน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพอุดมศึกษาไทย (สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2551: 7) ส่วนทางด้านเป้าหมายและยุทธศาสตร์ได้มีการกำหนดคุณภาพที่พึงประสงค์ของบัณฑิต 3 ประการ ดังนี้

1. ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย ภาควินิจฉัยในวิชาชีพ มีจิตสำนึกของการเป็นผู้ประกอบการ มีความเป็นผู้นำและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่แปรเปลี่ยนได้

2. ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มีความรู้ด้านวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพในสถานประกอบการ มีความรอบรู้ มีความคิดด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ สามารถพัฒนาประยุกต์แนวทางใหม่ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคมอย่างต่อเนื่อง โดยสามารถใช้เทคโนโลยีพื้นฐานได้เป็นอย่างดี มีทักษะในการสื่อสารโดยใช้ภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 2 ภาษา ตลอดจนสามารถสร้างงานที่สอดคล้องกับความสามารถของตนเอง และทำงานในสภาพการที่เป็นสากลได้

3. ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น

สามารถทำงานเป็นทีม มีสุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นต้นแบบด้านการผลิตครูแห่งหนึ่งของประเทศ เดิมมีรากฐานจากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงและสถาปนาเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเมื่อ พ.ศ. 2517 ปัจจุบันถือเป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงที่มีชื่อเสียง ได้ชื่อว่าเป็นแหล่งวิชาการที่สำคัญที่ได้ทำหน้าที่ในการผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพให้แก่สังคมอย่างสม่ำเสมอ ภารกิจของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒคือ มีความมุ่งมั่นในการผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกคน ให้มีความรู้ ทัศนคติที่ดี และมีความประพฤติดีผู้ทรงศีล ประสิทธิภาพประสพความสำเร็จในระดับสูงในสาขาวิชาต่างๆ ตามหลักสากล เพื่อเป็นคุณประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และศิลปวัฒนธรรมอันเป็นมรดกของชาติ ดังนั้นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงตระหนักถึงบทบาทความเป็นผู้นำด้านการผลิตครูที่จะต้องพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้บุคลากรทางการศึกษาที่มีสมรรถนะพร้อมสำหรับการจัดการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาประเทศ โดยจุดเน้นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะพิเศษ คือ คิดเป็น ทำเป็น หนักเอา เบาสู้ รู้กาลเทศะ เปี่ยมจิตสำนึกสาธารณะ มีทักษะสื่อสาร อ่อนน้อมถ่อมตน งามด้วยบุคลิก พร้อมด้วยศาสตร์และศิลป์ โดยได้กำหนดให้การจัดการเรียนการสอนเน้น เพื่อให้เกิดอัตลักษณ์ดังกล่าวในแต่ละสาขาวิชาชีพ หรือสาขาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแห่งนี้ ซึ่งรวมถึงหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตด้วยเช่นกัน (ความเป็นครู. 2551: 5 - 20)

คณะศึกษาศาสตร์และคณะร่วมผลิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบผลิตบัณฑิตทางการศึกษา และสืบสานเจตนารมณ์ในการผลิตครู ตระหนักถึงความสำคัญในการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ในการผลิตบัณฑิตที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการและวิชาชีพ เป็นผู้นำในการสร้างสรรค์การเรียนรู้แนวใหม่ มีความเป็นครูและเป็นนักวิชาการที่พร้อมด้วยคุณธรรม รวมทั้งบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาควรจะต้องมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ (เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการ กำหนดกรอบโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต. 2553: 11)

1. มีความรอบรู้ ใฝ่รู้ในศาสตร์หลายสาขา สามารถจัดการความรู้ในเชิงสหวิทยาการอย่างสร้างสรรค์ สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อความรู้และความคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยใช้หลักประสานประโยชน์ตามวิถีประชาธิปไตย

2. ความเป็นผู้นำทางการศึกษา มีคุณธรรมจริยธรรม และมีความศรัทธาในวิชาชีพ มีความชำนาญในการจัดการเรียนการสอน สามารถวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพจริง ตลอดจนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา

3. มีความรู้และความตระหนักในคุณค่าของศาสตร์ในวิชาเอก สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประยุกต์ใช้องค์ความรู้ และนวัตกรรมได้อย่างเหมาะสม สร้างสรรค์ และมีประสิทธิภาพรวมทั้งมีจิตสำนึกในการทำงานเพื่อสังคมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ เอลสัน (Elson. 1997) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถภาพเชิงวิชาชีพที่สำคัญ ซึ่งนิสิตนักศึกษาควรมีรวม 6 ด้านคือ

1. ด้านมโนทัศน์ (Conceptual Competency) ได้แก่ การรู้หลักทฤษฎีทางด้านวิชาชีพ เข้าใจความรู้ที่เพิ่มพูนฐานของวิชาชีพ และพยายามเสริมให้มีมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ
2. ด้านเทคนิค (Technical Competency) ได้แก่ ความสามารถที่จะปฏิบัติทักษะพื้นฐานที่ต้องการในวิชาชีพ สมรรถภาพด้านเทคนิคมักมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับสมรรถภาพด้านมโนทัศน์ รวมถึงการเสริมสร้างความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การฝึกอบรม
3. ด้านบริบท (Contextual Competency) ได้แก่ ความเข้าใจในสังคม เศรษฐกิจและการเมืองที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ โดยเข้าใจทั้งสภาพแวดล้อมปัจจุบันและเข้าใจสภาพแวดล้อมของโลกภายนอกจากมุมมองที่หลากหลาย เช่น ทางด้านประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ และสังคม
4. ด้านการติดต่อสื่อสาร (Interpersonal Communication Competency) ได้แก่ ความสามารถที่จะติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพผ่านสื่อและวิธีการต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ด้านบทบาทผ่านสถานการณ์จำลอง การใช้สื่อ-วิดีโอเทป และการวิเคราะห์ตนเอง
5. ด้านการบูรณาการ (Integrative Competency) ได้แก่ ความสามารถในการ หล่อหลอมมโนทัศน์ บริบท เทคนิค และสมรรถภาพด้านการติดต่อสื่อสาร เพื่อให้ได้วิธีการที่เหมาะสมทางวิชาชีพ
6. ด้านการปรับตัว (Adaptive Competency) ได้แก่ ความสามารถที่จะเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง และปรับตัวให้เข้ากับองค์ประกอบของการปฏิบัติงานทางวิชาชีพให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

จะเห็นได้ว่าสมรรถภาพเชิงวิชาชีพตามแนวคิดของ เอลสัน (Elson. 1997) และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต ต่างก็ให้ความสำคัญกับการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะเป็นเลิศทางวิชาการ และมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ดังเช่น สมรรถภาพด้านมโนทัศน์ สมรรถภาพด้านบริบท สมรรถภาพด้านบูรณาการ มีความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์หลักสูตรในเรื่องผลิตบัณฑิตให้ มีความรอบรู้ ใฝ่รู้ในศาสตร์หลายสาขา ตลอดจนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารความรู้และความคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ รวมทั้งมีจิตสำนึกในการทำงานเพื่อสังคม เป็นต้น

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าสมรรถภาพเชิงวิชาชีพเป็นคุณลักษณะที่สำคัญ ที่จะเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพบัณฑิต เพราะครูที่มีคุณภาพจะเป็นผู้ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้โรงเรียน และสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งหน่วยงานกำกับดูแลคุณภาพครูต่างก็ได้กำหนดสมรรถนะ

ของครูอื่นแสดงถึงความรู้ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นของครู ซึ่งจะช่วยเอื้อต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบสามารถสร้างผลงานตามตำแหน่งหน้าที่ และส่งผลให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จได้ (จิตติมา วรณศรี. 2552: 1) จากสภาวการณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิต หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพราะสมรรถภาพเชิงวิชาชีพดังกล่าวมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้มาตรฐานที่เหมาะสม เป็นการบ่งบอกถึงลักษณะหรือพฤติกรรมกรมการพัฒนาวิชาชีพของตน หลังจากสำเร็จการศึกษา เป็นองค์ประกอบที่จำเป็นต่อความก้าวหน้าทางการเรียนการสอนและในชีวิตการทำงาน ดังนั้นจึงเป็นกระบวนการสำคัญของสถาบันการศึกษาที่จะผลิตบัณฑิตให้มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ เป็นที่ต้องการของทุกองค์กร และความรู้ที่ได้จะเป็นประโยชน์เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย คณะ และภาควิชา เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และกลยุทธ์การจัดการศึกษา ให้มีความสอดคล้องและตอบสนองต่อนโยบายการพัฒนาระดับอุดมศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ

1. ศึกษาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านมนุษยศาสตร์ ด้านเทคนิค ด้านบริหาร ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการบูรณาการ และด้านการปรับตัว

2. เปรียบเทียบสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 6 ด้าน จำแนกตาม เพศ คณะวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน และทัศนคติต่อวิชาชีพครู

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลสำหรับ ผู้บริหาร คณาจารย์ในภาควิชาและคณะ ที่จัดการเรียนการสอนสำหรับนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) ได้พิจารณานำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและวางแผนในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษา รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำวิชา บุคลากรผู้ที่เกี่ยวข้องในมหาวิทยาลัย นำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการปรับปรุงหลักสูตร การเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของนิสิตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 5 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียน 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 221 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 เพศ แบ่งเป็น

2.1.1.1 ชาย

2.1.1.2 หญิง

2.1.2 คณะวิชา แบ่งเป็น

2.1.2.1 คณะศึกษาศาสตร์

2.1.2.2 คณะมนุษยศาสตร์

2.1.2.3 คณะสังคมศาสตร์

2.1.2.4 คณะวิทยาศาสตร์

2.1.2.5 คณะศิลปกรรมศาสตร์

2.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งเป็น

2.1.3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง (3.00 ขึ้นไป)

2.1.3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง (2.50 - 2.99)

2.1.3.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำ (2.49 และต่ำกว่า)

2.1.4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน แบ่งเป็น

2.1.4.1 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนสูง

2.1.4.2 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนปานกลาง

2.1.4.3 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำ

2.1.5 ทักษะการคิดต่อวิชาชีพรู แบ่งเป็น

2.1.5.1 มีทักษะการคิดต่อบวกต่อวิชาชีพรู

2.1.5.2 มีทักษะการคิดปานกลางต่อวิชาชีพรู

2.1.5.3 มีทักษะการคิดทางลบต่อวิชาชีพรู

3. ตัวแปรตาม ได้แก่ สมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต

(กศ.บ. 5 ปี) ใน 6 ด้าน ประกอบด้วย

3.1. ด้านมนุษยสัมพันธ์

- 3.2 ด้านเทคนิค
- 3.3 ด้านบริบท
- 3.4 ด้านการติดต่อสื่อสาร
- 3.5 ด้านการบูรณาการ
- 3.6 ด้านการปรับตัว

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **สมรรถภาพเชิงวิชาชีพ** หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลด้านความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะด้านจิตใจที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพใดวิชาชีพหนึ่งซึ่งนิสิตสามารถนำไปใช้ได้จริงในการปฏิบัติงานอาชีพและอยู่ในสังคมได้อย่างยั่งยืน ในวิจัยนี้ประกอบด้วยสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ 6 ด้านคือ

1.1 **ด้านมโนทัศน์ (Conception Competency)** หมายถึง ความรู้ความสามารถในด้านการเรียนการสอน มีความรู้เกี่ยวกับศาสตร์ที่จำเป็นต่อวิชาชีพครู ได้แก่ หลักสูตรการศึกษา หลักการสอน จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และเทคโนโลยีการศึกษา

1.2 **ด้านเทคนิค (Technical Competency)** หมายถึง ความสามารถในด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และการวัดและประเมินผล

1.3 **ด้านบริบท (Contextual Competency)** หมายถึง ความสามารถในการศึกษาค้นคว้า ติดตามรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครู และสามารถนำเอาความรู้มาประยุกต์ใช้ในวิชาชีพครูได้

1.4 **ด้านการติดต่อสื่อสาร (Interpersonal Communication Competency)** หมายถึง ความสามารถในการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน ได้อย่างถูกต้อง ตรงประเด็น สามารถใช้ทักษะในการสื่อสารที่หลากหลาย

1.5 **ด้านการบูรณาการ (Integrative Competency)** หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานได้เหมาะสมกับทางวิชาชีพครู มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ และมีมนุษยสัมพันธ์

1.6 **ด้านการปรับตัว (Adaptive Competency)** หมายถึง ความสามารถที่จะเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง และปรับตัว ให้เข้ากับการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู รับฟังและยอมรับในความคิดของผู้อื่น สามารถให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ได้

2. **นิสิต** หมายถึง นิสิตชั้นปีที่ 5 หลักสูตรการศึกษาศึกษาบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553

3. **คณะวิชา** หมายถึง คณะที่ร่วมผลิตนิติศาสตรบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) ในระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย 5 คณะ คือ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์

4. **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** หมายถึง ความสามารถในการเรียนของนิสิตซึ่งวัดจากผลการเรียนที่มีระดับคะแนนเฉลี่ย (Grade Point Average) ในภาคเรียนที่ผ่านมา

4.1 คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป เป็นกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

4.2 คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.50 - 2.99 เป็นกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ปานกลาง

4.3 คะแนนเฉลี่ยสะสมน้อยกว่า 2.50 เป็นกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

5. **แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน** หมายถึง ผู้เรียนมีความปรารถนาที่จะได้รับผลสำเร็จในการเรียน มีความมุ่งมั่นให้ในการเรียนให้เกิดผลสำเร็จ มีความรับผิดชอบในการเรียน โดยนิสิตได้ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ และเมื่อมีอุปสรรคก็คิดหาทางแก้ไขโดยไม่ย่อท้อ

6. **ทัศนคติต่อวิชาชีพครู** หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และความเชื่อที่มีต่อวิชาชีพครูที่สามารถประเมินออกมาในทางบวกคือมีความรู้สึกชอบหรือมีทัศนคติที่ดี และทางลบคือความรู้สึกไม่ชอบหรือมีทัศนคติไม่ดีเกี่ยวกับวิชาชีพครูวัดได้จากแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครู

สมมติฐานของการวิจัย

1. นิสิต หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชายและหญิง มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน

2. นิสิต หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่เรียนในคณะวิชาต่างกัันมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพโดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน

3. นิสิต หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน

4. นิสิต หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนต่างกัน มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน

5. นิสิต หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูต่างกัน มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาศมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอตามลำดับสาระดังนี้ ความหมายของสมรรถภาพและสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ องค์ประกอบของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของครู และหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) หมวดวิชาชีพครู (หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. ความหมายของสมรรถภาพและสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ

สมรรถนะหรือสมรรถภาพ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Ability หรือ Competency ซึ่งในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2546 (2546: 1148) ได้ให้ความหมายของคำว่าสมรรถภาพว่าหมายถึงความสามารถ และนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของสมรรถภาพไว้ ดังเช่น อุกฤษณ์ กาญจนเกตุ (2543: 20) กล่าวว่า สมรรถภาพ หมายถึง ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้บุคคลสามารถกระทำการหรือดเว้นการกระทำในกิจการใดๆ ให้ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ซึ่งความสามารถเหล่านี้ได้มาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์และการฝึกฝน ส่วนสุบรรณ เอี่ยมวิจารณ์ (2548: 52) กล่าวว่า สมรรถภาพ เป็นองค์ของความรู้ ทักษะและเจตคติของบุคคลที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ของการทำงานของบุคคลนั้นๆ เป็นบทบาทหรือความรับผิดชอบ ซึ่งสัมพันธ์กับความสามารถหรือกับผลงาน สามารถพัฒนาได้โดยการฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับ เดชา เดชะวัฒน์ไพศาล (2543: 12) ให้ความหมายว่า สมรรถภาพ หมายถึง ทักษะ ความรู้ และความสามารถหรือพฤติกรรมของบุคคลที่จำเป็นในการปฏิบัติงานใดงานหนึ่งให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ปิยชัย จันทรวงศ์ไพศาล (2548: 71) ได้สรุปไว้ว่า ไม่ว่าจะสมรรถภาพในรูปแบบใดก็ตาม จะมีลักษณะสำคัญ 3 ประการคือ

1. สมรรถภาพ ส่วนที่มองเห็นได้ชัดได้แก่ ทักษะและความรู้ และส่วนที่ซ่อนเร้นอยู่ ได้แก่ พฤติกรรมที่สะท้อนมาจากค่านิยม อุปนิสัย ทัศนคติ และแรงขับ
2. สมรรถภาพ ต้องแสดงให้เห็นถึงผลงาน
3. ผลงานนั้นต้องสามารถวัดค่าได้ทั่วไป

กล่าวโดยสรุป สมรรถภาพเป็นความสามารถของบุคคลในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในตัวบุคคลนั้นๆ อย่างไรก็ตามการที่จะพิจารณาว่าสิ่งใดที่จะสามารถเรียกว่าสมรรถภาพได้นั้นจะต้องประกอบด้วยลักษณะสำคัญ

4 ประการได้แก่ (Hyland. 1994: 23)

1. เป็นความรู้ ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะต่างๆ ของบุคคลที่สะท้อนออกมาในรูปแบบพฤติกรรมการทำงาน

2. มีความสัมพันธ์กับงานหรือสะท้อนถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

3. สังเกตได้ วัดหรือประเมินได้อย่างเป็นระบบด้วยวิธีการหรือเครื่องมือที่เหมาะสม

4. สร้างหรือพัฒนาให้มีในตัวบุคคลได้

สำหรับนักวิชาการต่างประเทศ ได้มีผู้ศึกษาและให้ความหมายของ สมรรถภาพ ไว้ในมุมมองที่หลากหลาย พอสรุปได้ดังต่อไปนี้คือ

กู๊ด (Good. 1973: 121) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับสมรรถภาพไว้ว่า สมรรถภาพ คือทักษะ (Skill) มโนทัศน์ (Concept) และทัศนคติ (Attitude) ที่จะต้องมีในการทำงานทุกชนิดและสามารถจะนำเอาวิธีการและความรู้พื้นฐานไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ที่ปฏิบัติจริง ในด้านของ เลดฟอร์ด (Ledford. 1998: 105) กล่าวว่า สมรรถภาพ หมายถึงลักษณะที่แสดงออกของบุคคล รวมถึงความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่ทำให้เกิดการกระทำ นอกจากนี้ ยังมีลักษณะอื่นๆ ที่ประกอบเป็นสมรรถภาพ ได้แก่ แรงจูงใจ ทัศนคติ ค่านิยมและการตระหนักรู้ในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ คูเปอร์และเวเบอร์ (ชมพันธ์ ฤกษ์จร ณ อยุธา. 2530; citing Cooper; & Weber. 1973) ที่ระบุว่าสมรรถภาพ หมายถึง เจตคติ ความเข้าใจ ทักษะและพฤติกรรมที่เอื้อต่อความเจริญงอกงามทางสติปัญญา อารมณ์ สังคม และร่างกาย ซึ่งบุคคลเป็นผู้แสดงออกถึงสมรรถภาพนั้น ส่วน เจสส์พ (Hyland. 1994: 223; citing Jessup. 1991: 27) กล่าวถึงลักษณะของสมรรถภาพว่า สามารถจำแนกได้ภายใต้การบริหารจัดการในการทำงาน บทบาทและทักษะในการปฏิบัติ ที่ถูกพิจารณาแล้วว่าเป็นสมรรถภาพที่มีความจำเป็นในการประกอบอาชีพและวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการประเมินสมรรถภาพของคณะทำงาน พิจารณาคุณสมบัติวิชาชีพของรัฐบาลอังกฤษที่เสนอว่า การประเมินสมรรถภาพ ควรครอบคลุมทักษะต่างๆ ที่มีมาตรฐานเฉพาะที่สอดคล้องกับความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการใช้ทักษะ และการประยุกต์ใช้ความรู้ความเข้าใจได้สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน (Tighl. 1996: 119 -120)

ในมุมมองของ เคิร์ชเนอร์และคณะ (Kirchner; ed all. 1997: 151-171) ได้แสดงทัศนะว่า สมรรถภาพ (Competency) หมายถึง ความรู้และทักษะทั้งปวงที่ซึ่งบุคคลมีอยู่ในตน และสามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อบรรลุเป้าหมายแน่นอนอย่างหนึ่งในบริบทหรือในสถานการณ์ที่หลากหลายและกล่าวอีกว่า สมรรถภาพ คือความสามารถที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจและการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพในสถานการณ์เฉพาะอย่างหนึ่ง ซึ่งในการที่จะทำการได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิผลในสถานการณ์นั้นต้องใช้วิจารณญาณ ค่านิยมและความเชื่อมั่นในตนเอง

กล่าวโดยสรุป สมรรถภาพคือความสามารถของบุคคลในการใช้ความรู้และทักษะที่มีอยู่ใน

ตนเองภายใต้สถานการณ์เฉพาะอย่างได้อย่างเหมาะสมและบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการด้วยความเชื่อมั่นในตนเองและการเห็นคุณค่าในตนเอง ส่วนสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ เป็นคุณลักษณะประการหนึ่งของการปฏิบัติงานในวิชาชีพของบุคคล ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะด้านจิตใจ เช่น ทักษะ ค่านิยม พฤติกรรม และการมีปฏิสัมพันธ์

2 องค์ประกอบของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ

องค์ประกอบหรือลักษณะสำคัญของศาสตร์ที่จะเป็นวิชาชีพคือ การมีเนื้อหาวิชากว้างขวาง และใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มีระยะเวลาในการฝึกฝน อาศัยความรับผิดชอบ และต้องมีจรรยาบรรณวิชาชีพ สมรรถภาพตามการรับรู้ของบุคคล จะประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบคือ (สุนทร เทียนงาม. 2539: 35; citing Harter. 1982)

1. ด้านสติปัญญา (Cognitive) เป็นสมรรถภาพในการรับรู้ทางการเรียน เซาว์ปัญญา และการแสดงออกในชั้นเรียน
2. ด้านสังคม (Social) เป็นสมรรถภาพที่รับรู้เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมกับบุคคลอื่นๆ หรือกลุ่มเพื่อน
3. ด้านกายภาพ (Physical) เป็นสมรรถภาพในการรับรู้เกี่ยวกับการเป็นผู้ปฏิบัติ
4. ด้านการเห็นคุณค่าของตนเอง (Self-Worth) เป็นสมรรถภาพเกี่ยวกับการรับรู้คุณค่าตนเองจากการประเมินตนเอง

สฤกัญญา ธรรมรัศมีโชติ (2547: 47 - 49) ได้กล่าวไว้ว่า สมรรถภาพประกอบด้วย องค์ประกอบ 5 ประการ ดังนี้คือ

1. ทักษะ หมายถึง สิ่งที่บุคคลกระทำได้และฝึกปฏิบัติเป็นประจำจนเกิดความชำนาญ
2. ความรู้ หมายถึง ความรู้เฉพาะด้านของบุคคล
3. ความรู้สึกต่อตนเอง หมายถึง เจตคติ ค่านิยมและความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนหรือสิ่งที่บุคคลเชื่อว่าตนเองเป็น
4. คุณลักษณะ หมายถึง บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล เป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลนั้น
5. แรงจูงใจ หมายถึง แรงจูงใจหรือแรงขับภายในซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่สิ่งที่เป้าหมาย

ดังนั้นสมรรถภาพ จึงเป็นสิ่งที่ประกอบขึ้นมาจากความรู้ ทักษะและเจตคติ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. สมรรถภาพขั้นพื้นฐาน หมายถึงความรู้หรือทักษะพื้นฐานที่บุคคลจำเป็นต้องมีในการทำงาน ซึ่งสมรรถภาพพื้นฐานเหล่านี้ ไม่ทำให้บุคคลมีผลงานที่แตกต่างจากบุคคลอื่น ๆ

2. สมรรถภาพที่ทำให้บุคคลแตกต่างจากบุคคลอื่นๆ หมายถึง ปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีผลการทำงานสูงกว่ามาตรฐานหรือดีกว่าบุคคลทั่วไป ซึ่งสมรรถภาพในกลุ่มนี้จะมุ่งเน้นการใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอื่นๆ (รวมถึง ค่านิยม แรงจูงใจและเจตคติ) เพื่อช่วยให้เกิดผลสำเร็จที่เลิศในในงาน

ส่วน ซิคเคอร์คิง (Chickering. 1993: 53 - 58) ได้จำแนกสมรรถภาพที่มีการพัฒนาในสถาบันการศึกษาเป็น 3 ประเภทคือ

1. สมรรถภาพด้านสติปัญญา (Intellectual Competency) สมรรถภาพด้านสติปัญญา คือทักษะที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล จะเกี่ยวข้องกับความสามารถในเนื้อหาวิชาต่างๆ การออกงานทางสติปัญญา เป็นสมรรถภาพที่มีการสังสมทักษะต่างๆ ในการที่จะทำให้เกิดความเข้าใจ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการแปลความหมายมักจะมีการพัฒนากรอบอ้างอิงใหม่ๆ แล้ว บุรณาการเป็นโครงสร้างทางปัญญาที่มีความหมายโดยการสังเกต ประสบการณ์ของบุคคล ความสามารถในด้านนี้จำแนกเป็น 3 ระดับคือ

ระดับที่ 1 ความสามารถด้านความรู้ในเนื้อหาวิชา และทักษะเชิงวิชาการในโปรแกรม การเรียน

ระดับที่ 2 ความสามารถด้านความลึกซึ้งทางปัญญา ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของมนุษย์

ระดับที่ 3 ความสามารถในการพัฒนาทักษะด้านสติปัญญาที่จะนำไปประยุกต์ใช้กับเนื้อหาสาระต่างๆ เช่น การใช้ข้อมูลเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้เหตุผลเพื่อสรุปจากข้อมูล การประเมินความคิดใหม่ สามารถวิพากษ์วิจารณ์ได้ และยึดมั่นในความเชื่อ เจตคติและระบบคุณค่าที่ดี

2. สมรรถภาพด้านร่างกายและทักษะปฏิบัติ (Physical and Competency) เป็นสมรรถภาพที่แสดงออกถึงความสามารถในการปฏิบัติต่างๆ เช่น การกีฬา ศิลปะ การออกแบบผลิตภัณฑ์ต่างๆ ซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาเป็นวิชาชีพของตนเองต่อไป

3. สมรรถภาพในการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Competency) ประกอบด้วย ทักษะการฟัง การให้ความร่วมมือและให้ข้อมูลย้อนกลับ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง การสื่อสารไปยังบุคคลอื่น ๆ ภายในกลุ่ม และทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงานได้ประสบผลสำเร็จ

โรล์ (Roll. 1997: 195) ให้ความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับองค์ประกอบของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ว่าเป็นรูปแบบสมรรถภาพของงาน (The Job Competency Model) ซึ่งประกอบด้วย การจัดการงาน (Task Management) เช่น ทักษะที่จำเป็นในการประสานงานและจัดการตามบทบาทของงาน ทักษะในการทำงาน (Task Skill) และการจัดการอย่างปัจจุบันทันที (Contingency management) เช่น ความสามารถจัดการกับความเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น และการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environment Management) เช่น การตระหนักรู้ว่างานนั้นมีผลกระทบกับสภาพแวดล้อมอย่างไร

ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบของสมรรถภาพ จึงสรุปได้ว่า มีองค์ประกอบสำคัญ 3 องค์ประกอบคือ ด้านสติปัญญา ด้านทักษะปฏิบัติและด้านเจตคติ กล่าวคือ ด้านสติปัญญาจะเป็นความสามารถด้านความรู้ในเนื้อหาวิชา และทักษะต่างๆ ที่เอื้อต่อการประยุกต์ใช้กับความรู้ เนื้อหาวิชาต่างๆ ส่วนสมรรถภาพด้านทักษะปฏิบัติ จะแสดงออกถึงความสามารถในการกระทำของบุคคลและสมรรถภาพด้านเจตคติจะเป็นความรู้สึก ความเชื่อ ยึดมั่นในคุณค่าต่างๆ ที่สนับสนุนความสามารถทางปัญญา รวมถึง คุณลักษณะทางสังคมของบุคคลที่มีผลต่อบุคคลอื่นๆ และก่อให้เกิดความร่วมมือและประสิทธิผลของการทำงานในสังคม

ออสตรีเอโก (นงนุช โรจนเลิศ. 2551: 1 -18; อ้างอิงจาก Austriaco. 1995) ได้นำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพของทรัพยากรมนุษย์ในยุคปัจจุบัน (The Competency of the New Human Resources) ไว้ในที่ประชุมสัมมนานานาชาติของ UNESCO เมื่อปี 1995 ว่าในสังคมยุคปัจจุบันทรัพยากรมนุษย์ของทุกประเทศในอาเซียน ควรมีสมรรถภาพ ดังนี้

1. มีความเชื่อมั่นและความสามารถที่จะรับผิดชอบต่อตนเองและพัฒนาการด้านวิชาชีพของตนเอง เพื่อให้มั่นใจว่ามีบุคคลที่มีทักษะทางด้านเทคนิคและการจัดการที่จำเป็นในปัจจุบันและในอนาคตอันใกล้
2. มีความเชื่อมั่นและมีความสามารถแสดงออกซึ่งการกระทำที่เหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพเพื่ออธิบายเกี่ยวกับตนเองและคงความรู้จากประสบการณ์ได้ต่อเนื่องตลอดไป
3. เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและทันต่อการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ กล่าวคือให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
4. ปรับตัวได้และเป็นบุคคลที่กล้าเสี่ยง รู้จักพิจารณาโอกาส และกล้าที่จะเรียนรู้จากประสบการณ์จริง
5. รู้จักทำงานเป็นทีม (Team Player)
6. มีทักษะหลากหลาย (Multi-skilled) ทักษะวิชาชีพควรเกี่ยวข้องกับลักษณะ ของความเป็นผู้นำการจัดการ เทคนิคของผู้ชำนาญการ การมีปฏิสัมพันธ์กันในวัฒนธรรมที่หลากหลาย (Multi-cultural) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-learning) และทักษะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ต่อมา เอลสัน (Elson. 1997) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถภาพเชิงวิชาชีพซึ่งปรับปรุงจากมโนทัศน์ของสมรรถภาพ ที่เสนอโดย สตาร์ก ลอเทอร์ และแฮคเกอร์ที (Stark; Lowther; & Hagerty) ในปี 1986 ว่าสมรรถภาพเชิงวิชาชีพที่สำคัญ ซึ่งนิสิตนักศึกษาควรมีในยุคสังคมสารสนเทศปัจจุบันรวม 6 ด้านคือ

1. สมรรถภาพด้านมโนทัศน์ (Conceptual Competency) ได้แก่ การรู้หลักทฤษฎีทางด้านนักวิชาชีพ เข้าใจความรู้ที่เพิ่มพูนฐานของวิชาชีพ และพยายามเสริมให้มีมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

2. สมรรถภาพด้านเทคนิค (Technical Competency) ได้แก่ ความสามารถที่จะปฏิบัติทักษะพื้นฐานที่ต้องการในวิชาชีพ สมรรถภาพด้านเทคนิคมักมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับสมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ และรวมถึงการเสริมสร้างความรู้ด้วยวิธีการต่างๆ เช่นการฝึกอบรม

3. สมรรถภาพด้านบริบท (Contextual Competency) ได้แก่ ความเข้าใจในสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ โดยเข้าใจทั้งสภาพแวดล้อมปัจจุบันและเข้าใจสภาพแวดล้อมของโลกภายนอกจากมุมมองที่หลากหลาย เช่น ทางด้านประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ และสังคม

4. สมรรถภาพด้านการติดต่อสื่อสาร (Interpersonal Communication Competency) ได้แก่ ความสามารถที่จะติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพผ่านสื่อและวิธีการต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ด้านบทบาทผ่านสถานการณ์จำลอง การใช้สื่อ-วิดีโอเทป และการวิเคราะห์ตนเอง

5. สมรรถภาพด้านบูรณาการ (Integrative Competency) ได้แก่ความสามารถในการหล่อหลอมมนุษยสัมพันธ์ บริบท เทคนิค และสมรรถภาพด้านการติดต่อสื่อสาร เพื่อให้ได้กลยุทธ์ที่เหมาะสมทางวิชาชีพ

6. สมรรถภาพด้านการปรับตัว (Adaptive Competency) ได้แก่ ความสามารถที่จะเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง และปรับตัวให้เข้ากับองค์ประกอบของการปฏิบัติงานทางวิชาชีพให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

ตามแนวคิดของ The Secretary Commission on Achieving Necessary Skill: SCAN เป็นรูปแบบที่ได้กำหนดบทบาทของนักศึกษา ที่ในอนาคตจะต้องกลายเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ ถูกกำหนดให้มีความรู้ความสามารถในหลาย ๆ ด้าน โดยระบุว่านักศึกษาจะต้องมีความสามารถขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำงาน เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีในโลกของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา รูปแบบ SCAN จะแบ่งความรู้ความสามารถเป็น ดังนี้ (United State of America Department of Labor. 1992; อ้างอิงมาจาก วรทยา ธรรมกิตติภพ. 2548: 18 - 19)

1. การจัดการทรัพยากร (Resources) ได้แก่ การจัดการเวลา การจัดการด้านการเงิน การจัดการทรัพยากรทางด้านวัสดุและเครื่องอำนวยความสะดวก

2. ทักษะซึ่งกันและกัน (Interpersonal Skill) ได้แก่ การแลกเปลี่ยนภาวะผู้นำ การทำงานได้หลากหลายการสอนทักษะใหม่ให้บุคคลอื่นได้ และความสามารถทำงานเป็นทีม

3. ทักษะด้านข้อมูล (Information Skill) การใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผล การจัดการการแปลความและการติดต่อสื่อสารและการจัดเก็บรักษาข้อมูล

4. ทักษะด้านการทำความเข้าใจระบบต่างๆ (Systems Skill) ได้แก่ ทำความเข้าใจระบบสังคม องค์กร มีการควบคุมและแก้ไขงานอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนและปรับปรุงงานอย่างเป็นระบบ

5. ทักษะการใช้สรรพประโยชน์ทางเทคโนโลยี (Technology Utilization) ได้แก่ การเลือกเทคโนโลยีการประยุกต์เทคโนโลยี การบำรุงรักษา และการแก้ปัญหา

ดรูว์ (Drew, 1998: 197-215) ได้รวบรวมคุณลักษณะของบัณฑิตที่จำเป็นต่อการปฏิบัติวิชาชีพในอนาคต ดังนี้ วิทยาลัยเอลเวอร์โน (Alverno College) สหรัฐอเมริกามีความเห็นว่าเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ควรมีความสามารถในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การติดต่อสื่อสาร
2. การวิเคราะห์
3. การแก้ปัญหา
4. การแสดงคุณค่า
5. ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
6. รับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมของโลก
7. เป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

มหาวิทยาลัยเซฟฟิลด์ (University of Sheffield) สหราชอาณาจักรได้ทำการวิจัยพบว่าบัณฑิตที่พึงประสงค์ควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. ทักษะทางสังคม
2. ความฉลาด
3. ความสามารถในการจัดการตนเอง
4. ความสามารถในการใช้ภาษา
5. ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร
6. ความสามารถทางเทคนิค
7. การปรับความคิดสร้างสรรค์ และความรู้ทั่วไป

ในวงการอุดมศึกษาไทย มีความคาดหวังในบัณฑิตยุคใหม่เช่นกัน ดังเช่น วิจิตร ศรีสอ้าน (ธนุวัศ ทิพย์น้อย, 2540: 13; อ้างอิงจาก วิจิตร ศรีสอ้าน, 2539) กล่าวว่าคุณลักษณะของพลเมืองโลกในอนาคตที่พึงประสงค์หรือคุณลักษณะสากล (Global Competency) มี 5 ประการคือ

1. คุณลักษณะทางภาษาการสื่อสาร
2. ทักษะทางเทคนิคหรือความรู้ความชำนาญเฉพาะทาง (Specialized Skill) ซึ่งการฝึกฝนทรัพยากรในอนาคต ต้องเน้นทักษะทั่วไป (General Skill) และทักษะเฉพาะทาง (Specialized Skill) ที่เหมาะสม
3. ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง กล่าวคือ ต้องปลูกฝังคนรุ่นใหม่ให้มีจิตใจใฝ่รู้ (Inquiry Mind) มีความสุขกับการเรียนรู้

4. ทักษะทางด้านการจัดการ (Managerial Skill) เป็นทักษะที่ช่วยสร้างบุคลากรที่มีประสิทธิภาพให้กับหน่วยงาน

5. ค่านิยม (Value) ค่านิยมในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ค่านิยมประชาธิปไตย ค่านิยมเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน และค่านิยมว่าด้วยการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติ

สำหรับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้กำหนดให้ทิศทางการพัฒนานิสิตให้มีอัตลักษณ์ 8 ประการได้แก่ (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2553: 19)

1. คิดเป็น ทำเป็น
2. หนักเอาเบาได้
3. รู้กาลเทศะ
4. เปี่ยมจิตสำนึกสาธารณะ
5. มีทักษะสื่อสาร
6. อ่อนน้อมถ่อมตน
7. งามด้วยบุคลิก
8. พร้อมด้วยศาสตร์ศิลป์

ในส่วนของ ทบวงมหาวิทยาลัย (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545)

ได้ประกาศคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ไว้ดังนี้

1. เป็นผู้มีความรอบรู้ในวิชาการทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ

2. เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถครองตนอยู่ในสังคมได้อย่างเต็มภาคภูมิ

3. มีความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ได้แก่

3.1 มีความรู้พื้นฐานคอมพิวเตอร์พอใช้งานได้

3.2 มีความสามารถเล่นดนตรีอย่างน้อย 1 ชนิดหรือมีความสามารถทางศิลปะ

และวรรณกรรม

3.3 มีความสามารถทางภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา

รักษา ศานติยานนท์ และคณะ (นงนุช โรจนเลิศ. 2551: 20; อ้างอิงจาก รักษา ศานติยานนท์; และคณะ. 2544) ได้สรุปผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการที่ดีของมหาวิทยาลัยไทย โดยประมวลความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับปรัชญาการจัดการอุดมศึกษาและเป้าหมายของมหาวิทยาลัยในส่วนของการผลิตบัณฑิต ไว้ดังนี้

1. การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสูง มีมาตรฐาน คือ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่จะนำสังคมได้ เป็นผู้นำที่เสียสละ

ทำอะไรเพื่อส่วนรวม เพื่อมวลชน เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่ดี และสนใจมองอนาคตของชาติ

2. ความเป็นเลิศทางวิชาการ มหาวิทยาลัยจะต้องทำหน้าที่สร้างองค์ความรู้ใหม่ที่สอดคล้องกับความต้องการของบ้านเมือง เป็นตัวของตัวเอง ไม่ลอกเลียนแบบชาวต่างชาติ เน้นความเป็นเลิศทางวิชาการตามลักษณะของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งที่มีความชำนาญทางวิชาการเฉพาะด้าน

3. ตอบสนองความต้องการของสังคมประเทศชาติ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ระดับคือ ระดับความต้องการในสังคมภายในประเทศกับระดับความต้องการของสากล ไม่สร้างคนในสาขาวิชาที่ไม่มีงานทำ ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของสังคม และผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับเทคนิควิทยาการสมัยใหม่ให้ได้ตลอดเวลาเพื่อสามารถแข่งขันในระดับโลกได้

4. เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อมวลชนให้ทุกคนมีโอกาสได้เรียนระดับอุดมศึกษา มีโอกาสได้รับการพัฒนาให้มีความรู้สูงขึ้น ไม่กีดกันหรือเป็นการให้เฉพาะบุคคล

5. การใช้ปรัชญาพอเพียงคือสามารถอยู่ได้และรอดได้ เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนที่เน้นความพอประมาณ ความมีเหตุผล เป็นการสร้างระบบภูมิคุ้มกันซึ่งต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนการดำเนินชีวิต และเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความเพียร ความมีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและมีความพร้อมในการรองรับความเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อพัฒนาความยั่งยืนไปกับประเทศ มหาวิทยาลัยจึงควรสอนให้คนเข้าใจและเข้าถึงความจริง และสามารถพึ่งตนเองได้

3. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของคุณ

3.1 มาตรฐานวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครู

วิชาชีพทางการศึกษามีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับมาตรฐานของวิชาชีพให้สูงขึ้นและให้ผู้รับบริการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงขึ้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาเป็นระบบ ดังนี้ (จักรพรรดิ วะทา. 2552: 6 - 8)

1. พัฒนาระบบผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้การผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการทั้งปริมาณและคุณภาพ สร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในวิชาชีพครูยกระดับมาตรฐานหลักสูตรการผลิตครูในการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรีทางการศึกษาแนวใหม่ (หลักสูตร 5 ปี)

2. พัฒนาระบบการพัฒนาและส่งเสริมครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา จัดตั้งความพร้อมให้แก่ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา จัดตั้งสถาบัน

พัฒนา และส่งเสริมครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งจัดให้มีกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

3. พัฒนาการควบคุมการประกอบวิชาชีพ เพื่อกำกับดูแลรักษามาตรฐานวิชาชีพและพัฒนา วิชาชีพ โดยกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการ ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งกำหนดให้มีการประเมินเพื่อต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทุก ระยะเวลา 5 ปี

4. พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยกำหนด ให้มีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดเงิน วิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่ง ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์เกื้อกูลอื่นให้เหมาะสมกับสถานภาพ ของผู้ประกอบวิชาชีพ

วิชาชีพทางการศึกษาจึงเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญในฐานะที่เป็นวิชาชีพพัฒนาประชากร ของประเทศ มีกฎหมายกำหนดให้เป็นวิชาชีพควบคุมผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาได้แก่ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริการการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ต้องได้รับอนุญาตเป็นผู้ ประกอบวิชาชีพตามพระราชบัญญัติสภาครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ผู้ได้รับใบอนุญาต เป็นผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ

(สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2549: 24 - 25) ประกอบด้วย

1. มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ
2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน
3. มาตรฐานการปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ ประกอบด้วย
 - จรรยาบรรณต่อตนเอง
 - จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ
 - จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ
 - จรรยาบรรณต่อสังคม

ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2548 (สำนักงาน เลขาธิการคุรุสภา. 2549: 75 - 79) กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีมาตรฐานวิชาชีพ ดังนี้

1. มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ประกอบด้วย

1.1 มาตรฐานความรู้ มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่า หรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีความรู้ ดังต่อไปนี้

- 1.1.1 ภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู

- 1.1.2 การพัฒนาหลักสูตร
- 1.1.3 การจัดการเรียนรู้
- 1.1.4 จิตวิทยาสำหรับครู
- 1.1.5 การวัดและประเมินผลทางการศึกษา
- 1.1.6 การบริหารจัดการในชั้นเรียน
- 1.1.7 การวิจัยทางการศึกษา
- 1.1.8 นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา
- 1.1.9 ความเป็นครู

1.2 มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผ่านเกณฑ์ประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ดังต่อไปนี้

- 1.2.1 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน
- 1.2.2 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้

- 2.1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ
- 2.2 ตัดสินใจปฏิบัติการกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน
- 2.3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ
- 2.4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
- 2.5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
- 2.6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
- 2.7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ
- 2.8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
- 2.9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์
- 2.10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์
- 2.11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
- 2.12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

3. มาตรฐานการปฏิบัติงาน ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ของวิชาชีพ ดังนี้

- 3.1 จรรยาบรรณต่อตนเอง ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ

และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิชาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

3.2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

3.3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ได้แก่

3.3.1 ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า

3.3.2 ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ

3.3.3 ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

3.3.4 ต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ

3.3.5 ต้องบริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกร้อยหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

3.4 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

3.5 จรรยาบรรณต่อสังคม พึงปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ในต่างประเทศก็ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการประกอบวิชาชีพครูเช่นกัน ดังตัวอย่างเช่น มาตรฐานวิชาชีพครูในสหราชอาณาจักรได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาอย่างกว้างขวางทั้งระบบ เพื่อพัฒนาทักษะของประชาชนให้มีความสามารถในการแข่งขัน และยกระดับมาตรฐานการศึกษาของชาติให้อยู่ในระดับที่ดีที่สุดในโลก ในส่วนที่เกี่ยวกับการปรับปรุงวิชาชีพครูได้กำหนดไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542: 17-18)

1. งานสำคัญในการยกระดับมาตรฐานคือ ปรับปรุงวิชาชีพครูให้ทันสมัย รัฐบาลสหราชอาณาจักรประสงค์ให้มีวิชาชีพที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ทะเยอทะยาน พร้อมทั้งจะเปลี่ยนแปลงและมุ่งมั่นที่จะปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ที่สำคัญที่สุด คือประสงค์ให้วิชาชีพครูได้รับการยกย่องเป็นอย่างสูง และจูงใจผู้ที่มีความสามารถสูงสุดให้เข้ามาประกอบวิชาชีพนี้ ทางภารกิจมีแผนพัฒนาวิชาชีพ และมีวิธีการให้รางวัลตอบแทนสำหรับผลการปฏิบัติงานที่ดี

2. คณะศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยได้ดำเนินการฝึกหัดครูในระยะแรกเป็นเวลายาวนานแล้ว ทางภารกิจได้ใช้ผลวิจัยที่ดีที่สุด และการปฏิบัติที่ดีที่สุดในการจัดทำหลักสูตร

ฝึกหัดครูในระยะเริ่มแรก ครูผู้เพิ่งได้รับวุฒิตุ่ทุกคนจะต้องทดลองงาน/ฝึกงานในระยะหนึ่งซึ่งรวมทั้งการสนับสนุนในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ ในด้านการประกันคุณภาพมีกระบวนการที่เข้มงวด ซึ่งสำนักงานการฝึกอบรมครู (Teacher Training Agency) เป็นแกนนำได้วางมาตรฐานไว้อย่างสูง มีการกำหนดไว้ในหลักสูตรแห่งชาติสำหรับการฝึกอบรมครูในระยะแรกเริ่ม

3. สภาครู เป็นองค์กรวิชาชีพตามกฎหมายมีบทบาทสำคัญในการยกระดับมาตรฐาน และส่งเสริมฐานะของวิชาชีพครู สภาครูจะให้คำแนะนำแก่รัฐบาลและองค์กรอื่นๆ ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับการสอน ตั้งแต่การสรรหา การบรรจุครู ไปจนถึงการฝึกอบรมและการเข้ารับตำแหน่ง การพัฒนาวิชาชีพและพฤติกรรม

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าปัจจุบันกระบวนการผลิตครูที่มีคุณภาพของสถาบันการผลิตครู การปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนของผู้ที่เป็นครู โดยมีองค์กรที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครูรับรองมาตรฐาน ทั้งนี้เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูของชาติให้อยู่ในระดับที่ดีที่สุด ในฐานะที่เป็นวิชาชีพชั้นสูง

3.2 สมรรถภาพเชิงวิชาชีพครู

ภารกิจของการผลิตครูเพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับความเป็นครูให้มากที่สุด จึงเป็นภารกิจที่ยิ่งใหญ่ของสถาบันฝึกหัดครูและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันผลิตนักศึกษาครูหรือบัณฑิตครูให้มีคุณภาพ แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกหัดครูที่เน้นสมรรถภาพจึงได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนารูปแบบการฝึกหัดครูของไทยราวปี พ.ศ. 2518 เพื่อให้สามารถผลิตครูที่มีสมรรถภาพในการเป็นครูออกไปปฏิบัติหน้าที่ของครูได้อย่างเหมาะสม (คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538: 97) ในเรื่องนี้ ชมพันธ์ุ กุญชร ณ ออยุธยา (2530: 1 - 285) ได้สรุปแนวคิดของจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐานไว้ว่า เป็นการฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดสมรรถภาพในการเป็นครูตามที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยจุดมุ่งหมายต้องระบุสมรรถภาพ 5 ด้านคือ

1. จุดมุ่งหมายด้านความรู้ (Knowledge Based Objectives) ผู้เรียนต้องแสดงความรู้ความสามารถทางสติปัญญา
2. จุดมุ่งหมายด้านการปฏิบัติ (Performance Based Objectives) ผู้เรียนต้องกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดได้ มิใช่รู้แต่เพียงอย่างเดียว
3. จุดมุ่งหมายด้านผลการสอน (Consequence Based Objectives) ผู้เรียนต้องสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้อื่นได้
4. จุดมุ่งหมายด้านเจตคติ (Affective Objectives) ผู้เรียนต้องมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพครู
5. จุดมุ่งหมายด้านการประสบการณ์ (Exploratory Objectives) ผู้เรียนต้องมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพครู

ปีที่ปี เมธาคุณวุฒิ (2530: 80 - 84) ได้สรุปรูปแบบการจัดโปรแกรมครูศึกษาแบบเน้นสมรรถภาพ (Competency – Based Teacher Education Program) ซึ่งเป็นโปรแกรมการเตรียมครู โดยกำหนดสมรรถภาพไว้ว่า ผู้ที่ผ่านการเตรียมการเป็นครูจะต้องมีความสามารถอะไรบ้าง พฤติกรรมการสอนของครูควรจะเป็นอย่างไร แล้วมีการกำหนดให้มีการฝึกหัดและประเมินผลเป็นระบบที่ผสมผสานกัน ทั้งนี้ได้มีข้อเสนอแนะถึงลักษณะสำคัญของการจัดการครูศึกษาแบบสมรรถภาพว่าควรมีลักษณะ ดังนี้

1. สมรรถภาพในการเป็นครู (ความรู้ ทักษะ และเจตคติ) ที่นักศึกษาจะต้องมีความสามารถกำหนดจากบทบาทและหน้าที่ของครูที่ต้องระบุไว้อย่างชัดเจน สามารถวัดและประเมินพฤติกรรมได้ และแจ้งให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า

2. หลักเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินผลสมรรถภาพในการเป็นครูจะต้องสัมพันธ์กับสมรรถภาพ ที่ระบุไว้ และต้องระบุไว้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งแจ้งให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า

3. การวัดและประเมินสมรรถภาพในการเป็นครู หรือการปฏิบัติ (Performance) เป็นสิ่งที่สำคัญและเป็นการเปรียบเทียบการปฏิบัติของนักศึกษาผู้นั้น ไม่ใช่การเปรียบเทียบกับนักศึกษาคนอื่น ๆ

สมรรถภาพของครูที่กำหนดขึ้นนั้น ควรจะครอบคลุมอยู่ในองค์ประกอบ 4 ประการ ดังนี้

1. สมรรถภาพทางด้านความรู้ ปัญญา (Cognitive Competency) ซึ่งรวมถึงความรู้ ความเข้าใจที่จะต้องแสดงโดยที่ไม่ต้องมีการปฏิบัติ เช่น ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการเรียนทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอน หรือการวิเคราะห์หลักสูตร เป็นต้น

2. สมรรถภาพทางด้านเจตคติ (Affective Competency) ซึ่งเกี่ยวข้องกับค่านิยมทัศนคติ ความสนใจ และความชื่นชม อาจจะกำหนดในรูปที่สัมพันธ์กัน เช่น ตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับความหวังของครูที่มีต่อการสอนนักเรียน ความสามารถที่ระบุถึงค่านิยมของตนเอง เป็นต้น

3. สมรรถภาพด้านการปฏิบัติ (Performance Competency) เป็นสมรรถภาพที่ครูแสดงออกมา รวมทั้งด้านทักษะต่างๆ (Psychomotor Skills) เช่น ครูพลศึกษา ครูทางเทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งการที่จะปฏิบัติได้จะต้องมีความรู้ความเข้าใจตามสมรรถภาพที่ 1 ก่อน

4. สมรรถภาพที่แสดงให้เห็นผลผลิต (Consequence or Product Competency) คือ พฤติกรรมที่ครูแสดงออกมา โดยคำนึงถึงผลการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน

ดังนั้น ตามแนวคิดการจัดหลักสูตรครูศึกษาแบบเน้นสมรรถภาพ สรุปได้ว่า การจัดหลักสูตรตามแนวคิดดังกล่าว มุ่งเน้นการผลิตครูที่มีสมรรถภาพในการเป็นครูได้อย่างเหมาะสมในด้านความรู้ ด้านการปฏิบัติ ด้านการสอน ด้านเจตคติ ประสพการณ์การสอนของนักศึกษา รวมถึงการวัดและประเมินผลสมรรถภาพในการเป็นครู

สถาบันฝึกหัดครูแต่ละสถาบันได้มีการกำหนดเป้าหมายและรูปแบบในการผลิตบัณฑิตครูไว้ ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากปฏิธานและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ดังตัวอย่าง

หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้มีการปรับปรุงหลักสูตร พ.ศ. 2538 ขึ้นโดยกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเพื่อผลิตบัณฑิตครุศาสตร์ให้มีคุณลักษณะดังนี้ (คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2538: 3)

1. มีความสามารถทางภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์เพื่อเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่ความเป็นสากลและตามทันเทคโนโลยีอยู่เสมอ

2. มีความรู้และทักษะทางวิชาชีพครู

3. มีความลึกซึ้งในการวิเคราะห์วิจารณ์และมีวิสัยทัศน์ (Vision) ในสาขาของตนเอง

4. มีความเข้าใจในสังคมและมองเห็นความสัมพันธ์ของการศึกษากับสังคม

5. มีเนื้อหาวิชาการที่เข้มเพียงพอในการดำเนินงานในวิชาชีพ

6. มีคุณธรรม จริยธรรม มีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพครู สร้างนิสัยใฝ่รู้ และหาความรู้ด้วย

ตนเอง

สำหรับ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้กำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรฉบับปรับปรุง 2552) ประกอบด้วย

1. เป็นผู้มีความประพฤติดี มีคุณธรรม จริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

2. มีความรู้ในวิชาชีพครูและศาสตร์ในสาขาวิชาที่สอนอย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและเป็นระบบ

3. เป็นผู้มีความสามารถในการคิด แก้ปัญหา และประยุกต์ใช้ความรู้ อย่างสร้างสรรค์

4. เป็นผู้มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคม

5. เป็นผู้มีความสามารถในการใช้ภาษาและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารและการจัดการเรียนรู้

6. เป็นผู้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้และการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง และวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตครูไว้เพื่อเป็นแนวทางในการผลิตบัณฑิตครูไว้ใกล้เคียงกัน โดยกำหนดให้บัณฑิตครูเป็นผู้ที่มีความรอบรู้และทักษะในศาสตร์วิชาที่เรียน และวิชาชีพครูมีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร มีความสามารถทางภาษาและเทคโนโลยี และเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพครู

ในต่างประเทศ สหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศที่ได้มีการยกระดับวิชาชีพครูมาเป็นเวลานาน โดยมีสถาบันผู้ประกอบวิชาชีพครูแห่งชาติ (National Council for Accreditation of Teacher

Education) หรือ NCATE เป็นสถาบันวิชาชีพที่เกิดจากความร่วมมือของสมาคมวิชาชีพประมาณ 30 สมาคมที่ประกอบด้วย องค์กรครู นักการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาชีพครู ผู้รับผิดชอบ นโยบายการศึกษาของท้องถิ่นและรัฐ ในปัจจุบันมีสมาชิกประมาณ 3 ล้านคน NCATE ทำหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้การผลิตครู การเตรียมครูมีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยมีกระบวนการรับรองมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน การผลิตครูของสถาบันผลิตครู ระดับภาควิชา ระดับวิทยาลัยและ มหาวิทยาลัย และการรับรองหลักสูตรของสถาบันผลิตครู (National Council for Accreditation of Teacher Education. 1997: Online)

NCATE ได้ให้ความสำคัญในการเตรียมครูที่มีคุณภาพ เนื่องจากสภาพสังคมในยุคปัจจุบัน ต้องพบกับ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น ด้านธุรกิจที่ต้องการคนที่มีทักษะในการคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ สามารถแก้ปัญหาที่เป็นนามธรรมได้ รู้จักสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร และสามารถทำงานกับเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ ทักษะพื้นฐานที่ครั้งหนึ่งเคยเป็น ความต้องการในด้านเศรษฐกิจและท้องถิ่น ไม่สามารถตอบสนองความต้องการส่วนใหญ่ของสังคมได้ อีกต่อไป ความต้องการทักษะในระดับชาติจึงเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น ความหวังและความต้องการ ในการเตรียมครูจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย ในขณะที่เดียวกันปัจจุบันพบว่า สภาพในห้องเรียน มีเด็กจากหลายประเทศที่มีความแตกต่างกัน ดังนั้นภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โรงเรียน ดำเนินงานภายใต้การเคลื่อนไหวของข้อมูล วิธีการสอนใหม่ ๆ โครงสร้างโรงเรียนใหม่ และบทบาทใหม่ ของครูจึงต้องเกิดขึ้น ครูในปัจจุบันจะต้องผสมผสานการพัฒนาสิ่งใหม่ด้วยการฝึกปฏิบัติ เลือกวิธี การสอน เครื่องมือ อุปกรณ์การสอนที่มีคุณภาพ และมีความพร้อมในด้านเนื้อหาวิชาเป็นอย่างดี

นอกจากนี้เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กสู่ศตวรรษที่ 21 NCATE ได้จัดกระทำ ระบบการประกันคุณภาพวิชาชีพครูสำหรับสถาบันผลิตครู โดยกำหนดเกณฑ์ในการวัดคุณภาพของผู้ที่ จะเป็นครูใหม่ในด้านต่างๆ ดังนี้ (National Council for Accreditation of Teacher Education. 1997: Online)

1. ความรู้ในวิชาศาสตร์
2. ความรู้ลึกในเนื้อหาวิชาที่สอน
3. ความรู้ในวิชาชีพครู
4. ประสบการณ์ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในโรงเรียน
5. ความสามารถในการประเมินผลในหลายรูปแบบ
6. ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ด้านทฤษฎีสู่การปฏิบัติ

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดีและกล่าวถึง ความสำคัญและบทบาทของสมรรถภาพในการเป็นครูไว้ดังนี้

ไวท์เลอร์ (ดนูวัส ทิพย์น้อย. 2540: 10; อ้างอิงมาจาก Vogler. 1972) ได้ศึกษาสมรรถภาพพื้นฐานของครู (Competency – Base Teacher Education) โดยพุ่งเป้าไปที่ตัวครูเป็นสำคัญ ได้กล่าวว่านักเรียนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดหลังจากจบการศึกษาไปแล้วจะขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการสอนของครู และได้กล่าวถึงสมรรถภาพทั่วไปของครูไว้ 5 ประการด้วยกันคือ

1. สมรรถภาพด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ ครูจะต้องมีเป็นอย่างดี
2. ครูจะต้องรู้จักใช้สมรรถภาพให้เกิดประโยชน์
3. ครูจะต้องประเมินผลนักเรียนให้ถูกต้องและแม่นยำ
4. นักเรียนจะต้องประสบความสำเร็จและก้าวหน้ามากขึ้น
5. สามารถปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้พัฒนายิ่งขึ้น

สมหวัง พิริยานุวัฒน์ และจันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช (2524: 7 - 8) กล่าวถึงสมรรถภาพในการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพครูไว้ว่า หมายถึงครูที่มีความสามารถในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. มีความสามารถในการดำเนินการตามหน้าที่ให้ประสบผลสำเร็จตามจุดหมายของการศึกษา
2. มีความสามารถในเรื่องเกี่ยวกับหลักสูตร และวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม มีความรู้ในเรื่องเทคนิคการสอน มีความสามารถในการใช้จิตวิทยาการสอน การตั้งคำถาม มีความรู้ในเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียน

สาโรช บัวศรี (2513: 12) ได้กล่าวถึงอาชีพครูว่า อาชีพครูเป็นอาชีพชั้นสูง ผู้ที่จะเป็นครูจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีวิชาความรู้สามัญทั่วไป ความรู้วิชาสามัญที่เป็นวิชาเอก และวิชาโทเฉพาะตัว และมีสมรรถภาพในการเป็นครู สำหรับสมรรถภาพในการเป็นครู เป็นความสามารถที่ครูจะต้องสร้างขึ้นในตนเอง ซึ่งประกอบด้วยความสามารถในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. สามารถที่จะสอนได้เป็นอย่างดี คือรู้จักจิตวิทยาพัฒนาการ การวางแผนการสอน การใช้เทคนิคการสอนหลายๆ วิธี สามารถนำทฤษฎีต่างๆ มาประยุกต์ใช้ได้ตามสถานการณ์มีความสามารถในการวัดและประเมินผล ตลอดจนการปกครองชั้นเรียน
2. สามารถที่จะกระทำกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี รู้จักคิดจัดกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตร
3. สามารถที่จะอบรมให้คำแนะนำ และปกครองผู้เรียนได้เป็นอย่างดี รู้จักใช้บท หรือข้อธรรมทางศาสนามาใช้เป็นแนวทางในการอบรมได้เป็นอย่างดี
4. สามารถที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และผู้ปกครองของผู้เรียน
5. สามารถในงานวิชาการ เช่น การผลิตเอกสารประกอบการสอน การติดตามข่าวสารทางวิชาการ การนำเอาความรู้ด้านต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในงานวิชาการ

6. สามารถเป็นครูชั้นอาชีพเป็นผู้รู้จักเพิ่มพูนความรู้ในวิชาชีพของตนเอง ยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณีของการเป็นครู มีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับประชาชนในท้องถิ่น และเป็นผู้นำท้องถิ่น สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ดี ตลอดจนการต้อนรับ และเป็นกันเองกับผู้มาติดต่อด้วย

วิจิตร ศรีสอาน (ดุษฎี วิทยานิพนธ์. 2540: 14; อ้างอิงจาก วิจิตร ศรีสอาน. 2535) ได้กล่าวถึงสมรรถภาพของครูในการประชุมนานาชาติ การเตรียมครูสำหรับเด็กทั่วโลกในยุคสารสนเทศ สรุปได้ว่าปัจจุบันโลกมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีไปมาก การเตรียมครูเพื่อสอนเด็กในโลกปัจจุบันจึงต้องเน้นให้มีสมรรถภาพดังนี้

1. มีความสามารถทางวิชาการ ครูจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพื่อเป็นผู้นำทางวิชาการ ครูต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และมีทักษะในการติดต่อสื่อสาร
2. มีความสามารถด้านการสอน นอกจากครูจะต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาการที่จะสอนแล้ว จำเป็นต้องมีความรู้และทักษะการสอนด้วย
3. มีความสามารถในการเป็นครู มีจิตวิญญาณของการเป็นครู ครูนอกจากทำหน้าที่สอนแล้ว ต้องทำหน้าที่ครูให้เต็มที่ด้วย คืออบรมสั่งสอนให้เด็กเจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา

คุรุสภา (2537) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งเป็นเกณฑ์ของการปฏิบัติตนและปฏิบัติหน้าที่ครู เพื่อประกันคุณภาพการทำงาน และเป็นครูไว้ 11 ข้อดังนี้

1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ
2. ตัดสินใจปฏิบัติการต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน
3. มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ
4. พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
5. พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดกับผู้เรียน
7. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ได้อย่างเป็นระบบ
8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
9. ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์
10. ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน
11. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

3.3 สมรรถภาพเชิงวิชาชีพ

1. **ด้านมโนทัศน์ (Conceptual Competency)** ตามแนวคิดของ เอลสัน (1997) สมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านมโนทัศน์ หมายถึงการมีความรู้ในวิชาชีพ ได้แก่การรู้หลักทฤษฎีทางด้านวิชาชีพ

เข้าใจความรู้ที่เพิ่มพูนฐานของวิชาชีพและพยายามเสริมสร้างให้มีมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอสอดคล้องกับ มนตรี ศรไพศาล (มนตรี ศรไพศาล. 2542; อ้างอิงจาก เพ็ญพิมล ลีโนทัย. 2542: 66) ที่ได้กล่าวว่า สมรรถภาพด้านมโนทัศน์ คือการเน้นทักษะทางด้านภาษา ความสามารถในการแก้ปัญหาและ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ นอกจากนี้ยังต้องสนใจในปัญหาและสามารถที่จะคิดค้นปัญหาขึ้น ได้เองก่อนที่ปัญหานั้นจะเกิดขึ้น และ จิตติมา วรรณศรี (2552: 2) กล่าวถึงเรื่องสมรรถนะของครู ที่พึงประสงค์ ว่าครูจะต้องมีสมรรถนะด้านความรู้ วิชาเฉพาะคือ ต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน และเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้อง

นนุช โรจนเลิศ (2551: 77) ได้ศึกษาปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถภาพ เชิงวิชาชีพของนักศึกษาสาขาศึกษาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ พบว่านักศึกษามีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านมโนทัศน์อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรและวิธีสอนเป็นอย่างดี นักศึกษามีความรู้สึกที่ดีต่อ วิชาชีพศึกษาศาสตร์ และเห็นเป็นเรื่องง่ายสำหรับตนเองที่จะสามารถเรียนรู้และแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างหลากหลาย นักศึกษาจึงมีมโนทัศน์และมีความรู้ในวิชาชีพที่ดีมาก

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา และคณะ (2530: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัย เรื่องการวิจัยและ พัฒนารูปแบบการพัฒนาครูให้มีสมรรถภาพที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร ระดับประถมศึกษาและ มัธยมศึกษา พบว่าสมรรถภาพครูประถมส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ส่วนสมรรถภาพของครูมัธยมศึกษา พบว่าครูมีความรู้ดีในเนื้อหาวิชาที่สอนแต่ขาดความรู้ทั่วไปเกี่ยวข้องกับการศึกษา ด้านทัศนคติครูยัง ขาดความตระหนักในความสำคัญของหลักสูตรปัจจุบันที่มีต่อผู้เรียนและสังคม ส่วนด้านทักษะการ สอนครูจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเรื่องการวัดและประเมินผล การใช้สื่อการสอน การสื่อสารและ เสริมแรง และการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน

2. ด้านเทคนิค (Technical Competency) ตามแนวคิดของ เอลสัน (1997) สมรรถภาพ ด้านเทคนิค หมายถึง การมีทักษะวิชาชีพได้แก่ความสามารถที่จะปฏิบัติทักษะพื้นฐานที่ต้องการ ในวิชาชีพ สมรรถภาพด้านเทคนิคก็มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับสมรรถภาพ ด้านมโนทัศน์ และรวมถึงการเสริมสร้างความรู้ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การฝึกอบรม สอดคล้องกับ บรรจง จิตต์แจ้ง (บรรจง จิตต์แจ้ง. 2542; อ้างอิงจาก เพ็ญพิมล ลีโนทัย. 2542: 100) ที่ได้กล่าวว่า สมรรถภาพ เชิงวิชาชีพด้านเทคนิคคือการให้ความสำคัญกับการเน้นทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ มีทักษะการปฏิบัติในวิชาชีพ และ จิตติมา วรรณศรี (2552: 2) กล่าวว่า ครูต้องสามารถวิเคราะห์ตนเอง ยอมรับและปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเอง สามารถนำ นวัตกรรมมาใช้ เพื่อพัฒนางานและวิชาชีพ สามารถเลือกพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม แลกเปลี่ยน เรียนรู้กับเพื่อนร่วมงานเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้สามารถใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อแสวงหา

ความรู้ทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอและเป็นผู้นำทางวิชาการ

นงนุช โจรนเลิศ (2551: 77) ศึกษาปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนักศึกษาสาขาศึกษาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ พบว่า นักศึกษามีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านเทคนิคอยู่ในระดับมาก นักศึกษาศาสาศึกษาศาสตร์ได้รับการฝึกอบรมให้สามารถใช้คอมพิวเตอร์ และโปรแกรมสำเร็จรูปได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ นักศึกษายังสามารถเลือกใช้สื่อการสอนได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหา อีกทั้งยังค้นคว้าเพิ่มเติม เพื่อหาแนวทางวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการจัดทำโครงการต่างๆ จนเกิดทักษะความชำนาญ

นอกจากนั้น ดิสพร ศรีสวัสดิ์ (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการในการเสริมสมรรถภาพของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ ตามความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา ในด้านทักษะการปฏิบัติ ด้านความรู้ และด้านคุณลักษณะ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูสังคมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 353 คน พบว่าครูสังคมศึกษาแสดงความคิดเห็นว่าตนเองมีสมรรถภาพด้านการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีความสามารถนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอน ความสามารถในการอ่านเขียน พูดย่อภาษาอังกฤษได้ในฐานะที่เป็นภาษาสากล และความสามารถในการใช้เครือข่ายบริการข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตได้

และ เฮอซอก (Herzog, 1985: Abstract) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการกระตุ้นให้ครูในรัฐวิสคอนซิน มีประสิทธิภาพในการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้ครูมีประสิทธิภาพในการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่ครูเข้าร่วมประจำ ได้แก่ กิจกรรมการปฏิบัติ คือการอ่านวารสารวิชาชีพต่างๆ สังเกตการณ์สอนของเพื่อนครู การเข้าร่วมประชุมทางวิชาการ หรือกิจกรรมการฝึกอบรม และพบว่า กิจกรรมเหล่านี้เป็นตัวกระตุ้นสำคัญต่อความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร คือเห็นว่าเป็นการเพิ่มสมรรถภาพให้ตนเองและเป็นความต้องการที่อยากจะทำพัฒนาตนเอง

3. ด้านบริบท (Contextual Competency) ตามแนวคิดของ เอลสัน (Elson, 1997)

สมรรถภาพด้านบริบทหมายถึง การเข้าใจสังคม ได้แก่ความเข้าใจในสังคม เศรษฐกิจและการเมืองที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ โดยเข้าใจทั้งสภาพแวดล้อมปัจจุบันและเข้าใจสภาพแวดล้อมของโลกภายนอกจากมุมมองที่หลากหลาย เช่น ทางด้านประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ และสังคม สอดคล้องกับ กุลภัทรา สิโรตม (กุลภัทรา สิโรตม, 2542; อ้างอิงจาก เพ็ญพิมล สีน้อย, 2542: 99) ที่ได้กล่าวว่า สมรรถภาพด้านบริบท ถือว่ามีความสำคัญมากในประเด็นที่ว่าต้องรู้ปัญหาเกี่ยวกับวิชาชีพของตนเอง และรู้ปัญหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และ จิตติมา วรรณศรี (2552: 2) กล่าวว่าครูต้องสามารถจัดจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียน จัดทำข้อมูลสารสนเทศประจำชั้นเรียน สามารถกำกับดูแล แก้ปัญหา

พฤติกรรมของผู้เรียน และสามารถช่วยเหลือให้คำแนะนำ ส่งเสริมความถนัดเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ

นงนุช โจนเลิศ (2551: 83) ศึกษาปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนักศึกษาสาขาศึกษาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ พบว่า นักศึกษามีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านบริบทอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก นักศึกษาศาสาศึกษาศาสตร์มีการติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวการเปลี่ยนแปลงของงานในสาขาวิชาชีพของตนเอง ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองในลักษณะการทำงานส่งอาจารย์มากกว่าความสนใจส่วนตัว และ ชูชีพ อ่อนโคกสูง และอนุสรณ์ อรรถศิริ (2551: 70) ได้ศึกษาความคาดหวังและสมรรถภาพของครูของนิสิตรุ่นแรกที่เรียนหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าสมรรถภาพของครู ของนิสิตตามความคาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่สมรรถภาพโดยรวมที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับค่อนข้างมากเท่านั้น เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่านิสิตมีความรู้ค่อนข้างน้อยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดโครงการฝึกอาชีพ การมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา การฝึกปฏิบัติการดำเนินการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในสถานศึกษา และการจัดโครงการวิชาการ ส่วนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลักสูตร ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรได้อย่างหลากหลาย และประเมินหลักสูตรได้ทั้งก่อนและหลังการใช้หลักสูตรก็อยู่ในระดับค่อนข้างน้อยเช่นกัน

4. ด้านการติดต่อสื่อสาร (Interpersonal Communication Competency) ตามแนวคิดของ เอลสัน (Elson. 1997) สมรรถภาพด้านการติดต่อสื่อสารหมายถึง การสื่อความเข้าใจซึ่งกันและกัน ได้แก่ความสามารถที่จะติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพผ่านสื่อและวิธีการต่าง ๆ รวมทั้งการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ด้านบทบาทผ่านสถานการณ์จำลองการใช้สื่อและการวิเคราะห์ตนเอง สอดคล้องกับสันติสุข สงวนเรือง (สันติสุข สงวนเรือง. 2542; อ้างอิงจาก เพ็ญพิมล ลีโนทัย. 2542: 66) กล่าวว่า สมรรถภาพด้านการติดต่อสื่อสารต้องมีทักษะการนำเสนอ การพูด การฟัง และการเขียน เพราะทักษะการนำเสนอเป็นการบูรณาการของทักษะการคิดและทักษะการฟัง และ จิตติมา วรรณศรี (2552: 2) กล่าวว่าครูต้องสามารถใช้ทักษะการพูด อ่านและเขียนภาษาไทยเพื่อสื่อความหมายได้ถูกต้อง ตรงประเด็น สามารถเขียนเอกสารทางวิชาการและสามารถใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อแสวงหาความรู้หรือสื่อสารได้

นงนุช โจนเลิศ (2551: 77) ศึกษาปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนักศึกษาสาขาศึกษาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ พบว่านักศึกษามีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านการติดต่อสื่อสารอยู่ในระดับมาก เนื่องจากนักศึกษาต้องไปประกอบวิชาชีพครู ซึ่งต้องใช้ทักษะในการติดต่อสื่อสารเป็นอย่างมาก แสดงให้เห็นถึงการ

มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งเป็นคุณลักษณะจำเป็นสำหรับวิชาชีพครู สมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านการติดต่อสื่อสารของนักศึกษาสาขาศึกษาศาสตร์จึงอยู่ในระดับมาก

5. ด้านบูรณาการ (Integrative Competency) ตามแนวคิดของ เอลสัน (Elson. 1997) สมรรถภาพด้านการบูรณาการ หมายถึงความสามารถในการหล่อหลอมมโนทัศน์ บริบท เทคนิค และการติดต่อสื่อสารเพื่อให้ได้กลยุทธ์ที่เหมาะสมทางวิชาชีพ ในด้าน บุญยรัตน์ โดทอง (บุญยรัตน์ โดทอง. 2542; อ้างอิงจาก เพ็ญพิมล ลีโนทัย. 2542: 100) กล่าวว่าสมรรถภาพด้านบูรณาการ คือการรู้จักการทำงานเป็นทีม มีความรับผิดชอบ โดยต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม มีความซื่อสัตย์ และทักษะการประสานงาน

นงนุช โรจนเลิศ (2551: 83) ศึกษาปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนักศึกษาสาขาศึกษาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ พบว่าสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนักศึกษาด้านบูรณาการอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาศาษาศาสตร์มั่นใจว่าตนเองมีความรู้ มีทักษะความสามารถ และยังรู้จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง คิดว่าตนเองมีศักยภาพเพียงพอที่จะปฏิบัติงานในวิชาชีพที่เรียนให้ได้ดี จึงมีความมุ่งมั่นทำงานต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จโดยไม่ยอมถอยหนี หรือล้มเลิกกลางคัน สามารถทำงานเป็นกลุ่มได้จนบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย สิ่งเหล่านี้เกิดจากการบูรณาการสิ่งต่างๆ รอบตัว หล่อหลอมให้นักศึกษามีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านบูรณาการอยู่ในระดับมาก

อนงค์นารถ วงศ์อัครางกูร (2539: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูมัธยมศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ 3 ด้านคือ ด้านความรู้ ด้านคุณลักษณะและทัศนคติ ด้านทักษะการปฏิบัติ โดยเรียงลำดับความสำคัญ ผลการวิจัยพบว่า

1. สมรรถภาพด้านความรู้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า สมรรถภาพด้านความรู้ที่ครูควรมีคือ ความรู้ด้านภาษาเพื่อใช้ในการสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ เป็นผู้รู้จักคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ เป็นผู้มีความรอบรู้ทันโลกทันเหตุการณ์ มีความรู้ในวิทยาการใหม่ ๆ และมีความรู้เท่าทันเทคโนโลยี

2. สมรรถภาพด้านคุณลักษณะและทัศนคติ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าสมรรถภาพด้านคุณลักษณะและทัศนคติที่ครูควรมีคือ เป็นคนมีเหตุผล มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และสังคม เป็นผู้เฝ้าระวังการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นผู้วิสัยทัศน์มองการไกล และมีความเป็นนักประชาธิปไตย เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

3. สมรรถภาพด้านทักษะการปฏิบัติ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า สมรรถภาพด้านทักษะการปฏิบัติที่ครูควรมีคือ สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร รู้จักใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถพูด อ่านเขียนภาษาอังกฤษได้

ในฐานะที่เป็นภาษาสากล มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการปฏิบัติงานและมี
ความสามารถในการใช้ข้อมูลสารสนเทศ เช่นอินเทอร์เน็ต

ด้านของ ดรูว์ (Drew. 1998; อ้างอิงจาก นงนุช โจนเลิศ. 2551: 37) ได้ศึกษาการรับรู้
ของนักศึกษาด้านผลการเรียนรู้เพื่อค้นหาลักษณะที่นักศึกษาคาดหวังและต้องการพัฒนากลุ่มตัวอย่าง
เป็นนักศึกษา Sheffield Hallam University ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นทางวิชาชีพจำนวน 313 คน
ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของนักศึกษามี 15 ด้าน ได้แก่ การจัดการตนเอง การทำงานร่วมกับผู้อื่น
การติดต่อสื่อสาร ความเชื่อมั่นในตนเอง การตระหนักรู้ปัญหาครอบครัว ทักษะการเรียนรู้ การใช้
เครื่องคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความรู้ การคิด การแก้ปัญหา
ทักษะปฏิบัติ การคิดสร้างสรรค์ และความเข้าใจในการใช้ค่าสถิติ ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูล
จากข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อความสำคัญของการพัฒนาทักษะดังกล่าว
พบว่า นักศึกษาเห็นว่าทักษะที่มีความสำคัญมากคือ การจัดการตนเอง การทำงานร่วมกับผู้อื่น
ความเชื่อมั่นในตนเอง ทักษะการติดต่อสื่อสารและด้านที่นักศึกษาตระหนักน้อยที่สุด คือ ทักษะ
การแก้ปัญหา

6. ด้านการปรับตัว (Adaptive Competency) ตามแนวคิดของ เอลสัน (Elson. 1997)
สมรรถภาพด้านการปรับตัวหมายถึง ความสามารถที่จะเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง และปรับตัวให้เข้ากับ
องค์ประกอบของการปฏิบัติงานทางวิชาชีพให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ในด้าน มาลินี จุฑะรพ
(2539: 318) กล่าวว่า การปรับตัวที่ดี คือการที่บุคคลสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและ
สภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นิ่มนวล และเป็นสุขอยู่เสมอ ซึ่ง จิตติมา วรรณศรี
(2552: 2) กล่าวว่า ครูต้องสามารถทำงานเป็นทีมคือสามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่น ให้ความร่วมมือ
ในการปฏิบัติงาน รับผิดชอบบทบาทหน้าที่ของตน ยอมรับความคิดเห็นผู้อื่นปฏิบัติตามบทบาทผู้นำ
หรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสม สามารถสร้างความสัมพันธ์และประสานงานกับชุมชน ร่วมมือกับชุมชน
ในการดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษาหรือชุมชน และสามารถจัดบริการทางวิชาการแก่ชุมชน ส่วน
ชาร์เตอร์ และวาฟ (Charter and Waples. 1929; อ้างอิงจาก วัชনীร์ เชาว์ดำรง. 2542: 84) ได้กล่าว
ว่า ครูต้องมีลักษณะที่สำคัญคือ สามารถปรับตัวได้ดี เมตตากรุณา ไม่เห็นแก่ตัว รอบคอบ แม่นยำ
ซื่อสัตย์ กระตือรือร้น และลักษณะท่าทางมีเสน่ห์ดึงดูดใจ

4. หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) หมวดวิชาชีพครู (หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ลักษณะของสาขา

ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวกับศิลปะการสอน จิตวิทยาการสอน และการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคนและสังคมที่มีลักษณะเป็นสหวิทยาการ ซึ่งเชื่อมโยงกับปรัชญา วัฒนธรรม จิตวิทยาและธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อชีวิตทุกช่วงวัยประกอบด้วย การจัดการศึกษาในระบบ การจัดการศึกษานอกระบบ และการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งการเตรียมครูก่อนประจำการ และพัฒนาครูประจำการ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนและสังคมให้อยู่ดีมีสุข มีการพัฒนา เศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

สถานะของหลักสูตรหมวดวิชาชีพครู

หลักสูตรหมวดวิชาชีพครูเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) เป็นการร่วมผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ซึ่งคณะศึกษาศาสตร์ร่วมกับ คณะร่วมผลิต ได้แก่ คณะสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะพลศึกษา ผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานในสาขาวิชาต่างๆ

ปรัชญา

ครูที่มีภูมิรู้และภูมิธรรม สามารถขับเคลื่อนสังคมไทยให้เป็นสังคมที่เข้มแข็งพัฒนาอย่างยั่งยืนและธำรงรักษาภูมิปัญญาไทยให้มั่นคงสืบไป

หลักการ

หลักสูตรหมวดวิชาชีพครู เป็นหลักสูตรแกนกลางสำหรับนิสิตที่เข้าศึกษาในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมุ่งที่จะสร้างครูและนักการศึกษาให้เป็นผู้นำทางปัญญาและจริยธรรม มีความสามารถที่จะเป็นทั้งผู้เรียนและผู้สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่จะนำพาชุมชนและสังคมไทยสู่การพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน และอยู่ร่วมกันกับสังคมโลกได้อย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ที่เข้าสู่วิชาชีพครูมีญาณทัศนะและเข้าถึงแก่นแท้ของการศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยให้มนุษย์เข้าถึงชีวิต ธรรมชาติและสังคม รู้เท่าทันการดำรงอยู่และเปลี่ยนแปลงของสังคมทั้งนี้เพื่อให้สามารถกำหนดความคาดหวัง ความต้องการ เพื่อให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างมีคุณภาพ

2. เพื่อให้ผู้ที่เข้าสู่วิชาชีพครูเข้าถึงจริยธรรมในความหมายกว้าง ให้ผู้เรียนรู้เท่าทันต่อปัญหาที่สังคมไทยและสังคมโลกเผชิญอยู่ มีจิตสำนึกสาธารณะ มีความมุ่งมั่นที่จะก่อให้เกิดการตระหนักรู้และการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีงาม

3. ให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงผลกระทบของวิถีคิดในการมองโลก มองมนุษย์ และสรรพสิ่งที่มีต่อเจตนารมณ์และกระบวนการของการศึกษา

4. เพื่อให้ผู้ที่เข้าสู่วิชาชีพครูสามารถเป็นผู้นำในการจัดการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ทั้งจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ จากการปฏิบัติจริง เพื่อเกิดมโนทัศน์และความสามารถเชิงกระบวนการที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

5. ให้ผู้เรียนมีความรอบรู้ในแนวคิด ทฤษฎีทางการศึกษาที่มีอยู่เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนสร้างสรรค์ และหาทางเลือกที่จะสามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทของสังคมปัจจุบัน

6. ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ทำงานจริงในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของความเป็นครู

องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

คุรุสภา

โครงสร้างหลักสูตรหมวดวิชาชีพครู

หลักสูตรหมวดวิชาชีพครูเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ซึ่งกำหนดหน่วยกิตโดยรวมไม่ต่ำกว่า 160 หน่วยกิต โดยจะต้องมีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 1 ปี หลักสูตรการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) มีโครงสร้างหลักสูตรดังนี้

1. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	30	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	124	หน่วยกิต
1) วิชาชีพครู	ไม่น้อยกว่า	50	หน่วยกิต
2) วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	74	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6	หน่วยกิต
รวม	ไม่น้อยกว่า	160	หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตรหมวดวิชาชีพครู หมวดวิชาชีพครูมีหน่วยกิตโดยรวมไม่น้อยกว่า 54 หน่วยกิต โดยจัดแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มวิชา และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ดังนี้

1. กลุ่มวิชาชีพครูบังคับ	ไม่น้อยกว่า	42	หน่วยกิต
2. กลุ่มวิชาชีพครูเลือก*	ไม่น้อยกว่า	-	หน่วยกิต
3. การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา		12	หน่วยกิต
รวม	ไม่น้อยกว่า	54	หน่วยกิต

หมายเหตุ * นิสิตสามารถเลือกเรียนหรือไม่เลือกเรียนได้ตามความสนใจ

การบริหารหลักสูตร

หลักสูตรหมวดวิชาชีพอ เป็นหลักสูตรซึ่งจัดขึ้นสำหรับหลักสูตรการผลิตครูการศึกษา
พื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้งหมดซึ่งในปัจจุบัน มี
คณะที่จัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต รวม 6 คณะได้แก่

1. คณะศึกษาศาสตร์
2. คณะมนุษยศาสตร์
3. คณะสังคมศาสตร์
4. คณะวิทยาศาสตร์
5. คณะศิลปกรรมศาสตร์
6. คณะพลศึกษา

ทั้งนี้แต่ละคณะจะเป็นผู้รับผิดชอบหลักสูตรหมวดวิชาเอก ซึ่งจำนวนหน่วยกิตโดยรวม
ไม่น้อยกว่า 74 หน่วยกิต หลักสูตรหมวดวิชาชีพอ คณะศึกษาศาสตร์บริหารหลักสูตร
หมวดวิชาชีพอร่วมกับคณะร่วมผลิต โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรหมวดวิชาชีพอ
ที่มีคุณสมบัติตามข้อกำหนดในมาตรฐานการผลิตวิชาชีพอ และเกณฑ์การรับรองปริญญาตรี
ทางการศึกษา (หลักสูตร 5 ปี) ของคุรุสภา

ระบบการศึกษา

ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี
(เอกสารประกอบประชุมโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต. 2553: 2-5)

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ สรุปได้ว่านิสิตการศึกษาระดับ
บัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) ควรมีการพัฒนาความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ให้พร้อมในด้านวิชาการ
ได้แก่ ความรู้วิชาชีพอ ความรู้ทางวิชาการอื่น เช่นมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพใน ด้านมโนทัศน์
ด้านเทคนิค ด้านการบริบท ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านบูรณาการ และด้านการปรับตัว ดังนั้นจึงเป็น
ประเด็นที่น่าศึกษาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิต ในด้านที่กล่าวมา ว่านิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ
ในด้านใดบ้าง จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการดำเนินการปรับปรุงสมรรถภาพ ด้านต่างๆ
ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิต หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) ชั้นปีที่ 5 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 221 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ได้แก่ นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) ชั้นปีที่ 5 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 221 คน โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะวิชา

คณะวิชา	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
	ชาย	หญิง	รวม
ศึกษาศาสตร์	9	21	30
มนุษยศาสตร์	2	27	29
สังคมศาสตร์	5	26	31
วิทยาศาสตร์	20	63	83
ศิลปกรรมศาสตร์	9	39	48
รวมทั้งสิ้น	45	176	221

ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพครู ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิดจากแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูของ นาถดา ประถมของ (2552: 57) เป็นแนวทางและนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของไลเคิร์ต (Likert' s scale) จำนวน 20 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก	(คะแนน)	ข้อความที่มีความหมายทางลบ	(คะแนน)
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5		1
เห็นด้วย	4		2
ไม่แน่ใจ	3		3
ไม่เห็นด้วย	2		4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1		5

เกณฑ์การแปลความหมาย

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 9) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมาย
3.67 - 5.00	หมายความว่า นิสิตมีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครู
2.34 - 3.66	หมายความว่า นิสิตมีทัศนคติปานกลางต่อวิชาชีพครู
1.00 - 2.33	หมายความว่า นิสิตมีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครู

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิต ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิดของ เอลสัน (Elson. 1997) และจากแบบวัดสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของ นงนุช โรจนเลิศ (2551: 116 - 118) โดยผู้วิจัยปรับปรุงเนื้อหาบางตอนให้สอดคล้องตามสาระที่ศึกษาเป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะ/ การปฏิบัติตนที่เป็นจริงสำหรับตัวนิสิตประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 62 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของ ไลเคิร์ต (Likert' s scale)

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามวัดสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ

5 คะแนน	หมายถึง นิสิตมีคุณลักษณะ/การปฏิบัติตนในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง นิสิตมีคุณลักษณะ/การปฏิบัติตนในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก
3 คะแนน	หมายถึง นิสิตมีคุณลักษณะ/การปฏิบัติตนในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง นิสิตมีคุณลักษณะ/การปฏิบัติตนในเรื่องดังกล่าวในระดับน้อย
1 คะแนน	หมายถึง นิสิตมีคุณลักษณะ/การปฏิบัติตนในเรื่องดังกล่าวในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมาย

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 9) ดังนี้

ค่าคะแนน	การแปลความหมาย
4.50 - 5.00	หมายความว่า นิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายความว่า นิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพอยู่ในระดับมาก
2.50 - 3.49	หมายความว่า นิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายความว่า นิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.49	หมายความว่า นิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อประธาน และกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อพิจารณาความครอบคลุมในด้านภาษาและเนื้อหา

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการพิจารณาแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน (ภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความชัดเจนของแบบสอบถาม

6. นำแบบสอบถาม มาปรับปรุงแก้ไขและเสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนอีกครั้งหนึ่ง

7. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิต หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) ชั้นปีที่ 5 จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิคการหาค่าร้อยละ 27 ของกลุ่มสูงและร้อยละ 27 ของกลุ่มต่ำ แล้วใช้การทดสอบที (t-test) วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป มาใช้เป็นข้อคำถาม สำหรับข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่าเกณฑ์ ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุง จำนวนภาษา และเนื้อหาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

8. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามแบบครอนบาค (Cronbach, 1970: 160) โดยแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการแจกแบบสอบถามให้กับนิสิต

2. ผู้วิจัยแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 ได้แก่ เพศ คณะวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน และทัศนคติต่อวิชาชีพครู
2. ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน และทัศนคติต่อวิชาชีพครู วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ตามความมุ่งหมายข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) โดยรวมและเป็นรายด้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. ตามความมุ่งหมายข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน และทัศนคติต่อวิชาชีพครู โดยการทดสอบที (t- test) ส่วนตัวแปร คณะวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และเมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe')

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ค่าความถี่ (Frequency)
 - 1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 1.3 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
 - 1.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบสอบถาม
 - 2.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการทดสอบที (t - test for Independent Sample) (Ferguson. 1981: 180)
 - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามแบบครอนบาค (Cronbach. 1970: 160)
3. สถิติที่ใช้การทดสอบสมมติฐาน
 - 3.1 ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยการใช้การทดสอบที (t - test for Independent Sample) (Ferguson. 1981: 180)
 - 3.2 ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า

2 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) กรณีที่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของ เซฟเฟ่ (Scheffe')

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 6 ด้านคือ ด้านมนทัศน์ ด้านเทคนิค ด้านบริบท ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการบูรณาการ และด้านการปรับตัว จำแนกตามตัวแปร สถานะ คณะวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน และทัศนคติต่อวิชาชีพครู ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{x}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของสถิติที่ใช้ทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมุติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้จำแนกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน และทัศนคติต่อการเรียน ของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การศึกษาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 6 ด้าน คือ ด้านมนทัศน์ ด้านเทคนิค ด้านบริบท ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการบูรณาการ และด้านการปรับตัว โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม เพศ แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน และทัศนคติต่อวิชาชีพครู โดยการทดสอบ ที่ (t - test) ส่วนตัวแปร คณะวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเซฟเฟ่ (Scheffe')

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	45	20.4
1.2 หญิง	176	79.6
รวม	221	100.0
2. คณะวิชา		
2.1 ศึกษาศาสตร์	30	13.6
2.2 มนุษยศาสตร์	29	13.1
2.3 สังคมศาสตร์	31	14.0
2.4 วิทยาศาสตร์	83	37.6
2.5 ศิลปกรรมศาสตร์	48	21.7
รวม	221	100.0
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง (3.00 ขึ้นไป)	183	82.8
3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง (2.50 - 2.99)	30	13.6
3.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำ (2.49 และต่ำกว่า)	8	3.6
รวม	221	100.0

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน		
4.1 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนสูง	149	67.4
4.2 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนปานกลาง	72	32.6
4.3 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำ	00	0.00
รวม	221	100.0
5. ทักษะคิดต่อวิชาชีวเคมี		
5.1 มีทักษะคิดทางบวกต่อวิชาชีวเคมี	208	94.10
5.2 มีทักษะคิดปานกลางต่อวิชาชีวเคมี	13	5.90
5.3 มีทักษะคิดทางลบต่อวิชาชีวเคมี	00	0.00
รวม	221	100.0

จากตาราง 2 นิสิตที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 221 คน จำแนกเป็นนิสิตชาย จำนวน 45 คน (ร้อยละ 20.4) และเป็นนิสิตหญิงจำนวน 176 คน (ร้อยละ 79.6)

ด้านคณะวิชา พบว่านิสิตสังกัดคณะศึกษาศาสตร์จำนวน 30 คน (ร้อยละ 13.6) คณะมนุษยศาสตร์ 29 คน (ร้อยละ 13.1) คณะสังคมศาสตร์ 31 คน (ร้อยละ 14.0) คณะวิทยาศาสตร์ 83 คน (ร้อยละ 37.6) และคณะศิลปกรรมศาสตร์ 48 คน (ร้อยละ 21.7)

ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่านิสิตมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูง คือมีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไปจำนวน 183 คน (ร้อยละ 82.8) รองลงมาคือนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางคือ คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.50 - 2.99 จำนวน 30 คน (ร้อยละ 13.6) และมีนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำคือคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.49 และต่ำกว่า จำนวน 8 คน (ร้อยละ 3.60)

ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน พบว่านิสิตส่วนใหญ่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนระดับสูงจำนวน 149 คน (ร้อยละ 67.40) รองลงมาคือมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนระดับปานกลางจำนวน 72 คน (ร้อยละ 32.60) และไม่พบว่ามีนิสิตที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำ

ด้านทักษะคิดต่อวิชาชีวเคมี พบว่านิสิตส่วนใหญ่ที่ทักษะคิดต่อวิชาชีวเคมีทางบวกจำนวน 208 คน (ร้อยละ 94.1) รองลงมาคือนิสิตมีทักษะคิดปานกลางต่อวิชาชีวเคมีจำนวน 13 คน (ร้อยละ 5.90) และไม่พบว่ามีนิสิตมีทักษะคิดทางลบต่อวิชาชีวเคมี

ตอนที่ 2 การศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน และทัศนคติต่อวิชาชีพครู ของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 3 และตาราง 4

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน ของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายข้อ

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน	N = 221		การแปลความหมาย
	\bar{x}	S.D	
1. ข้าพเจ้ามีเป้าหมายการเรียนที่ชัดเจน	4.08	0.70	มาก
2. ข้าพเจ้าตั้งใจทำคะแนนในการเรียนให้ได้สูงสุดเท่าที่จะทำได้	4.05	0.77	มาก
3. ถ้ารู้สึกว่าการเรียนยังไม่ดีข้าพเจ้าจะใช้ความพยายามมากขึ้น	3.97	0.77	มาก
4. ข้าพเจ้าอ่านบทเรียนล่วงหน้าก่อนเข้าเรียน	3.24	0.97	ปานกลาง
5. วิชาที่มีเนื้อหายากๆ เป็นวิชาที่ทำทายเป็นสำหรับข้าพเจ้า	3.44	0.85	ปานกลาง
6. ในบทเรียนที่ยากข้าพเจ้าหันทบทวนหลาย ๆ ครั้งจนเข้าใจ	3.55	0.81	ปานกลาง
7. เมื่อมีข้อสงสัยในบทเรียน ข้าพเจ้าจะรีบทำความเข้าใจทันที	3.58	0.80	ปานกลาง
8. เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยในบทเรียนข้าพเจ้ามักจะถามอาจารย์ด้วยตนเอง	3.62	0.85	ปานกลาง
9. ข้าพเจ้าพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ผู้สอนอย่างเต็มความสามารถ	4.16	0.67	มาก
10. ข้าพเจ้าพยายามส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงเวลา	4.20	0.75	มาก
11. ถ้างานที่ได้รับมอบหมายไม่ประสบความสำเร็จข้าพเจ้าจะพยายามทำให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป	4.09	0.74	มาก
12. ถ้าตัดสินใจลงมือทำงานแล้วข้าพเจ้าจะต้องทำให้สำเร็จ	4.28	0.72	มาก
13. ก่อนจะส่งรายงานข้าพเจ้าจะทบทวนอย่างรอบคอบ	3.75	0.77	มาก
14. ถ้ามีการบ้านที่ยังค้างข้าพเจ้าจะรีบทำให้เสร็จ	3.88	0.81	มาก
15. ข้าพเจ้าปฏิบัติตามคติประจำใจที่ว่า“ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น”	4.16	0.87	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน	N = 221		การแปล ความหมาย
	\bar{x}	S.D	
16. ข้าพเจ้าใช้เวลาในวันหยุดสุดสัปดาห์ส่วนใหญ่ ทบทวนบทเรียน	3.12	1.09	ปานกลาง
17. ข้าพเจ้าทำตารางการอ่านหนังสืออย่างชัดเจน	2.94	1.14	ปานกลาง
18. ข้าพเจ้าชอบศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด	3.33	1.03	ปานกลาง
19. ในการสอบแต่ละครั้งข้าพเจ้าจะมีการเตรียมตัว เป็นอย่างดี	3.72	0.84	มาก
20. ในขณะที่สอบ ข้าพเจ้าทำข้อสอบอย่างรอบคอบ	4.04	0.80	มาก
รวม	3.76	0.52	มาก

จากตาราง 3 นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 4 ข้าพเจ้าอ่านบทเรียนล่วงหน้าก่อนเข้าเรียน ข้อที่ 5 วิชาที่มีเนื้อหายากๆ เป็นวิชาที่ทำท่าย สำหรับข้าพเจ้าข้อที่ 6 ในบทเรียนที่ยากข้าพเจ้าหมั่นทบทวนหลายๆ ครั้งจนเข้าใจ ข้อที่ 7 เมื่อมีข้อสงสัยในบทเรียน ข้าพเจ้าจะรีบทำความเข้าใจทันที ข้อที่ 8 เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยในบทเรียน ข้าพเจ้ามักจะถามอาจารย์ด้วยตนเอง ข้อที่ 16 ข้าพเจ้าใช้เวลาในวันหยุดสุดสัปดาห์ส่วนใหญ่ทบทวน บทเรียน ข้อที่ 17 ข้าพเจ้าทำตารางการอ่านหนังสืออย่างชัดเจน ข้อที่ 18 ข้าพเจ้าชอบศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด นิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติต่อวิชาชีพครู ของนิสิตหลักสูตร การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายข้อ

ทัศนคติต่อวิชาชีพครู	N = 221		การแปล ความหมาย
	\bar{x}	S.D	
1. อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความมั่นคงสูง	4.45	0.65	มาก
2. อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติ	4.70	0.53	มาก
3. อาชีพครูเป็นอาชีพที่น่าภาคภูมิใจ	4.69	0.52	มาก
4. อาชีพครูเป็นที่ยอมรับและยกย่องของสังคม	4.54	0.63	มาก
5. อาชีพครูเป็นอาชีพที่ช่วยให้พึ่งตนเองได้	4.44	0.64	มาก
6. อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความรับผิดชอบสูง	4.83	0.39	มาก
7. อาชีพครูทำให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.44	0.71	มาก
8. อาชีพครูมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ	4.75	0.50	มาก
9. อาชีพครูเป็นอาชีพที่ทันสมัยอยู่เสมอ	4.42	0.70	มาก
10. อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความก้าวหน้า	4.37	0.74	มาก
11. อาชีพครูเปิดโอกาสให้ทำประโยชน์ต่อส่วนรวม	4.64	0.62	มาก
12. อาชีพครูเปิดโอกาสให้ใช้ความรู้อย่างเต็มที่	4.67	0.53	มาก
13. อาชีพครูเป็นอาชีพที่ต้องมีความเสียสละ	4.74	0.47	มาก
14. อาชีพครูเป็นอาชีพที่ทำแล้วมีความสุข	4.39	0.79	มาก
15. อาชีพครูต้องหมั่นแสวงหาความรู้อยู่เสมอ	4.66	0.71	มาก
16. อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีค่าตอบแทนต่ำ	1.95	1.16	น้อย
17. อาชีพครูต้องทำงานหนักจนแทบไม่มีเวลาพักผ่อน	2.08	1.08	น้อย
18. อาชีพครูต่ำต้อยกว่าอาชีพอื่น	3.77	1.37	มาก
19. อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความเครียด	2.78	1.16	ปานกลาง
20. อาชีพครูเป็นอาชีพที่จำเจ น่าเบื่อ	3.26	1.27	ปานกลาง
รวม	4.12	0.41	มาก

จากตาราง 4 นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

ข้อที่ 19 อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความเครียด ข้อที่ 20 อาชีพครูเป็นอาชีพที่จำเจ น่าเบื่อ นิสิตมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อ 16 อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีค่าตอบแทนต่ำ และข้อ 17 อาชีพครูต้องทำงานหนักจนแทบไม่มีเวลาพักผ่อน นิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพอยู่ในระดับต่ำ

ตอนที่ 3 การศึกษาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 6 ด้านคือ ด้านมนุษยศาสตร์ ด้านเทคนิค ด้านบริหาร ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการบูรณาการ และด้านการปรับตัว โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 5 - 16

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน

สมรรถภาพเชิงวิชาชีพ	n = 221		ระดับคุณลักษณะ/ การปฏิบัติตน
	\bar{x}	S.D	
1. ด้านมนุษยศาสตร์	3.68	0.56	มาก
2. ด้านเทคนิค	3.88	0.54	มาก
3. ด้านบริหาร	3.87	0.58	มาก
4. ด้านการติดต่อสื่อสาร	3.88	0.57	มาก
5. ด้านการบูรณาการ	4.15	0.56	มาก
6. ด้านการปรับตัว	4.22	0.53	มาก
รวม	3.96	0.56	มาก

จากตาราง 5 นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$, $SD = 0.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพทุกด้าน อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตร
การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านมโนทัศน์ เป็นรายชื่อ

สมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านมโนทัศน์	n = 221		ระดับ คุณลักษณะ/ การปฏิบัติตน
	\bar{x}	S.D	
1. ข้าพเจ้าเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรและวิธีการสอนเป็นอย่างดี	3.58	0.73	มาก
2. วิชาที่ข้าพเจ้าเรียนได้คะแนนมากที่สุดคือ การวัดและประเมินผลทางการศึกษา	3.43	0.94	ปานกลาง
3. ผลการกาเรียนวิชาจิตวิทยาในชั้นปีที่1 ของข้าพเจ้าได้เกรด A	3.72	1.03	มาก
4. ข้าพเจ้าสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดี	2.99	1.08	ปานกลาง
5. ข้าพเจ้ามีความรู้เรื่องเทคโนโลยีการศึกษาอย่างถ่องแท้	3.38	0.85	ปานกลาง
6. ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษา	3.64	0.88	มาก
7. ข้าพเจ้าติดตาม ศึกษา ค้นคว้า เพื่อพัฒนาตนเองให้ทันต่อความก้าวหน้าวิชาชีพอยู่เสมอ	3.76	0.85	มาก
8. ข้าพเจ้าคิดว่า การเรียนการสอนควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.29	0.84	มาก
9. ข้าพเจ้ารู้ว่าครูควรปฏิบัติหน้าที่อย่างไรบ้าง	4.17	0.79	มาก
10. ข้าพเจ้ามีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก	3.91	0.79	มาก
รวม	3.68	0.56	มาก

จากตาราง 6 นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านมโนทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.68$, S.D = 0.56) และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่ 2 วิชาที่ข้าพเจ้าเรียนได้คะแนนมากที่สุดคือการวัดและประเมินผลทางการศึกษา ข้อที่ 4 ข้าพเจ้าสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดี และข้อที่ 5 ข้าพเจ้ามีความรู้เรื่องเทคโนโลยีการศึกษาอย่างถ่องแท้ นิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านมโนทัศน์ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตร
การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านเทคนิค เป็นรายชื่อ

สมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านเทคนิค	n = 221		ระดับ คุณลักษณะ/ การปฏิบัติตน
	\bar{x}	S.D	
11. ข้าพเจ้าเลือกใช้สื่อการสอนได้สอดคล้องกับเนื้อหา	4.09	0.76	มาก
12. ข้าพเจ้ามีทักษะการถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ	3.91	0.69	มาก
13. ข้าพเจ้าสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ได้อย่าง สนุกสนาน	3.89	0.74	มาก
14. ข้าพเจ้าสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้บรรลุ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	3.84	0.71	มาก
15. ข้าพเจ้าสามารถใช้วิธีการประเมินผลตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนด	3.89	0.70	มาก
16. ข้าพเจ้าสามารถบริหารจัดการชั้นเรียนได้เป็นอย่างดี	3.80	0.76	มาก
17. ข้าพเจ้าสามารถบริหารจัดการชั้นเรียนได้เป็นอย่างดี	3.68	0.75	มาก
18. ข้าพเจ้าสามารถเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสม กับพัฒนาการของผู้เรียน	3.94	0.82	มาก
19. ข้าพเจ้าสามารถใช้สื่อการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.96	0.68	มาก
20. ข้าพเจ้าสามารถควบคุมสถานการณ์การสอนได้อย่าง เรียบร้อย	3.85	0.75	มาก
รวม	3.88	0.54	มาก

จากตาราง 7 นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านเทคนิค โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$, S.D = 0.54) และเมื่อ
พิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่านิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านเทคนิค ทุกข้ออยู่ในระดับมาก

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตร
การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านบริบท เป็นรายข้อ

สมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านบริบท	n = 221		ระดับ คุณลักษณะ/ การปฏิบัติตน
	\bar{x}	S.D	
21. ข้าพเจ้าสามารถนำวิชาที่ตนรับผิดชอบมาบูรณาการเพื่อให้ เด็กเกิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง	3.84	0.73	มาก
22. ข้าพเจ้าติดตามข่าวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา อย่างต่อเนื่อง	3.86	0.78	มาก
23. ข้าพเจ้าแสวงหาข้อมูล ข่าวสารที่เป็นปัจจุบันทัน และทันเหตุการณ์อยู่เสมอ	3.92	0.71	มาก
24. ข้าพเจ้าสามารถรวบรวมข้อมูล ข่าวสารที่จำเป็น เพื่อนำมาปรับปรุงในการเรียนการสอน	3.95	0.69	มาก
25. ข้าพเจ้าสามารถนำข้อมูล ข่าวสารไปใช้ในการแก้ปัญหาได้	3.88	0.72	มาก
26. ข้าพเจ้ารู้ความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับวิชาชีพครู	3.73	0.82	มาก
27. ข้าพเจ้าติดตามข่าวสาร ความเคลื่อนไหวทั้งทางด้าน การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม การเมืองเป็นประจำ	3.83	0.77	มาก
28. ข้าพเจ้าสามารถใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อปรับปรุง การเรียน การสอน	3.89	0.74	มาก
29. ข้าพเจ้าศึกษาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	3.07	0.69	ปานกลาง
30. ข้าพเจ้าสามารถนำทรัพยากรที่มีอยู่มาพัฒนาเป็นอุปกรณ์ การเรียนรู้	3.89	0.76	มาก
รวม	3.87	0.58	มาก

จากตาราง 8 นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านบริบท โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.87$, S.D = 0.58) และเมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านบริบท เกือบทุกข้ออยู่ในระดับมาก
ยกเว้น ข้อที่ 29 ข้าพเจ้าศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก
สถานศึกษานิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านบริบท อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตร
การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการติดต่อสื่อสาร เป็นรายชื่อ

สมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านการติดต่อสื่อสาร	n = 221		ระดับ คุณลักษณะ/ การปฏิบัติตน
	\bar{x}	S.D	
31. ข้าพเจ้าสามารถใช้ภาษาไทยได้คล่องแคล่ว	3.99	0.74	มาก
32. ข้าพเจ้ามีวิธีอธิบายความคิดของตนเองได้อย่างชัดเจน	3.98	0.70	มาก
33. ข้าพเจ้าไม่ประหม่าเมื่อพูดต่อหน้าผู้ฟังจำนวนมาก	3.76	0.86	มาก
34. ข้าพเจ้ามีความมั่นใจเสมอเมื่อนำเสนอรายงาน หน้าชั้นเรียน	3.82	0.84	มาก
35. ข้าพเจ้าใช้ทักษะด้านการฟัง เพื่อพัฒนาความรู้ของตนเอง	3.92	0.78	มาก
36. ข้าพเจ้าสามารถอธิบายสิ่งที่ยากให้เข้าใจได้ง่าย	3.77	0.72	มาก
37. ข้าพเจ้าสามารถยกตัวอย่างเพื่อสนับสนุนเรื่องที่พูดได้	3.98	0.16	มาก
38. ข้าพเจ้าสามารถพูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังได้	3.99	0.72	มาก
39. ในการเขียน ข้าพเจ้าสามารถใช้ภาษาเพื่อสะท้อน ความคิดเห็นของตนได้เหมาะสม	3.85	0.69	มาก
40. ข้าพเจ้าสามารถเขียนแสดงความคิดเห็นในเชิงวิจารณ์	3.76	0.76	มาก
รวม	3.88	0.57	มาก

จากตาราง 9 นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านการติดต่อสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$, S.D = 0.57)
และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านการติดต่อสื่อสารทุกข้อ
อยู่ในระดับมาก

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิต
หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบูรณาการ
เป็นรายข้อ

สมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านการบูรณาการ	n = 221		ระดับ คุณลักษณะ/ การปฏิบัติตน
	\bar{x}	S.D	
41. ข้าพเจ้าเป็นคนตรงต่อเวลา	3.94	0.86	มาก
42. ข้าพเจ้าให้ความร่วมมือเมื่อต้องร่วมงานกลุ่มเป็นอย่างดี	4.18	0.67	มาก
43. ข้าพเจ้ามีความซื่อสัตย์สุจริต ต่อตนเอง ผู้อื่นและวิชาชีพครู	4.33	0.67	มาก
44. ข้าพเจ้าปฏิบัติงานให้สำเร็จโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค	4.17	0.76	มาก
45. ข้าพเจ้าปฏิบัติงานอย่างแข็งขันเพื่อผลสำเร็จตาม จุดมุ่งหมาย	4.15	0.77	มาก
46. ข้าพเจ้ารู้จักจัดสรรเวลาในการทำงาน	4.05	0.77	มาก
47. ข้าพเจ้ารับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย	4.28	0.71	มาก
48. ข้าพเจ้าให้ความสนิทสนมเป็นกันเองกับเพื่อนร่วมงาน	4.31	0.72	มาก
49. ข้าพเจ้าสามารถทำงานได้สำเร็จเรียบร้อยโดยปราศจาก ผู้แนะนำ	3.88	0.83	มาก
50. ข้าพเจ้ามีความรับผิดชอบต่อวิชาชีพและงานสอน	4.21	0.72	มาก
รวม	4.15	0.56	มาก

จากตาราง 10 นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านการบูรณาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$, S.D = 0.56)
และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านการบูรณาการ ทุกข้อ
อยู่ในระดับมาก

ตาราง 11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิต
หลักสูตร การศึกษาศึกษาบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการปรับตัว
เป็นรายข้อ

สมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านการปรับตัว	n = 221		ระดับ คุณลักษณะ/ การปฏิบัติตน
	\bar{x}	S.D	
51. ข้าพเจ้าสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้บรรลุ วัตถุประสงค์ของงาน	4.23	0.65	มาก
52. ข้าพเจ้ายินดีปรับปรุงการทำงานตามข้อวิจารณ์ของบุคคลอื่น	4.26	0.69	มาก
53. ข้าพเจ้าปฏิบัติงานจนสำเร็จไม่ละทิ้งกลางคัน	4.31	0.75	มาก
54. ข้าพเจ้าสามารถติดตามและปรับตัวเข้ากับวิทยาการใหม่ๆ ได้อย่างรวดเร็ว	4.08	0.63	มาก
55. ข้าพเจ้าจะเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานถ้าพบว่าวิธีที่ดีกว่า	4.24	0.71	มาก
56. ข้าพเจ้าอาสาเข้าร่วมปฏิบัติงานในสถานศึกษาตามความรู้ ความสามารถของตน	4.13	0.74	มาก
57. ข้าพเจ้าสามารถร่วมงานกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี	4.26	0.67	มาก
58. ข้าพเจ้าให้เกียรติ ยกย่อง ชื่นชม ความสามารถของเพื่อน ร่วมงาน	4.33	0.70	มาก
59. ข้าพเจ้าแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมงานในการ พัฒนาวิชาชีพ	4.33	0.62	มาก
60. ข้าพเจ้าชอบทำงานที่ท้าทาย ทำให้ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	4.18	0.73	มาก
61. ข้าพเจ้ามีความอดทนไม่ยอมท้อถอยต่ออุปสรรคในการ ทำงาน	4.15	0.72	มาก
62. ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นว่า ทุกปัญหามีทางออก	4.21	0.74	มาก
รวม	4.22	0.53	มาก

จากตาราง 11 นิสิตหลักสูตรการศึกษาศึกษาบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านการปรับตัว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$, S.D = 0.53)
และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านการปรับตัวทุกข้ออยู่ในระดับมาก

ตาราง 12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิต
หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและ
เป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ

สมรรถภาพเชิงวิชาชีพ	(n = 221)					
	ชาย (n = 45)			หญิง (n = 176)		
	\bar{x}	S.D	ระดับ คุณลักษณะ/ การปฏิบัติตน	\bar{x}	S.D	ระดับ คุณลักษณะ/ การปฏิบัติตน
1. ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.71	0.70	มาก	3.68	0.53	มาก
2. ด้านเทคนิค	3.96	0.58	มาก	3.86	0.53	มาก
3. ด้านบริหาร	3.98	0.59	มาก	3.85	0.57	มาก
4. ด้านการติดต่อสื่อสาร	3.92	0.59	มาก	3.87	0.57	มาก
5. ด้านการบูรณาการ	4.09	0.58	มาก	4.16	0.56	มาก
6. ด้านการปรับตัว	4.19	0.50	มาก	4.23	0.54	มาก
รวม	3.98	0.48	มาก	3.95	0.45	มาก

จากตาราง 12 นิสิตชายและนิสิตหญิง หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่านิสิตชายและนิสิตหญิงมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน

ตาราง 13 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิต
หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและ
เป็นรายด้าน จำแนกตามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน

สมรรถภาพเชิงวิชาชีพ	(n = 221)					
	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ในการเรียนสูง (n = 149)			แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ในการเรียนปานกลาง (n = 72)		
	\bar{x}	S.D	การแปล ความหมาย	\bar{x}	S.D	การแปล ความหมาย
1. ด้านมโนทัศน์	3.83	0.51	มาก	3.38	0.55	ปานกลาง
2. ด้านเทคนิค	4.03	0.50	มาก	3.56	0.46	ปานกลาง
3. ด้านบริบท	4.06	0.53	มาก	3.50	0.49	ปานกลาง
4. ด้านการติดต่อสื่อสาร	4.02	0.56	มาก	3.60	0.50	ปานกลาง
5. ด้านการบูรณาการ	4.32	0.45	มาก	3.79	0.60	มาก
6. ด้านการปรับตัว	4.37	0.46	มาก	3.92	0.54	มาก
รวม	4.11	0.39	มาก	3.63	0.40	ปานกลาง

จากตาราง 13 นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนสูงมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก
ทุกด้าน ส่วนนิสิตที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนปานกลางมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพโดยรวมอยู่ใน
ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนปานกลาง
มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านการบูรณาการ และด้านการปรับตัว อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ
อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 14 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิต
หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและ
เป็นรายด้าน จำแนกตามทัศนคติต่อวิชาชีพครู

สมรรถภาพเชิงวิชาชีพ	(n = 221)					
	ทัศนคติทางบวก (n = 208)			ทัศนคติปานกลาง (n = 13)		
	\bar{x}	S.D	การแปล ความหมาย	\bar{x}	S.D	การแปล ความหมาย
1. ด้านมโนทัศน์	3.71	0.56	มาก	3.29	0.43	ปานกลาง
2. ด้านเทคนิค	3.90	0.54	มาก	3.60	0.46	มาก
3. ด้านบริบท	3.90	0.57	มาก	3.53	0.65	มาก
4. ด้านการติดต่อสื่อสาร	3.89	0.57	มาก	3.60	0.64	มาก
5. ด้านการบูรณาการ	4.17	0.56	มาก	3.68	0.41	มาก
6. ด้านการปรับตัว	4.25	0.52	มาก	3.82	0.42	มาก
รวม	3.98	0.45	มาก	3.59	0.41	มาก

จากตาราง 14 นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูทางบวก และมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูปานกลางมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ
โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตที่มีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครู
มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพทุกด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนนิสิตที่มีทัศนคติปานกลางต่อวิชาชีพครู
มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านมโนทัศน์ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก

ตาราง 15 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามคณะวิชา

สมรรถภาพเชิง วิชาชีพ	(n = 221)														
	คณะศึกษาศาสตร์ (n = 30)			คณะมนุษยศาสตร์ (n = 29)			คณะสังคมศาสตร์ (n = 31)			คณะวิทยาศาสตร์ (n = 83)			คณะศิลปกรรมศาสตร์ (n = 48)		
	\bar{x}	S.D	ระดับ คุณลักษณะ การปฏิบัติ ตน	\bar{x}	S.D	ระดับ คุณลักษณะ การปฏิบัติ ตน	\bar{x}	S.D	ระดับ คุณลักษณะ การปฏิบัติ ตน	\bar{x}	S.D	ระดับ คุณลักษณะ การปฏิบัติ ตน	\bar{x}	S.D	ระดับ คุณลักษณะ การปฏิบัติ ตน
1. ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.84	0.60	มาก	3.95	0.55	มาก	3.60	0.60	มาก	3.66	0.59	มาก	3.51	0.42	มาก
2. ด้านเทคนิค	3.96	0.50	มาก	3.97	0.48	มาก	3.67	0.60	มาก	3.83	0.54	มาก	4.00	0.51	มาก
3. ด้านบริหาร	3.79	0.55	มาก	3.96	0.59	มาก	3.84	0.59	มาก	3.94	0.59	มาก	3.78	0.56	มาก
4. ด้านการติดต่อสื่อสาร	3.70	0.55	มาก	3.95	0.49	มาก	3.77	0.49	มาก	3.95	0.63	มาก	3.88	0.58	มาก
5. ด้านการบูรณาการ	4.27	0.54	มาก	4.25	0.46	มาก	4.14	0.46	มาก	4.11	0.63	มาก	4.08	0.56	มาก
6. ด้านการปรับตัว	4.22	0.52	มาก	4.32	0.47	มาก	4.29	0.53	มาก	4.22	0.58	มาก	4.13	0.45	มาก
รวม	3.97	0.41	มาก	4.08	0.41	มาก	3.90	0.45	มาก	3.96	0.50	มาก	3.90	0.42	มาก

จากตาราง 15 นิสิตคณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์ มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตทุกคณะมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตาราง 16 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิต
หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็น
รายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมรรถภาพ เชิงวิชาชีพ	(n = 221)								
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (n = 183)			ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง (n = 30)			ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (n = 8)		
	\bar{x}	S.D	ระดับ คุณลักษณะ การปฏิบัติตน	\bar{x}	S.D	ระดับ คุณลักษณะ การปฏิบัติตน	\bar{x}	S.D	ระดับ คุณลักษณะ การปฏิบัติตน
1.ด้าน มโนทัศน์	3.74	0.53	มาก	3.50	0.62	มาก	3.12	0.75	ปานกลาง
2. ด้าน เทคนิค	3.92	0.52	มาก	3.79	0.59	มาก	3.35	0.35	ปานกลาง
3. ด้าน บริบท	3.91	0.55	มาก	3.79	0.66	มาก	3.48	0.71	ปานกลาง
4. ด้านการ ติดต่อสื่อสาร	3.90	0.56	มาก	3.75	0.67	มาก	3.91	0.44	มาก
5. ด้านการ บูรณาการ	4.19	0.53	มาก	4.06	0.59	มาก	3.50	0.75	มาก
6. ด้านการ ปรับตัว	4.25	0.50	มาก	4.14	0.56	มาก	3.82	0.79	มาก
รวม	3.99	0.43	มาก	3.85	0.54	มาก	3.54	0.48	มาก

จากตาราง 16 นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และ ต่ำ มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก
และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนปานกลางมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่ำมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการบูรณาการ และด้าน
การปรับตัว อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน และทัศนคติต่อวิชาชีพครู โดยทำการทดสอบ ที (t - test) สำหรับตัวแปร คณะวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe') ดังแสดงในตาราง 17 - 26

ตาราง 17 การเปรียบเทียบสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ

สมรรถภาพเชิงวิชาชีพ	(n = 221)				t	p
	ชาย (n = 45)		หญิง (n = 176)			
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D		
1. ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.71	0.70	3.68	0.53	0.301	0.764
2. ด้านเทคนิค	3.96	0.58	3.86	0.53	1.047	0.296
3. ด้านบริหาร	3.98	0.59	3.85	0.57	1.305	0.193
4. ด้านการติดต่อสื่อสาร	3.92	0.59	3.87	0.57	0.551	0.582
5. ด้านการบูรณาการ	4.09	0.58	4.16	0.56	-0.786	0.432
6. ด้านการปรับตัว	4.19	0.50	4.23	0.54	-0.432	0.666
รวม	3.98	0.48	3.95	0.45	0.385	0.701

จากตาราง 17 นิสิตชายและนิสิตหญิง หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพทั้งโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 การเปรียบเทียบสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน

สมรรถภาพเชิงวิชาชีพ	(n = 221)				t	p
	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนสูง (n = 149)		แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนปานกลาง (n = 72)			
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D		
1. ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.83	0.51	3.38	0.55	5.819	0.000
2. ด้านเทคนิค	4.03	0.50	3.56	0.46	6.669	0.000
3. ด้านบริหาร	4.06	0.53	3.50	0.49	7.440	0.000
4. ด้านการติดต่อสื่อสาร	4.02	0.56	3.60	0.50	5.422	0.000
5. ด้านการบูรณาการ	4.32	0.45	3.79	0.60	7.185	0.000
6. ด้านการปรับตัว	4.37	0.46	3.92	0.54	6.328	0.000
รวม	4.11	0.39	3.63	0.40	8.295	0.000

จากตาราง 18 นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนต่างกัน มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพทั้งโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 การเปรียบเทียบสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามทัศนคติต่อวิชาชีพครู

สมรรถภาพเชิงวิชาชีพ	(n = 221)					
	ทัศนคติต่อวิชาชีพครู ทางบวก (n = 208)		ทัศนคติต่อวิชาชีพครู ปานกลาง (n = 13)		t	p
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D		
1. ด้านมโนทัศน์	3.71	0.56	3.29	0.43	-2.616	0.010
2. ด้านเทคนิค	3.90	0.54	3.60	0.46	-1.966	0.051
3. ด้านปริบท	3.90	0.57	3.53	0.65	-2.246	0.026
4. ด้านการติดต่อสื่อสาร	3.89	0.57	3.60	0.64	-1.767	0.079
5. ด้านการบูรณาการ	4.17	0.56	3.68	0.41	-3.121	0.002
6. ด้านการปรับตัว	4.25	0.52	3.82	0.42	-2.824	0.005
รวม	3.98	0.45	3.59	0.41	-2.990	0.003

จากตาราง 19 นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครูและทัศนคติปานกลางต่อวิชาชีพครู มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านมโนทัศน์ ด้านปริบท ด้านการบูรณาการ และด้านการปรับตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านเทคนิค และด้านการติดต่อสื่อสาร นิสิตที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูต่างกันมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20 การเปรียบเทียบสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามคณะวิชา

สมรรถภาพเชิงวิชาชีพ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	4	4.415	1.1130	3.587	0.007
	ภายในกลุ่ม	216	67.018	0.310		
	รวม	220	71.433			
2. ด้านเทคนิค	ระหว่างกลุ่ม	4	2.605	0.651	2.273	0.062
	ภายในกลุ่ม	216	61.902	0.287		
	รวม	220	64.507			
3. ด้านบริบท	ระหว่างกลุ่ม	4	1.297	0.324	0.957	0.432
	ภายในกลุ่ม	216	73.148	0.339		
	รวม	220	74.445			
4. ด้านการติดต่อสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	4	2.017	0.504	1.517	0.198
	ภายในกลุ่ม	216	71.830	0.333		
	รวม	220	73.847			
5. ด้านการบูรณาการ	ระหว่างกลุ่ม	4	1.091	0.273	0.850	0.495
	ภายในกลุ่ม	216	69.265	0.321		
	รวม	220	70.356			
6. ด้านการปรับตัว	ระหว่างกลุ่ม	4	0.833	0.208	0.731	0.572
	ภายในกลุ่ม	216	61.489	0.285		
	รวม	220	62.322			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	0.666	0.166	0.789	0.533
	ภายในกลุ่ม	216	45.554	0.211		
	รวม	220	46.220			

จากตาราง 20 นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ. บ 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่เรียนในคณะวิชาต่างกั้มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตที่เรียนคณะวิชาต่างกั้มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านมโนทัศน์ แตกต่างกั้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบว่าแตกต่างกั้

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe') ดังแสดงในตาราง 21

ตาราง 21 การทดสอบความแตกต่างของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านมโนทัศน์ จำแนกตามคณะวิชา เป็นรายคู่

คณะวิชา		ศึกษาศาสตร์	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์	ศิลปกรรมศาสตร์
	\bar{x}	3.84	3.95	3.60	3.66	3.51
ศึกษาศาสตร์	3.84					
มนุษยศาสตร์	3.95					*
สังคมศาสตร์	3.60					
วิทยาศาสตร์	3.66					
ศิลปกรรมศาสตร์	3.51					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะมนุษยศาสตร์ มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านมโนทัศน์ แตกต่างจากนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 22 การเปรียบเทียบสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมรรถภาพเชิงวิชาชีพ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านมโนทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	2	4.164	2.082	6.744	0.001
	ภายในกลุ่ม	218	67.305	0.310		
	รวม	220	71.469			
2. ด้านเทคนิค	ระหว่างกลุ่ม	2	2.780	1.309	4.909	0.008
	ภายในกลุ่ม	218	61.728	0.283		
	รวม	220	64.508			
3. ด้านบริบท	ระหว่างกลุ่ม	2	1.650	0.825	2.417	0.087
	ภายในกลุ่ม	218	72.794	0.334		
	รวม	220	74.444			
4. ด้านการติดต่อสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.545	0.273	0.811	0.446
	ภายในกลุ่ม	218	73.302	0.336		
	รวม	220	73.847			
5. ด้านการบูรณาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.918	1.959	6.429	0.002
	ภายในกลุ่ม	218	66.437	0.305		
	รวม	220	70.355			
6. ด้านการปรับตัว	ระหว่างกลุ่ม	2	1.663	0.831	2.988	0.052
	ภายในกลุ่ม	218	60.658	0.278		
	รวม	220	62.321			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.986	0.993	4.895	0.008
	ภายในกลุ่ม	218	44.234	0.203		
	รวม	220	46.220			

จากตาราง 22 นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านมนทัศน์ ด้านเทคนิค และด้านการบูรณาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe') ดังแสดงในตาราง 23 - 26

ตาราง 23 การทดสอบความแตกต่างของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านมนทัศน์ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายคู่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	\bar{x}	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	3.74			*
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง	3.50			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	3.12			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านมนทัศน์ แตกต่างกับนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 24 การทดสอบความแตกต่างของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านเทคนิค จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายคู่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	\bar{x}	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	3.92			*
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง	3.79			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	3.35			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านเทคนิค แตกต่างกับนิสิต ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 25 การทดสอบความแตกต่างของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบูรณาการ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายคู่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	\bar{x}	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4.19			*
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง	4.06			*
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	3.50			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านการบูรณาการ แตกต่างกับนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 26 การทดสอบความแตกต่างของสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายคู่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	\bar{x}	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
		3.99	3.85	3.54
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	3.99			*
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง	3.85			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	3.54			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 26 นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพโดยรวมแตกต่างกับนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ

1. ศึกษาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านมโนทัศน์ ด้านเทคนิค ด้านบริบท ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการบูรณาการ และด้านการปรับตัว
2. เปรียบเทียบสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 6 ด้าน จำแนกตาม เพศ คณะวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน และทัศนคติต่อวิชาชีพครู

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) ชั้นปีที่ 5 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 221 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
 - 2.1 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน ของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ แบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.866
 - 2.2 แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพครู ของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ แบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.833
 - 2.3 แบบสอบถามสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 62 ข้อ แบ่งเป็น 6 ด้านได้แก่ ด้านมโนทัศน์ ด้านเทคนิค ด้านบริบท ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการบูรณาการ และด้านการปรับตัว แบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.971

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 ได้แก่ เพศ คณะวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน และทัศนคติต่อวิชาชีพครู วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การศึกษาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านมโนทัศน์ ด้านเทคนิค ด้านบริบท ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการบูรณาการ และด้านการปรับตัว วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. การเปรียบเทียบสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตาม เพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน และทัศนคติต่อวิชาชีพครูวิเคราะห์โดยใช้การทดสอบที (t - test) สำหรับ ตัวแปร คณะวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) ในกรณีพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe')

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. นิสิตชายและนิสิตหญิงมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน
3. นิสิตที่เรียนในคณะวิชาต่างกันมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านมโนทัศน์ แตกต่างจากนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง
4. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านมโนทัศน์ ด้านเทคนิค ด้านการบูรณาการ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

5. นิสิตที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนต่างก็มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวม และเป็นรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. นิสิตที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูต่างก็มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพครู ต่างก็มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านมโนทัศน์ ด้านบริบท ด้านการบูรณาการ และด้านการปรับตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านเทคนิค และด้านการติดต่อสื่อสาร ไม่พบความแตกต่างกัน

การอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านมโนทัศน์ ด้านเทคนิค ด้านบริบท ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการบูรณาการ และด้านการปรับตัว พบว่านิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านมโนทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านมโนทัศน์ อยู่ใน ระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนิสิตทุกคนรับได้รับการเสริมสร้างพัฒนาสมรรถภาพด้านความ เป็นครูจากการเรียนรายวิชาในหมวดวิชาชีพครู ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการผลิตครูการศึกษาชั้น พื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ซึ่งได้แก่ วิชากระบวนการทางการศึกษา วิชาจิตวิทยา สำหรับครู และวิชาการประเมินการเรียนรู้ เป็นต้น (เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการกำหนด กรอบโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต. 2553: 12 -14) อีกทั้งนิสิตยังได้มีการทดลองฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้นิสิตได้รับความรู้ และได้พัฒนาความสามารถในการ ฝึกปฏิบัติงานครู นอกจากนั้นบรรยากาศในการเรียนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ยังมีบรรยากาศ การเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เช่น มีอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวิชาชีพครูในสาขาวิชา ต่างๆ อย่างเพียงพอ มีห้องสมุดที่มี ตำรา งานวิจัยที่เอื้อต่อการเรียนการสอนวิชาชีพครู ดังที่ ดิเรก พรสีมา (2552: 10 -13) ได้กล่าวถึงกระบวนการผลิตครู ของคณาจารย์คณะครุศาสตร์ ว่าค่อนข้าง มีคุณภาพเพราะนักศึกษาครูได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ได้ฝึกผลิตสื่อ ได้ฝึกวิเคราะห์ปัญหาการสอน และปัญหาการใช้สื่อและเทคโนโลยี ได้ทดลองปฏิบัติการสอนภายใต้การกำกับดูแลหรือนิเทศอย่าง ใกล้ชิด และจริงจังของคณาจารย์หรือครูชำนาญการจนเกิดความชำนาญ นักศึกษาครูแต่ละคนได้ทำ กิจกรรมที่นำไปสู่การพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ เช่นเดียวกับ ทอมสัน และคณะ (สุภาสินี บุญญาพิทักษ์. 2545: 362; อ้างอิงจาก Thomson, et al. 1992) ได้กล่าวว่าการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพที่เหมาะสมจะพัฒนานิสิตให้เข้าใจในการปฏิบัติงานครูได้ดี ดังที่ สาโรช บัวศรี (2513: 12)

ได้กล่าวถึงอาชีพครูว่า ผู้ที่จะเป็นครูจำเป็นต้องมีสมรรถภาพในการเป็นครู สำหรับสมรรถภาพในการเป็นครูเป็นความสามารถที่ครูจะต้องสร้างขึ้นในตนเอง ซึ่งประกอบด้วยความสามารถด้านต่างๆ เช่น ความสามารถที่จะสอนได้เป็นอย่างดี คือรู้จักจิตวิทยาพัฒนาการ การวางแผนการสอน การใช้เทคนิคการสอนหลายๆ วิธี มีความสามารถในการวัดและประเมินผล ตลอดจนปกครองชั้นเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นงนุช โรจนเลิศ (2551: 77) ได้ศึกษาปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ของนักศึกษาสาขาศึกษาศาสตร์ พบว่านักศึกษามีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านมโนทัศน์อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ วรณิกา ศุภรียงค์ (2552: 129) ที่ศึกษาคุณลักษณะ ความเป็นครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่านิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทุกสาขา มีคุณลักษณะความเป็นครู ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งทางด้านบุคลิกภาพความเป็นครู และพฤติกรรมต่อหน้าที่ ความเป็นครูมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

1.2 ด้านเทคนิค ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านเทคนิค อยู่ในระดับมากที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนิสิตได้ฝึกปฏิบัติการสอนด้วยตนเอง นิสิตจึงมีความตั้งใจปฏิบัติงาน โดยมีอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำ นิสิตจึงมองเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาตนเองเพื่อให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น จึงตั้งใจเรียนและปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพของตนเองและความสำเร็จในชีวิตการทำงาน ดังที่ พันธ์ หันนาคินทร์ (2529: 88) กล่าวว่าอาชีพครูคืออาชีพที่ต้องตามให้ทันเหตุการณ์หรือการค้นพบใหม่ๆ ในวิชาการและวิชาชีพ ครูจะหยุดนิ่งไม่ได้ เพราะความรู้และวิธีการต่างๆ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การที่จะให้การศึกษแก่นักเรียนได้ผลเต็มที่และทันต่อความเจริญของโลก ครูเองก็ต้องติดตามความเจริญก้าวหน้า นิ่งเฉยไม่ได้ เพื่อที่จะได้นำความรู้ใหม่ๆ มาสอนนักเรียนให้ทันสมัยอยู่เสมอ ครูจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอน เช่นเดียวกับ จิตติมา วรณศรี (2552: 2) ได้ให้ความเห็นว่าครูต้องสามารถวิเคราะห์ตนเอง ยอมรับและปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเอง สามารถนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อพัฒนางานและวิชาชีพ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงานสามารถใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อแสวงหาความรู้ทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ และเป็นผู้นำทางวิชาการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัลยา บริบูรณ์พร (2554: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะในการสอนภาษาเยอรมันที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของนิสิตฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู สาขามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่านิสิตมีสมรรถนะด้านบุคลิกลักษณะ ความเป็นครูอยู่ในระดับดีมาก ในด้านปัจจัยเสริมพบว่า การนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอ และการเปิดโอกาสให้นิสิตได้ทดลองสอนช่วยให้นิสิตได้พัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของชาติรี ฝ่ายคำตา และนฤมล ยุตาคม (2554: 148) ที่ศึกษา

ความรู้ความสามารถ การปฏิบัติงานคุณลักษณะและเจตคติต่อวิชาชีพครู ของนิสิตฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูวิทยาศาสตร์หลักสูตรครู 5 ปี พบว่านิสิต อาจารย์นิเทศ และอาจารย์พี่เลี้ยงมีความคิดเห็นว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูส่งผลให้นิสิตมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติตนในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านบริบท ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านบริบท อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ นิสิตให้ความสนใจติดตามข่าวความเคลื่อนไหวการเปลี่ยนแปลงในสาขาวิชาชีพของตนเองที่ศึกษาอยู่ และในสังคมปัจจุบันที่เป็นยุคของข่าวสารที่มีความรวดเร็วและทันสมัย อีกทั้งนิสิตสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้หลากหลายช่องทาง เช่น การรับข้อมูลจากสื่อประเภท อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ วารสาร หรือการประชาสัมพันธ์ทางบอร์ดประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ อาจจะเป็นผลจากการที่นิสิตที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ให้ศึกษาค้นคว้า ติดตามข่าวสารทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ในลักษณะการทำงานส่ง ดังที่ วิจิตร ศรีสอาน (2535) กล่าวถึงสมรรถภาพของครูในการประชุมนานาชาติ การเตรียมครูสำหรับเด็กทั่วโลกในยุคสารสนเทศ สรุปได้ว่าปัจจุบันโลกมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาก การเตรียมครูเพื่อสอนเด็กในโลกปัจจุบันจึงต้องเน้นให้มีสมรรถภาพ โดยครูจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และเพื่อเป็นผู้นำทางวิชาการครูต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นผู้และมีทักษะในการติดต่อสื่อสาร เช่นเดียวกับ อารุง จันทวานิช (2541: 78) กล่าวว่า ครูที่ดียอมช่วยให้สังคมดีขึ้นทุกๆ ด้าน ครูจึงต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างมีคุณภาพ ดังนั้นการพัฒนาวิชาชีพของครูให้เจริญก้าวหน้าทันสมัย และทันต่อเหตุการณ์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง สอดคล้องผลการวิจัยของ กฤษณวรรณ กิติผดุง (2541: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความต้องการการพัฒนาสมรรถภาพการใช้คอมพิวเตอร์ของครูสังคมศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า บทบาทในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูที่ควรมีการฝึกฝนตนเองในเรื่อง การอ่าน คือสามารถอ่านหนังสือได้รวดเร็วทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการรับข้อมูลข่าวสารที่มีจำนวนมากในปัจจุบัน การเลือกสารสนเทศและข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม การเลือกใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การคิดแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร รวมทั้งสามารถประยุกต์ใช้โปรแกรมดังกล่าวเข้ากับเนื้อหาวิชาที่สอนได้

1.4 ด้านการติดต่อสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านการติดต่อสื่อสาร อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตมีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมวิชาการที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น จึงช่วยให้นิสิตฝึกใช้ทักษะการสื่อสาร ด้านต่างๆ นอกจากนี้ อาจารย์ผู้สอนแต่ละท่านมีวิธีการสอนที่หลากหลาย ทั้งการบรรยาย การสาธิต การเปิดโอกาสให้นิสิตได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น การทดลองปฏิบัติจริง การระดมความคิด และอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการผลิตครู 5 ปี

ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. ม.ป.ป.: 2-25) ที่ระบุไว้ว่าสถาบันอุดมศึกษาต้องจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิต/นักศึกษาเพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในด้านต่างๆ เช่น ทักษะการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ทักษะทางภาษาและการสื่อสาร ทักษะกระบวนการคิด เป็นต้น ดังนั้นนิสิตจึงเกิดทักษะดังกล่าวอยู่ในระดับดี ดังที่ สุมน อมรวิวัฒน์ (2536) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะอันมีคุณค่าของความเป็นครูไว้ว่า ครูต้องเป็นคนฉลาดสามารถใช้ภาษาโต้ตอบกับบุคคลอื่นได้ถูกต้อง รับฟังเรื่องราวต่างๆ ได้เข้าใจรวดเร็ว จับประเด็นได้ว่าอะไรสำคัญอะไรเป็นประเด็นหลักประเด็นย่อย ตั้งคำถามได้เหมาะสม ฟังคำถามได้ครั้งเดียวเข้าใจ ใช้ภาษาไทยสื่อสารได้อย่างดี กล่าวแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลทั้งการเขียนและการพูด มีความสามารถในการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ผู้อื่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นงนุช โจรจนเลิศ (2551: 77) ที่ศึกษาปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนักศึกษาศาสาศึกษาศาสตร์ พบว่านักศึกษามีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านการติดต่อสื่อสาร อยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการบูรณาการ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านการบูรณาการ อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในชั้นปีที่ 1 นิสิตได้ศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งจากเนื้อหาวิชาที่เรียนช่วยเสริมสร้างให้นิสิตมีความรับผิดชอบต่องานของตนเองและสังคม รู้จักหน้าที่ของตนในการเรียน และการทำงานร่วมกับผู้อื่น นอกจากนี้ที่นิสิตเลือกเรียนวิชาชีพครูเพราะนิสิตชอบและสนใจในวิชาชีพครูอยู่แล้ว ทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีความภาคภูมิใจในการเรียนวิชาชีพครู อันเป็นส่วนที่ช่วยเสริมสร้างให้นิสิตฝึกฝนความสามารถของตนเองเพื่อที่จะประกอบวิชาชีพครูในอนาคต นิสิตจึงตระหนักและพัฒนาตนเองให้เกิดลักษณะของความเป็นครูดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ การจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมของหมวดวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2550: 1 - 8) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ที่เข้าสู่วิชาชีพครูเข้าถึงจริยธรรมในความหมายกว้าง รู้เท่าทันต่อปัญหาสังคมไทยและสังคมโลกเผชิญอยู่ มีจิตสำนึกภาระณะ มีความมุ่งมั่นที่จะก่อให้เกิดการตระหนักรู้ และการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีงาม ดังที่ ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ (2520: 40 - 45) กล่าวว่า ครูต้องเป็น Professional Teacher คือในรักอาชีพครู และมุ่งมั่นใฝ่หาความรู้ในอาชีพ เช่นเดียวกับ เกริก วยัคฆานนท์ (2532: 26) ได้กล่าวว่าครูต้องมีความรับผิดชอบในหน้าที่ การงาน มีความมานะและกระตือรือร้นในการทำงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เลิศลักษณ์ วงศ์สุวรรณ (2553: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาคุณลักษณะความเป็นครูของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าคุณลักษณะความเป็นครูของนิสิตหลักสูตร การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) นิสิตมีคุณลักษณะความเป็นครู ด้านความสำคัญบทบาทหน้าที่ การงานของครู ด้านคุณลักษณะของครูที่ดี ด้านการเสริมสร้างศักยภาพและสมรรถภาพความเป็นครู ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ด้านเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ด้านทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพครู และด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับมาก ใกล้เคียงกับ จูิตาภา สุภาลัย (2549: 26) ที่ศึกษาการพัฒนาความเป็นครูของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่านิสิตมีความรับผิดชอบต่อการสอน มีความรักในวิชาชีพ และสามารถร่วมงานกับผู้อื่นได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

1.6 ด้านการปรับตัว ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านการปรับตัว อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะส่วนหนึ่งของการผลิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) ตลอดระยะเวลาในการเรียน นิสิตได้เข้าร่วมกิจกรรมวิชาการและบริการแก่ชุมชน กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ และการฝึกประสบการณ์ด้านการสอน ทำให้นิสิตได้ซึมซับความเป็นครู นอกจากนั้น การศึกษาวิชาชีพครูซึ่งมีความเข้มข้นทางวิชาการและวิชาชีพ ทำให้นิสิตสามารถปรับตัวให้เข้ากับวิชาชีพของตนเองในอนาคตได้เป็นอย่างดี ดังที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ โดยได้วางจุดมุ่งหมายที่จะให้การศึกษามีคุณภาพพัฒนาคนให้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และมีความรู้ที่จะประกอบอาชีพในอนาคตได้ ดังนั้นนิสิตนักศึกษาครูจึงได้รับการศึกษาและฝึกทักษะในขณะที่กำลังศึกษาในสถาบันเพื่อนำความรู้และทักษะไปใช้ในการประกอบอาชีพต่อไป และจากการเรียนหลักสูตรวิชาชีพครูตลอดเวลา 5 ปี นิสิตได้รู้จักเพื่อน เรียนและทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้นิสิตแต่ละคนได้ปรับตัวเข้าหากัน ดังที่ แอสติน (Astin, 1968: 15) กล่าวว่า เพื่อนเป็นสิ่งเร้าเชิงสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยที่มีผลต่อการแสดงออก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤตินี ตรงสิทธิ์รักษ์ (2548: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัญหาการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่านิสิตมีปัญหาการปรับตัวอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับ จรรยาพร กาญจนโชติ (2536: 66) ที่ศึกษาการปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้ พบว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีการปรับตัวและสุขภาพจิต ทุกด้านอยู่ในระดับปกติ

2. การเปรียบเทียบสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปร เพศ คณะวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน และทัศนคติต่อวิชาชีพครู ดังนี้

2.1 นิสิตชายและนิสิตหญิงมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพครู ไม่ได้จัดแยกเป็นเฉพาะชาย-หญิง นิสิตแต่ละคนต่างก็ได้รับความรู้จากอาจารย์และการอบรมสั่งสอน ปลูกฝังให้มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพในลักษณะเดียวกัน ความรู้หรือประสบการณ์ที่ได้รับจึงคล้ายคลึงกัน ดังที่ กัญญา สุวรรณแสง (2532: 161) กล่าวว่าเพศชายหรือเพศหญิงสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ทัดเทียมกัน เช่นเดียวกับ โกลแมน (Goleman, 1998) ที่กล่าวว่า เพศชายและเพศหญิงไม่มีความแตกต่างกันในความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เลิศลักษณ์ วงศ์สุวรรณ (2553: บทคัดย่อ)

ที่ศึกษาคุณลักษณะความเป็นครูของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าคุณลักษณะความเป็นครูของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) ทั้งนิสิตชายและนิสิตหญิงไม่แตกต่างกัน ใกล้เคียงกับ บุญรอด โชติวรา ที่ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2550 ในโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรระดับปริญญาตรี 5 ปีของสถาบันการศึกษา พ.ศ. 2550 พบว่านักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 นิสิตที่เรียนคณะวิชาต่างกัน มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนิสิตในทุกคณะได้ศึกษารายวิชาหมวดวิชาชีพครู และกระบวนวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่คล้ายคลึงกัน เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในสายวิชาชีพ เช่นเดียวกัน อีกทั้งอาจารย์ผู้สอนรายวิชาวิชาชีพครูเป็นอาจารย์กลุ่มเดียวกัน และระยะเวลาในการปฏิบัติการสอนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่เท่ากัน จึงส่งผลให้นิสิตทุกคนมีความรู้ และมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพไม่แตกต่างกัน ดังที่ ประณต คำฉิม (2549: 116) กล่าวว่า การที่นิสิตแต่ละสาขาวิชาเอกผ่านการคัดเลือกเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยได้ มักจะต้องมีพฤติกรรมที่เรียนที่ดีหลาย ๆ ด้านพอ ๆ กัน ซึ่งพฤติกรรมที่ดีเหล่านี้จะคงทนถาวรมาจนถึงระดับมหาวิทยาลัยด้วย และอาจารย์แต่ละสาขาวิชาเอกต่างก็เป็นตัวอย่างที่ดีในการทำงานให้กับนิสิตเหมือนกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรรถนพ แสงแจ่ม (2548: 81) ที่ศึกษาปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภายหลังการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของนิสิตฝึกสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่านิสิตที่ในสอนในวิชาเอกต่างกันมีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านมนุษยศาสตร์ แตกต่างจากนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะศิลปกรรมศาสตร์ ด้วยเนื้อหาของวิชาในสายศิลปกรรมศาสตร์ที่มักเป็นนามธรรมเป็นเรื่องของภาพลักษณ์ที่ต้องใช้ความรู้สึกในการรับรู้ ประกอบกับผู้เรียนในสายศิลปกรรมศาสตร์มักไม่ชอบเรียนวิชาที่มีเนื้อหาวิชาการมากนัก ซึ่งสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านมนุษยศาสตร์ เป็นด้านที่เกี่ยวข้องกับความรู้ในวิชาชีพ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและวิธีการสอน จึงทำให้นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านนี้แตกต่างจากนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ โดยที่คณะมนุษยศาสตร์ นิสิตส่วนใหญ่เรียนทางด้านภาษาและการสื่อสาร ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับทักษะทางด้านวิชาชีพครู อีกทั้งบริบทของคณะวิชาที่นิสิตสังกัดอยู่มีความแตกต่างกัน ดังที่ เฮอร์ลิค (นันทนา จันทร์ผืน. 2545: 10 -11; อ้างอิงจาก Hurlock. 1973) กล่าวว่า วัฒนธรรมซึ่งเป็นบริบทหนึ่งของนิสิต

เมื่อนิสิตอยู่ในวัฒนธรรมของแต่ละคณะที่มีความแตกต่างกัน นิสิตจึงมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชีพ อ่อนโคกสูง และอนุสรณ์ อรรถศิริ. (2551: 72) ได้ศึกษาความคาดหวังและสมรรถภาพของครูของนิสิตรุ่นแรกที่เรียนหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าสมรรถภาพ ตามความคาดหวังของนิสิตคณะต่างกัน มีสมรรถภาพตามความคาดหวังแตกต่างกัน และสอดคล้องกับ พรพจน์ เพ็ชรทวีพรเดช (2547: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ จำนวน 9 คณะพบว่า นักศึกษาต่างคณะวิชากันจะมีพฤติกรรม การเรียนต่างกันในด้านทัศนคติในการเรียน ด้านการจัดการเวลาในการเรียน ด้านความวิตกกังวลเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในการเรียน และด้านการทบทวนและการเตรียมตัวในการเรียน

2.3 นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างก็มีพฤติกรรมด้านการเรียนที่ต่างกัน โดยผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงย่อมมีแนวโน้มการเรียนดีอยู่แล้ว เช่น ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน การแบ่งเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย มีการจัดสรรเวลาที่เหมาะสมในการศึกษาเล่าเรียน มีเวลาเพื่อทบทวนบทเรียน มีความพยายามและความสนใจด้านต่างๆ มากกว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ดังที่ ทองเรียน อมรชกุล (2525: 34) กล่าวว่า นักศึกษาที่ได้รับความสำเร็จในการเชิงวิชาการมีเกรดเฉลี่ยสูงมีพฤติกรรมที่ชอบเข้าไปศึกษาหาความรู้ในห้องสมุด ห้องปฏิบัติการและเข้าร่วมในการสัมมนาทางวิชาการ สอดคล้องกับ บรูโน (Bruno. 1970: 660) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเกรดสะสมเฉลี่ยกับความสำเร็จในการฝึกสอน กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตฝึกสอน พบว่าเกรดเฉลี่ยมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความสำเร็จในการฝึกสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ สมบูรณ์ ผุยดี (2547: 58) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เวลากับการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีการใช้เวลาด้านการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านเทคนิค และด้านการบูรณาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีคุณลักษณะของการเรียนที่ดี กล่าวคือมีความสนใจ เอาใจใส่และตั้งใจในการเรียนมีความพยายามในการเรียน มีการทบทวนฝึกฝนในวิชาความรู้ต่างๆ มีความรับผิดชอบ มีความขยันหมั่นเพียร ดังที่ สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2537: 381) กล่าวว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงส่วนใหญ่ไม่ค่อยเที่ยวเตร่ ใช้เวลาอยู่กับบ้านและมักศึกษาหาความรู้ทางวิชาการใหม่ๆ ซึ่งแตกต่างกับนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะเป็นกลุ่มที่เรียกว่ากลุ่มเฉื่อยชา คือจะมี

ลักษณะที่เฉื่อยชาต่อการเรียน ไม่ค่อยสนใจเข้าห้องเรียน ไม่สนใจศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ วิไลลักษณ์ เสรีตระกูล (2549: 89) ที่ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัย ที่มีผลต่อการพัฒนาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ พบว่าเกรดเฉลี่ย มีผลต่อการพัฒนาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนักศึกษา ใกล้เคียงกับ เพ็ญพิมล ลีโนทัย (2542: 190) ที่ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิต นักศึกษาสาขาบริหารธุรกิจ พบว่าเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในชั้นเรียนมีอิทธิพลต่อสมรรถภาพ เชิงวิชาชีพ ด้านมโนทัศน์ ด้านเทคนิค และด้านการบูรณาการ ของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา เอกชนสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

5. นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนต่างก็มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวมและเป็นรายด้าน ทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า นิสิตที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนสูง มีความมุ่งมั่นที่จะประกอบวิชาชีพครูมาก จึงสนใจและให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ในวิชาชีพของตนเอง ส่งผลให้มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพแตกต่างจากนิสิตที่มี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ดังที่ แบนดูรา (ไจนวล พรหมมณี. 2550: 93; อ้างอิงจาก Bandura.1977) กล่าวว่า ถ้าบุคคลมีความเชื่อว่าเขามีความสามารถเพียงพอที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จ ได้ จะมีแรงจูงใจในการพัฒนาความสามารถของตนให้มีความก้าวหน้ามากขึ้น ส่วนบุคคลที่ประเมิน ความสามารถของตนเองต่ำ มักจะขาดความพยายามและความมุ่งมั่นในการทำงาน ท้อทอย ขาด ความมั่นใจในตนเอง ทำให้ผลงานที่ได้ขาดประสิทธิภาพ ดังที่ โคเฮน (Cohen. 1981: 38 - 41) อธิบาย ว่าแรงจูงใจเป็นปัจจัยทางจิตวิทยาที่ส่งผลต่อผลการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพ โดยแรงจูงใจเป็น พลังผลักดันให้บุคคลมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ทักษะเชิงวิชาชีพ สอดคล้อง นาถลดา ประถมของ (2552: 78) ที่ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับ บัณฑิตระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ เพราะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเสมือนแรงกระตุ้นให้นิสิตเกิดความกระตือรือร้นใน การศึกษาเรียนรู้ และพัฒนาตนเองไปสู่สมรรถภาพเชิงวิชาชีพที่ดีขึ้นนั่นเอง สอดคล้องกับ สมศักดิ์ สีดากุลฤทธิ์ (2545: 166) ที่ศึกษาปัจจัยการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อเอกลักษณ์ วิชาชีพและพฤติกรรมกาปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของครูแนะแนว พบว่าถ้าครูแนะแนวมีแรงจูงใจ ในการศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนวสูงเท่าใด จะทำให้มีความเข้าใจในผลการถ่ายทอดทาง สังคมเชิงวิชาชีพครูและมีพฤติกรรมกาปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทสูงด้วย

6. นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูต่างกัน มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นิสิตที่มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครูจึงแสดงพฤติกรรมออกมาว่าชอบและพอใจในการปฏิบัติการสอน ซึ่งทัศนคติเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่ออาชีพเป็นอย่างมากเพราะถ้านิสิตมีความรู้สึกนึกคิดอย่างไรก็จะทำตามความรู้สึกนึกคิดนั้น นิสิตจึงมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพต่างกันออกไป ตามทัศนคติที่เกิดขึ้น ดังที่ ส. วาสนา ประมวลพฤษ (2524: 5) กล่าวว่า ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้และจากประสบการณ์ บุคคลจะมีทัศนคติในเรื่องเดียวกันแตกต่างกันออกไปได้ ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม ระดับอายุ ชาติพันธุ์ เป็นต้น สอดคล้องกับ ออสมัน (นิยมา เลปาจารย์. 2535: 22-23; อ้างอิงจาก Osman. 1995) ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนักศึกษาฝึกสอนในระหว่างฝึกสอน พบว่าทัศนคติต่อการฝึกสอนอาจเปลี่ยนแปลงไปในระหว่างฝึกสอนได้ และจะเปลี่ยนแปลงไปได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น การปรับตัวตามบทบาทของครู ความยุ่งยากในการควบคุมวินัยของนักเรียน และความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง เป็นต้น ใกล้เคียงกับ เพ็ญพิมล ลีโนทัย (2542 : 179) ที่ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตนักศึกษาสาขาบริหารธุรกิจ พบว่านิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่มีความใฝ่ฝันทะเยอทะยานสูง หรือมีทัศนคติต่อการเรียนและอาชีพมาก จะส่งผลให้มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพเพิ่มขึ้นได้มากด้วย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านิสิตที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูต่างกัน มีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านมนิทัศน์ ด้านบริบท ด้านการบูรณาการ และด้านการปรับตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตที่มีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครูมีความปรารถนาที่จะประกอบวิชาชีพครูในอนาคต จึงมุ่งมั่นที่จะศึกษาเล่าเรียนให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งส่งผลให้มีความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาชีพครูและประพฤติตนอันแสดงถึงการเป็นครูที่ดีในอนาคต ดังที่ ชม ภูมิภาค (2516: 155) กล่าวถึงความสำคัญของเจตคติต่อวิชาชีพครูว่า อุปสรรคที่สำคัญที่สุดต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของครูคือเจตคติต่อวิชาชีพครูเอง ถ้าครูมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพก็จะทำให้ครูพึงพอใจมุ่งมั่นตั้งใจทำงาน และประสบความสำเร็จในการทำงาน ตรงกันข้ามกับคนที่มีความรู้แต่ขาดเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพของตนเอง ย่อมจะทำให้เป็นครูที่ดีไม่ได้ อาจกล่าวได้อีกว่านิสิตต่างก็สนใจในสาขาวิชาที่เรียนต่างกัน ซึ่งมาจากความถนัดในการเรียนหรือความชอบ ความพอใจ จึงส่งผลให้นิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านต่างๆ แตกต่างกันออกไป สอดคล้องกับ สำเริง บุญเรืองรัตน์ (2524: 1 - 8) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาต่างๆ นั้น นอกจากมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่เรียนแล้ว ยังต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชาเหล่านั้น

ด้วย เพราะเจตคติในวิชาที่เรียนมีความสำคัญ เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนตั้งใจเรียนสนใจเรียน และแสวงหาความรู้ได้อย่างดี สอดคล้องกับ วรรณภา คนกล้า (2552: 83) ที่ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของข้าราชการครู สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า เจตคติต่ออาชีพครูเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยที่พบว่า นิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ด้านมนุษยสัมพันธ์ จากผลการวิจัยพบว่านิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก แต่อย่างไรก็ตามพบว่านิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลางเกี่ยวกับ เรื่องการวัดและประเมินผลทางการศึกษา การใช้ภาษาอังกฤษ และเรื่องเทคโนโลยีการศึกษา ดังนั้น มหาวิทยาลัยและคณะร่วมผลิต ควรส่งเสริมให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการเรียนการสอน ที่เป็นนวัตกรรมใหม่ๆ ให้ทันต่อเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมอยู่เสมอ
2. ด้านเทคนิค จากผลการวิจัยพบว่านิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านเทคนิค อยู่ในระดับมาก แต่ก็ควรพัฒนาให้อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น มหาวิทยาลัยและคณะร่วมผลิต ควรส่งเสริมให้นิสิตฝึกลงมือปฏิบัติให้มากขึ้น จัดให้มีวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการ จากวิทยากรที่มีประสบการณ์ด้านการสอนให้มากขึ้น เพื่อให้นิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านเทคนิค ที่ครบถ้วน สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
3. ด้านบริบท จากผลการวิจัยพบว่านิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านบริบท อยู่ในระดับมาก แต่ก็ควรพัฒนาให้อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น มหาวิทยาลัยและคณะร่วมผลิต ควรส่งเสริมให้นิสิตติดตาม ข่าวสาร ความเคลื่อนไหวในสังคม เห็นความสำคัญของสิ่งรอบตัว ฝึกให้ทำงานร่วมกับชุมชน จะช่วยให้นิสิตสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน
4. ด้านการติดต่อสื่อสาร จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านการติดต่อสื่อสาร อยู่ในระดับมาก ดังนั้นมหาวิทยาลัยและคณะร่วมผลิต ควรส่งเสริมให้นิสิตฝึกทักษะในสถานการณ์จริงมากขึ้น เพราะทำให้นิสิตได้รับประสบการณ์ตรงที่สามารถนำไปใช้พัฒนาตนเอง
5. ด้านการบูรณาการ จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านการบูรณาการ อยู่ในระดับ แม้ว่าจะอยู่ในระดับมาก แต่ก็ควรพัฒนาให้อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น มหาวิทยาลัยและคณะร่วมผลิต ควรส่งเสริม การฝึกคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้และฝึกให้นิสิตปฏิบัติจริงมากยิ่งขึ้น

6. ด้านการปรับตัว จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีสมรรถภาพเชิงวิชาชีพด้านการปรับตัว อยู่ในระดับมาก ดังนั้น มหาวิทยาลัยและคณะร่วมผลิต ควรส่งเสริมให้นิสิตรักการทำงาน ชยัน อดทน รับผิดชอบต่อหน้าที่ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิต โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เช่น แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทุกด้าน
2. ควรศึกษาปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อที่จะได้ผลวิจัยมีประโยชน์กว้างขวางยิ่งขึ้น
3. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในกลุ่มประชากรของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เท่านั้น ควรมีการศึกษากับนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยอื่นๆ เพื่อจะได้ทราบสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตที่อยู่ต่างมหาวิทยาลัยกันว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กันยา สุวรรณแสง. (2532). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: บำรุงสาสน์.
- กัลยา ปริปัญญาพร. (2546, กรกฎาคม - กันยายน). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะในการสอนภาษาเยอรมันที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของนิสิตฝึกปฏิบัติการสอนวิชาชีพครู วิชาเอกเยอรมัน สาขามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. *วารสารครุศาสตร์*. 35(1): 48 - 70.
- เกริก วยัคฆานนท์. (2532). *ความเป็นครู*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ม.ป.ท.
- กฤตินี ตรงสิทธิรักษ์. (2546). *การศึกษาปัญหาการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กฤษณวรรณ กิตติผดุง. (2541). *ความต้องการการพัฒนาสมรรถภาพการใช้คอมพิวเตอร์ของครูสังคมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ภาควิชามัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- _____ . (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- _____ . (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- คณะกรรมการการอุดมศึกษาที่กลับคุณวุฒิศึกษาศาสตร์ไม่ตอบใจทย-ขีดเส้นรื้อใหม่ 6 เดือน. (2553, 15 กุมภาพันธ์). *มติชน*. หน้า 22.
- ความเป็นครู. (2551). *โครงการประกาศเกียรติคุณ มศว 60 ปี ศรีสง่ามมหานคร “จุดเปลี่ยน มศว” พิมพ์ครั้งที่ 2*. กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์. (2538). *หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2538)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรรยาพร กาญจนโชติ. (2536). *การปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒภาคใต้*. ปริญญาโท กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จักรพรรดิ วิชา. (2552, กันยายน). *วิชาชีพทางการศึกษา*. *วารสารวิทยาจารย์*. 108(108): 6 - 8.

- จิตติมา วรณศรี. (2552, มกราคม - มีนาคม). คุณภาพการศึกษากับสมรรถนะของครูที่พึงประสงค์ วารสารมหาวิทยาลัยขอนแก่น. 32(1): 2.
- ใจนวล พรหมมณี. (2550). การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชม ภูมิภาค. (2516). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชมพันธุ์ ฤกษ์ธร ณ ออยุธยา. (2530). การฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตร และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชัชวาล ชันติคเชนชาติ. (2548). สมรรถภาพเชิงวิชาชีพเทคโนโลยีการศึกษาของมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ ครุศาสตร์บัณฑิต. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชาติรี ฝ่ายคำตา; และนฤมล ยุตะาคม. (2554, มกราคม - กุมภาพันธ์). ความรู้ความสามารถ การปฏิบัติงาน คุณลักษณะและเจตคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาศาสตร์ หลักสูตร 5 ปี. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์. 1(17): 148 -160.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง; และอนุสรณ์ อรรถศิริ. (2551). รายงานการวิจัย ความคาดหวังและสมรรถภาพ ของครูของนิสิตรุ่นแรกที่เรียนหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ 5 ปี) มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ .
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2545). รายงานการศึกษาศถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2544. สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา. ทบวงฯ.
- ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์. (2520). สมรรถภาพของครู. ใน รายงานการประชุมสัมมนาฉบับดี คณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์ ครั้งที่ 3 ณ. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หน้า 40 – 45. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทองเรียน อมรัชกุล. (2525). การบริหารกิจการนิสิต: ทฤษฎีแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: จงเจริญการพิมพ์.
- ตัญวีส ทิพย์น้อย. (2540). การศึกษาสมรรถภาพทางวิชาชีพครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคใต้. วิทยานิพนธ์. ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ดิเรก พรสีมา. (มกราคม, 2552). การพัฒนานาวิชาชีพครู. วารสารวิทยาจารย์. 108(3): 10 -13.

- ดิศพร ศรีสวัสดิ์. (2540). *ความต้องการในการเสริมสมรรถภาพของครูสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในยุคโลกาภิวัตน์*. วิทยานิพนธ์. ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. (การสอนสังคัมศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ่ายเอกสาร.
- เดชา เดชะวัฒน์ไพศาล. (2543, ตุลาคม - ธันวาคม). Competency – Based Human Research Management. *วารสารการบริหารคน*. 21(4): 11-18.
- ฐิตาภา ศุภาลัย. (2549, สิงหาคม). การศึกษาการพัฒนาความเป็นครูของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. *วารสารวิทยากร*. 10(105): 26.
- นนุช ใจจนเลิศ. (2551, มิถุนายน - มีนาคม). รายงานการวิจัยปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนักศึกษาสาขาศึกษาศาสตร์: กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 6(1-2): 108.
- นาถลดา ประถมของ. (2552). *องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)*. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นันทนา จันทร์ผืน. (2545). *การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับความคาดหวังในอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ด้วยการวิเคราะห์หุระดับ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิยมมา เลปาจารย์. (2535). *ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการฝึกสอนกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกสอนคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญรอด โชติวิฑิตา. (2552). *ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2550 ในโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรระดับปริญญาตรี 5 ปี สถาบันการศึกษา พ.ศ. 2550*. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. 8(1): 172.
- ปทีป เมธาคณวุฒิ. (2530). *ครุศึกษา*. กรุงเทพฯ: โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ประณต เค้าฉิม. (2549). *ปัจจัยด้านพฤติกรรมการเรียนและการสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา และคณะ. (2530). *การวิจัยและพัฒนาารูปแบบการพัฒนาครูให้มีสมรรถภาพที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล. (2548, กุมภาพันธ์). การวิเคราะห์ Training Need บนพื้นฐานของ Competency. *For Quality*. 11(88): 69 - 72.
- เพ็ญพิมล ลีโนทัย. (2542). *รูปแบบความสัมพันธ์ของสาเหตุเชิงปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาสมรรถภาพวิชาชีพของนิสิตนักศึกษาสาขาบริหารธุรกิจ*. วิทยานิพนธ์. กศ.ด. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พนัส หันนาคินทร์. (2529). *หลักการบริหารโรงเรียน ฉบับแก้ไขปรับปรุง*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- พรพจน์ เพ็ชรทวีพรเดช. (2547). *ปัจจัยด้านพฤติกรรมการเรียนที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภัทรวดี สระทองตัน. (2553, 12 กันยายน) สัมภาษณ์โดย ทิพวรรณ เดชสงค์ ที่หอพักเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2550). *การติดตามและประเมินโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5ปี)*. เอกสาร มศว.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2553, 19 กุมภาพันธ์). *เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการกำหนดกรอบโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต*.
- มาลินี จุฑะระพ. (2539). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: บริษัทอักษรวิวัฒน์ จำกัด
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2540). *สถิติวิทยาทางการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เลิศลักษณ์ วงศ์สุวรรณค์. (2553). *การศึกษาคุณลักษณะความเป็นครูของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- วิจิตร ศรีสอาน. (2535). การพัฒนาทรัพยากรบุคคลไทยสำหรับศตวรรษที่ 21. ใน การอุดมศึกษาไทยใน 10 ปีข้างหน้าของสมาคมนักเรียนไทย. (ม.ท.ป.)
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์-มีนาคม) ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่ายๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้. วารสารข่าวสารการวิจัยการศึกษา. 18(3): 8 -11.
- วิทยากร เชียงกุล. (2543). ยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อแก้วิกฤตของชาติ. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2553). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2553, 19 กุมภาพันธ์). เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการกำหนดกรอบโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษา. หน้า 19.
- วิไลลักษณ์ เสรีตระกูล. (2549). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- วัชনীร์ เซาร์ดำรงค์. (2542). รูปแบบการพัฒนาทักษะความเป็นครูวิชาชีพของนิสิตนักศึกษาครุศาสตร์ศึกษา. วิทยานิพนธ์. ครุศาสตร์บัณฑิต (สาขาวิชาอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณภา คนกล้า. (2552). ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณภา ศุภริยพงศ์; และคณะ. (2550, ตุลาคม). คุณลักษณะความเป็นครูของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 32(4): 128 -129.
- ศักดิ์ คทวณิช. (2546). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพรส.
- ศักดิ์ชัย นิรัญทิวี. (2553, 16 กันยายน). สัมภาษณ์โดย ทิพวรรณ เดชสงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ส.วาสนา ประवालพฤกษ์. (2524). ทศนคติในแง่ของจิตวิทยา. วารสารวัดผลการศึกษา. 2(2): 1- 6.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2549). การเรียนรู้เพื่อโลกวันพรุ่งนี้ รายงานการประเมินผลการเรียนรู้จาก PISA 2003 . กรุงเทพฯ: เซเวนพรีนติ้งกรุ๊ป.
- สันท์ รังสรรค์. (2553, 12 กันยายน). สัมภาษณ์โดย ทิพวรรณ เดชสงค์ ที่หอพักเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สาโรช บัวศรี. (2513, เมษายน). การประชุมทางวิชาการ ครูกับเสถียรภาพของประเทศ. วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 11(88): 69 - 72.

- สุกัญญา ธรรมรัศมีโชติ. (2547, พฤศจิกายน - ธันวาคม). Competency เครื่องมือการบริหารที่ปฏิเสธไม่ได้. *Productive World*. 9(53): 44 - 51.
- สุนทร เทียนงาม. (2538). โมเดลสมรรถภาพการวิจัยการวิเคราะห์ด้วยลิสมเรล. ปรินญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- สุธาสิณี บุญญาพิทักษ์. (2545). การพัฒนาหลักสูตรครุศึกษาระดับมัธยมศึกษาสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู. ปรินญญานิพนธ์ กศ.ด. (วิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุบรรณ เขียมวิจารณ์. (2548, กุมภาพันธ์ - เมษายน). การจัดการขีดความสามารถ (Competency) ของบุคลากร: หัวใจสำคัญของการพัฒนาอุดมศึกษาไทย. *วารสารมหาวิทยาลัย ราชภัฏสกลนคร*. 2(6): 50 - 60
- สุมน อมรวิวัฒน์ และคณะ. (2536). *คุณธรรมของครู: กรณีศึกษาเพื่อการเรียนการสอนส่งเสริมคุณธรรม จรรยาแห่งวิชาชีพครู*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). *โครงการพัฒนานโยบายและจัดทำสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการผลิตและการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). *กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เล่ม 2*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (ม.ป.ป.). *คู่มือการดำเนินงานตามโครงการผลิตครู การศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)*. มปพ.
- _____ . (2551). *แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551-2554) กระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). *ข้อเสนอยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: บริษัทเซ็นจูรี จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2548). *พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำเนา ขจรศิลป์. (2537). *มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 1: พื้นฐานและบริการนักศึกษา*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2524, มกราคม - เมษายน). ทิศทางใหม่ของการวิจัยการศึกษา. *วารสารวัดผลการศึกษา*. 2(3): 1-8.

- สมบุญณ์ ฝุยดี. (2547). *ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เวลากับการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมศักดิ์ สีดาฤกษ์. (2545). *ปัจจัยการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อเอกลักษณ์วิชาชีพและพฤติกรรมปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของครูแนะแนว*.
ปริญญาโท วท.ด. (พฤติกรรมศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์; และจันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช. (2524). *การสร้างรูปแบบสำรวจความเป็นครูและเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2521). *พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก.
- อุกฤษณ์ กาญจนเกตุ. (2543, ตุลาคม - ธันวาคม). Competency-Based Human Resources Management. *วารสารการบริหารคน*. 21(4): 19 – 22.
- อนงค์นาถ วงศ์อัครางกูร. (2539). *สมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูมัธยมศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์*.
ปริญญาโท บัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อรอนพ แสงแจ่ม. (2548). *ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภายหลังการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของนิสิตฝึกสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อำรุง จันทวานิช. (2541). *การประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาระทรวงศึกษาธิการในแนวคิดและนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- อลิศรา เจริญวานิช. (2553, 12 กันยายน). สัมภาษณ์โดย, ทิพวรรณ เดชสงค์ ที่ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Astin, Alexander W. (1968). *The College Environment*. Washington, D.C.: American Council on Education.
- Baber, Michael. (2009). *The Challenge of Achieving World Class Performance: Education in the 21st Century*. Minneapolis: n.p.
- Bruno A. (1970). *Predictive Relationship of twenty – two selected Measures with Successes in elementary Student Teaching*. Dissertation Abstract April 31: 660.

- Chickering, A.W. (1993). *Education and identity*. 2nd ed. San Francisco: Jossey-Bass.
- Cronbach, Lee J. (1984). *Essential of Psychological Testing*. New York: Harper and Row.
- Cohen, H.A. (1981). *The Nurse's for Professional Identity*. Menlo Park : Adison - Wesley.
- Drew, S. (1998). Students' perception of their learning outcomes. *Teaching in Higher Education*. 3(2): 197-215.
- Elson, N. (1997). The Making of Education Change. *TESOL Matter*. 6:3.
- Ferguson, A. George. (1981). *Statistical Analysis in Psychology and Education*. 5thed
New York: Harper and Row.
- Good, Cater V. (1973). *Dictionary of Education* . New York: McGraw-Hill.
- Goleman, Daneil. (1998). *Emotion Intelligence Test*. *Emotion Journal*. New York: Bantam Books.
- Herzog, B.J. (1985). Factor that Motivate Effective Wisconsin Teacher to Engage in Continuing Professional Development. *Dissertation Abstract International*. 34-A.
- Hyland, Terry. (1994). *Competency, Education and NVQs: Dissenting Perspective*.
London: Cassese.
- Kirchner, P.; et al. (1997). *The design of a study environment for acquiring academic and professional competence*. *Studies in Higher Education* 22: 151-171.
- Ledford, Jr. G.E. (1998). Competency pay for professionals and managers in business: A review and implication for teacher. *Journal of Personal In Education*. 12 (12): 103 -121.
- National Council for Accreditation of Teacher Education. (1997). "*Becoming a Teacher: What It Takes*" [http:// www.ncate.org](http://www.ncate.org) from webcrawler.com.html
- Roll, E. (1997). *Competence in professional practice: Some issues and concern*. *Education Research* 39 (Summer): 195 -210.
- Tingl, M.; et al. (1996). *Key Concept in Adult Education and Training*. London: Rutledge

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบแบบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

1. ชื่อ - สกุล รศ.ดร. อัจฉรา วัฒนานรงค์
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการอุดมศึกษา
สังกัด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ชื่อ - สกุล ผศ. สนั่น มีชันหมาก
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาประถมศึกษา
สังกัด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ชื่อ - สกุล อาจารย์ ดร. ราชนีย์ บุญธิมา
ตำแหน่ง อาจารย์
สังกัด สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

**แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง การศึกษาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิต
หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**

คำชี้แจง

วัตถุประสงค์

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอความอนุเคราะห์นินสิต พิจารณาแบบสอบถาม และตอบให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ซึ่งคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำวิชา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพเชิงวิชาชีพให้กับนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5ปี) อันจะนำไปสู่การพัฒนาการปฏิบัติงานเพื่อความสำเร็จในอาชีพต่อไป

แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่

- ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพครู
- ตอนที่ 4 แบบวัดสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ

ตอนที่ 1 สถานภาพของนิสิต

คำชี้แจง : เมื่อนิสิตอ่านข้อความแล้ว โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับสถานภาพของนิสิต

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. คณะวิชา

- คณะศึกษาศาสตร์
- คณะมนุษยศาสตร์
- คณะวิทยาศาสตร์
- คณะสังคมศาสตร์
- คณะศิลปกรรมศาสตร์

3. เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) สุดท้ายนับจนถึงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ของท่านเท่ากับ.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน

คำชี้แจง: โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนิสิตมากที่สุด

เพียงช่องเดียว โดยพิจารณาจากเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	ข้อความนั้นเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนิสิตมากที่สุด
4	หมายถึง	ข้อความนั้นเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนิสิตมาก
3	หมายถึง	ข้อความนั้นเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนิสิตบ้าง
2	หมายถึง	ข้อความนั้นเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนิสิตน้อย
1	หมายถึง	ข้อความนั้นเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนิสิตน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		จริง มาก ที่สุด (5)	จริง มาก (4)	จริง บ้าง (3)	จริง น้อย (2)	จริง น้อย ที่สุด (1)
1	ข้าพเจ้ามีเป้าหมายการเรียนที่ชัดเจน					
2	ข้าพเจ้าตั้งใจทำคะแนนในการเรียนให้ได้สูงสุดเท่าที่จะทำได้					
3	ถ้ารู้สึกว่าการเรียนยังไม่ดีข้าพเจ้าจะใช้ความพยายามมากขึ้น					
4	ข้าพเจ้าอ่านบทเรียนล่วงหน้าก่อนเข้าเรียน					
5	วิชาที่มีเนื้อหายากๆ เป็นวิชาที่ทำทนายสำหรับข้าพเจ้า					
6	ในบทเรียนที่ยากข้าพเจ้าหั่นบททวนหลาย ๆ ครั้งจนเข้าใจ					
7	เมื่อมีข้อสงสัยในบทเรียน ข้าพเจ้าจะรีบทำความเข้าใจทันที					
8	เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยในบทเรียนข้าพเจ้ามักจะถามอาจารย์ ด้วยตนเอง					
9	ข้าพเจ้าพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ผู้สอนอย่างเต็มความสามารถ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		จริง มาก ที่สุด (5)	จริง มาก (4)	จริง บ้าง (3)	จริง น้อย (2)	จริง น้อย ที่สุด (1)
10	ข้าพเจ้าพยายามส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงเวลา					
11	ถ้างานที่ได้รับมอบหมายไม่ประสบความสำเร็จข้าพเจ้าจะพยายาม ทำให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป					
12	ถ้าตัดสินใจลงมือทำงานแล้วข้าพเจ้าจะต้องทำให้สำเร็จ					
13	ก่อนจะส่งรายงานข้าพเจ้าจะทบทวนอย่างรอบคอบ					
14	ถ้ามีการบ้านที่ยังค้างข้าพเจ้าจะรีบทำให้เสร็จ					
15	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามคติประจำใจที่ว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น”					
16	ข้าพเจ้าใช้เวลาในวันหยุดสุดสัปดาห์ส่วนใหญ่ทบทวนบทเรียน					
17	ข้าพเจ้าทำตารางการอ่านหนังสืออย่างชัดเจน					
18	ข้าพเจ้าชอบศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด					
19	ในการสอบแต่ละครั้งข้าพเจ้าจะมีการเตรียมตัวเป็นอย่างดี					
20	ในขณะที่สอบ ข้าพเจ้าทำข้อสอบอย่างรอบคอบ					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพครู

คำชี้แจง: โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนิสิตมากที่สุด

เพียงช่องเดียว โดยพิจารณาจากเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	นิสิตเห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนั้น
4	หมายถึง	นิสิตเห็นด้วยกับข้อความนั้น
3	หมายถึง	นิสิตไม่แน่ใจกับข้อความนั้น
2	หมายถึง	นิสิตไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น
1	หมายถึง	นิสิตไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนั้น

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็น ด้วย (4)	ไม่ แน่ใจ (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)
1	อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความมั่นคงสูง					
2	อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติ					
3	อาชีพครูเป็นอาชีพที่น่าภาคภูมิใจ					
4	อาชีพครูเป็นที่ยอมรับและยกย่องของสังคม					
5	อาชีพครูเป็นอาชีพที่ช่วยให้พึ่งตนเองได้					
6	อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความรับผิดชอบสูง					
7	อาชีพครูทำให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
8	อาชีพครูมีความสำคัญต่อการพัฒนา ประเทศ					
9	อาชีพครูเป็นอาชีพที่ทันสมัยอยู่เสมอ					
10	อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความก้าวหน้า					
11	อาชีพครูเปิดโอกาสให้ทำประโยชน์ต่อ ส่วนรวม					
12	อาชีพครูเปิดโอกาสให้ใช้ความรู้อย่างเต็มที่					
13	อาชีพครูเป็นอาชีพที่ต้องมีความเสียสละ					
14	อาชีพครูเป็นอาชีพที่ทำแล้วมีความสุข					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็น ด้วย (4)	ไม่ แน่ใจ (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)
15	อาชีพครูต้องหมั่นแสวงหาความรู้อยู่เสมอ					
16	อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีค่าตอบแทนต่ำ					
17	อาชีพครูต้องทำงานหนักจนแทบไม่มีเวลาพักผ่อน					
18	อาชีพครูต่ำต้อยกว่าอาชีพอื่น					
19	อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความเครียด					
20	อาชีพครูเป็นอาชีพที่จำเจ น่าเบื่อ					

ตอนที่ 4 แบบวัดสมรรถภาพเชิงวิชาชีพ ด้านมโนทัศน์ ด้านเทคนิค ด้านบริหาร
ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านบูรณาการ ด้านการปรับตัว

คำชี้แจง: โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับคุณลักษณะ/การปฏิบัติตนของนิสิตมากที่สุดเพียงช่องเดียว โดยพิจารณาจากเกณฑ์ ดังนี้

- 5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับคุณลักษณะ/การปฏิบัติตนของนิสิตมากที่สุด
4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับคุณลักษณะ/การปฏิบัติตนของนิสิตมาก
3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับคุณลักษณะ/การปฏิบัติตนของนิสิตปานกลาง
2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับคุณลักษณะ/การปฏิบัติตนของนิสิตน้อย
1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับคุณลักษณะ/การปฏิบัติตนของนิสิตน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติตน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	ด้านมโนทัศน์ ข้าพเจ้าเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรและวิธีการสอนเป็นอย่างดี					
2	ผลการเรียนวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษาของข้าพเจ้าอยู่ในระดับดีมาก					
3	ผลการเรียนวิชาจิตวิทยาในชั้นปีที่ 1 ของข้าพเจ้าได้เกรด A					
4	ข้าพเจ้าสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดี					
5	ข้าพเจ้ามีความรู้เรื่องเทคโนโลยีการศึกษาอย่างถ่องแท้					
6	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษา					
7	ข้าพเจ้าติดตามข่าวสาร ศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง ให้ทันต่อความก้าวหน้าวิชาชีพอยู่เสมอ					
8	ข้าพเจ้ารู้ว่าครูต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างไรบ้าง					
9	ข้าพเจ้ารู้ว่าครูต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างไรบ้าง					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติตน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
10	ด้านมนุษยสัมพันธ์ (ต่อ) ข้าพเจ้ามีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก					
11	ด้านเทคนิค ข้าพเจ้าเลือกใช้สื่อการสอนได้สอดคล้องกับเนื้อหา					
12	ข้าพเจ้ามีทักษะการถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ					
13	ข้าพเจ้าสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ได้อย่างสนุกสนาน					
14	ข้าพเจ้าสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้บรรลุจุดมุ่งหมายขอหลักสูตร					
15	ข้าพเจ้าสามารถบริหารจัดการชั้นเรียนได้เป็นอย่างดี					
15	ข้าพเจ้าสามารถบริหารจัดการชั้นเรียนได้เป็นอย่างดี					
16	ข้าพเจ้าสามารถเลือกประเภทเครื่องมือวัดผลและทำการวัดผลได้ถูกต้อง					
17	ข้าพเจ้าสามารถใช้สื่อการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
18	ข้าพเจ้าสามารถใช้สื่อการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
19	ข้าพเจ้าสามารถเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน					
20	ข้าพเจ้าสามารถควบคุมสถานการณ์การสอนได้อย่างเรียบร้อย					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติตน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
21	ด้านบริบท ข้าพเจ้าติดตามข่าวต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
22	ข้าพเจ้าแสวงหาข้อมูล ข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน และทันเหตุการณ์อยู่เสมอ					
23	ข้าพเจ้าสามารถรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร ที่จำเป็นเพื่อนำมาใช้ปรับปรุงในการเรียน การสอน					
24	ข้าพเจ้าสามารถนำข้อมูล ข่าวสารไปใช้ในการ แก้ปัญหาได้					
25	ข้าพเจ้ารู้ความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับ วิชาชีพครู					
26	ข้าพเจ้าติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวทั้ง ทางด้าน การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เป็นประจำ					
27	ข้าพเจ้าสามารถใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน					
28	ข้าพเจ้าศึกษาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่ง ความรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา					
29	ข้าพเจ้าศึกษาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่ง ความรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา					
30	ข้าพเจ้าสามารถนำทรัพยากรที่มีอยู่มาพัฒนา เป็นอุปกรณ์การเรียนรู้					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติตน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
	<u>ด้านการติดต่อสื่อสาร</u>					
31	ข้าพเจ้าสามารถใช้ภาษาไทยได้คล่องแคล่ว					
31	ข้าพเจ้ามีวิธีอธิบายความคิดของตนเองได้อย่างชัดเจน					
33	ข้าพเจ้าไม่ประหม่าเมื่อพูดต่อหน้าผู้ฟังจำนวนมาก					
34	ข้าพเจ้ามีความมั่นใจเสมอเมื่อนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน					
35	ข้าพเจ้าใช้ทักษะด้านการฟัง เพื่อพัฒนาความรู้ของตนเอง					
36	ข้าพเจ้าสามารถอธิบายสิ่งที่ยากให้เข้าใจได้ง่าย					
37	ข้าพเจ้าสามารถยกตัวอย่างเพื่อสนับสนุนเรื่องที่พูดได้					
38	ข้าพเจ้าสามารถพูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังได้					
39	ในการเรียน ข้าพเจ้าสามารถใช้ภาษาเพื่อสะท้อนความคิดเห็นของตนเอง					
40	ข้าพเจ้าสามารถเขียนแสดงความคิดเห็นของตนเองได้เหมาะสม					
	<u>ด้านการบูรณาการ</u>					
41	ข้าพเจ้าเป็นคนตรงต่อเวลา					
42	ข้าพเจ้าให้ความร่วมมือเมื่อต้องร่วมงานกลุ่มเป็นอย่างดี					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติตน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
	ด้านการบูรณาการ (ต่อ)					
43	ข้าพเจ้ามีความซื่อสัตย์สุจริต ต่อตนเอง ผู้อื่น และวิชาชีพครู					
44	ข้าพเจ้าปฏิบัติงานให้สำเร็จได้โดยไม่ย่อท้อ ต่ออุปสรรค					
45	ข้าพเจ้าปฏิบัติงานอย่างแข็งขันเพื่อผลสำเร็จ ตามจุดมุ่งหมาย					
46	ข้าพเจ้ารู้จักจัดสรรเวลาในการทำงาน					
47	ข้าพเจ้ารับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย					
48	ข้าพเจ้าให้ความสนิทสนมเป็นกันเองกับเพื่อน ร่วมงาน					
49	ข้าพเจ้าสามารถทำงานได้เสร็จเรียบร้อยโดย ปราศจากผู้แนะนำ					
50	ข้าพเจ้ามีความรับผิดชอบต่อวิชาชีพและงาน สอน					
	ด้านการปรับตัว					
51	ข้าพเจ้าสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน					
52	ข้าพเจ้ายินดีปรับปรุงการทำงานตามข้อวิจารณ์ ของบุคคลอื่น					
53	ข้าพเจ้าปฏิบัติงานจนสำเร็จไม่ละทิ้งกลางคัน					
54	ข้าพเจ้าสามารถติดตามและปรับตัวเข้ากับ วิทยาการใหม่ ๆ ได้อย่างรวดเร็ว					
55	ข้าพเจ้าจะเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานทันทีถ้า พบว่ามีวิธีที่ดีกว่า					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติตน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
	ด้านการปรับตัว (ต่อ)					
56	ข้าพเจ้าอาสาเข้าร่วมปฏิบัติงานในสถานศึกษาตามความรู้ความสามารถของตน					
57	ข้าพเจ้าสามารถร่วมงานกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี					
58	ข้าพเจ้าให้เกียรติ ยกย่อง ชื่นชม ความสามารถของเพื่อนร่วมงาน					
59	ข้าพเจ้าแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมงานในการพัฒนาวิชาชีพ					
60	ข้าพเจ้าชอบทำงานที่ท้าทาย ทำให้ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ					
61	ข้าพเจ้ามีความอดทนไม่ยอมให้อดหย่อนต่ออุปสรรคในการทำงาน					
62	ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นว่า ทุกปัญหาจะมีทางออก					

ภาคผนวก ค

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับและค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม

ตารางค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนของนิสิตหลักสูตร
การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีค่าความเชื่อมั่น
แบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.833

ตารางค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนของนิสิตหลักสูตร
การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีค่าความเชื่อมั่น
แบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.866

ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน		ด้านทัศนคติต่อวิชาชีพครู	
ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	2.800	1	6.200
2	4.489	2	3.258
3	3.190	3	3.825
4	7.961	4	2.756
5	5.095	5	5.137
6	4.782	6	2.274
7	5.717	7	5.240
8	4.231	8	3.742
9	3.098	9	3.337
10	2.920	10	10.156
11	5.307	11	3.860
12	1.541	12	4.430
13	4.593	13	3.207
14	4.021	14	5.915
15	3.015	15	3.713
16	5.480	16	2.375
17	4.280	17	3.030
18	4.542	18	4.062
19	4.466	19	3.010
20	3.292	20	4.886

ตารางค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต
(กศ.บ. 5ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ
0.971

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
ด้านมนทัศน์		ด้านการติดต่อสื่อสาร		ด้านบริบท	
1	5.347	21	7.467	41	4.654
2	5.736	22	7.767	42	6.694
3	5.272	23	5.366	43	3.478
4	2.412	24	4.592	44	4.052
5	3.220	25	6.365	45	3.605
6	3.939	26	6.759	46	5.929
7	4.859	27	5.470	47	4.238
8	2.328	28	6.416	48	3.713
9	2.632	29	4.867	49	5.894
10	4.660	30	5.992	50	5.198
ด้านเทคนิค		ด้านการบูรณาการ		ด้านการปรับตัว	
11	3.843	31	2.787	51	7.042
12	6.230	32	3.448	52	3.588
13	4.228	33	5.992	53	7.340
14	4.010	34	4.701	54	5.729
15	4.847	35	4.430	55	4.544
16	8.124	36	5.199	56	4.726
17	3.942	37	3.087	57	4.788
18	5.050	38	4.589	58	2.724
19	4.733	39	3.349	59	3.124
20	5.788	40	5.548	60	3.541

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล นางสาวทิพวรรณ เดชสงค์
วันเดือนปีเกิด วันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2522
สถานที่เกิด จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน 67/71 ต.เสาธงหิน อ.บางใหญ่
จ.นนทบุรี 10110

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2545

ครุศาสตรศึกษา (เคมี)

จากสถาบันราชภัฏบุรีรัมย์

พ.ศ. 2554

กศ.ม. (การอุดมศึกษา)

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

